

Rode Kruis
Vlaanderen

J A A R
V E R
S L A G
2 0 1 0

JAARVERSLAG 2010

JAAR VER SLAG 2010

JAARVERSLAG **2010**

BLZ. 6 | WERKING in VLAANDEREN

BLZ. 30 | WERKING WERELDWIJD

BLZ. 54 | BLOEDVOORZIENING

BLZ. 74 | ORGANISATIE

BLZ. 102 | FINANCIEEL VERSLAG

12.01 *aardbeving in Haïti*

Even voor 11 uur 's avonds beeft de aarde in Haïti. De dichtbevolkte streek rond hoofdstad Port-au-Prince wordt door elkaar geschud. Meer dan 300.000 mensen sterven, minstens anderhalf miljoen inwoners zijn dakloos.

► blz. 34

15.04 *aswolk*

Honderden reizigers zitten vast op de luchthaven van Zaventem. De aswolk van de IJslandse vulkaan Eyjafjallajökull maakt vliegverkeer in grote delen van Europa onmogelijk. Het Rode Kruis zorgt op Brussels Airport gedurende een week voor de opvang van gestrande reizigers.

► blz. 10

15.02 *treinramp in Buizingen*

In Buizingen botsen 2 passagierstreinen op elkaar. Er vallen 18 doden en 171 gewonden. 70 Rode Kruishulpverleners, 14 ziekenwagens en 3 interventieteams verlenen hulp tijdens een van de grootste treinrampen in de Belgische geschiedenis.

► blz. 14

JANUARI

MAART

MEI

2010: EEN OVERZICHT

FEBRUARI

APRIL

*wereldmalaria*dag 25.04

Dankzij Music For Life kon Rode Kruis-Vlaanderen 564.000 muggennetten verdelen in Burundi. Zo zijn 1,1 miljoen inwoners beschermd tegen malaria.

► blz. 43

*14-daagse sticker*verkoop

Duizenden Rode Kruisvrijwilligers trekken de straat op om stickers te verkopen. Dat brengt in totaal 2,75 miljoen euro op.

► blz. 101

29.04
13.05

aangepaste gezinsvakantie 16.08

Familie Dumont vertrekt op aangepaste gezinsvakantie. Die is er speciaal voor gezinnen waarvan een gezinslid een handicap of langdurige ziekte heeft. Maarten: "Door de inzet en toewijding van de vrijwilligers konden wij onze batterij opladen om er nadien weer tegenaan te kunnen."

► blz. 27

overstromingen 15.11

Dagenlang zijn er overstromingen overal in Vlaanderen. Het Rode Kruis helpt bij de evacuatie en noodopvang van bewoners die hun huizen moesten verlaten.

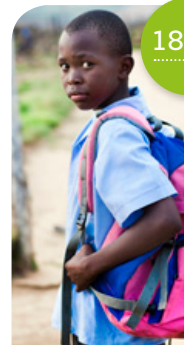
► blz. 15

18.09 BloedFEEST!

10.000 donoren en hun gezinsleden zakken af naar Hasselt voor BloedFEEST! De resultaten van de campagne 'Bloed geven doet leven' worden er bekend gemaakt.

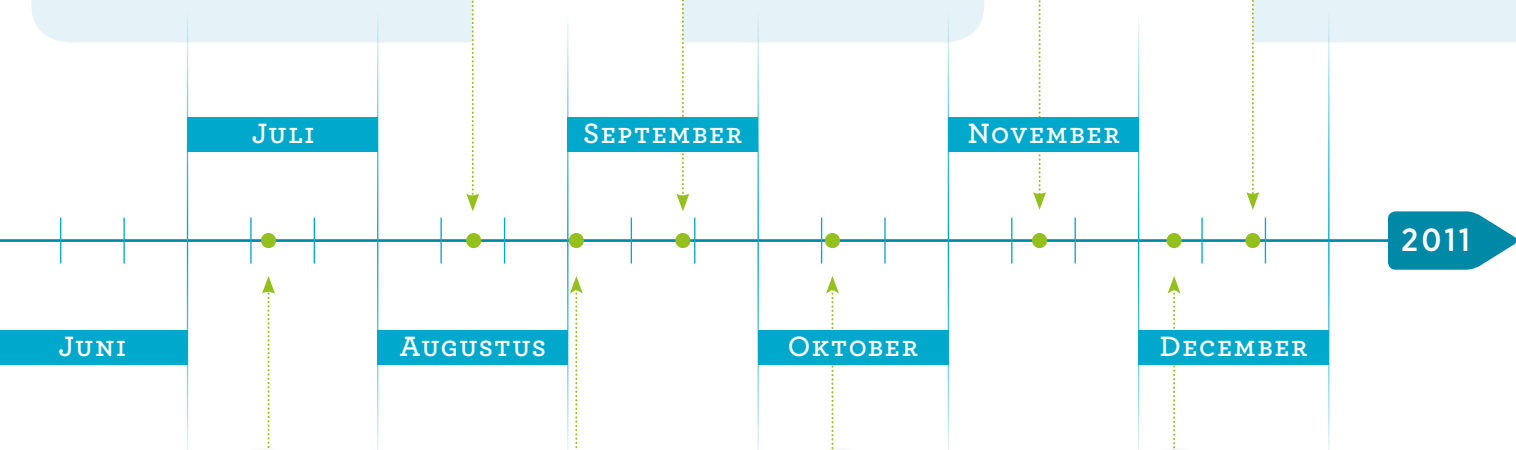
► blz. 56

18.12 Music For Life

Music For Life 2010 gaat van start. De campagne zal dit jaar 5.020.747 euro ophalen. De opbrengst gaat naar Rode Kruisprojecten in Afrika voor weeskinderen die een of beide ouders verloren aan de gevolgen van aids.

► blz. 41

13.07 overstromingen Pakistan

Hevige moessonregens veroorzaken overstromingen in Pakistan. Meer dan 2.000 mensen komen om en miljoenen verliezen alles wat ze hebben. De omvang van deze ramp is groter dan de tsunami in 2004, aldus de VN.

► blz. 37

12.10 ISO-accreditatie

Het centrale testlabo behaalt de ISO 15189-certificatie

► blz. 71

01.09 eerste hulp in het onderwijs

Britt start haar eerste dag als leerkracht. De eerste hulpkennis die ze opdeed tijdens haar lerarenopleiding zal dit schooljaar goed van pas komen.

► blz. 21

07.12 noodopvangcentrum voor asielzoekers

Het noodopvangcentrum voor asielzoekers in Houthalen-Helchteren opent zijn deuren. 500 asielzoekers vinden er tijdelijk onderdak tot er plaats is in de reguliere centra.

► blz. 47

JAARVERSLAG **2010**

DAG LEZER

2010 was in zekere zin een eindpunt voor Rode Kruis-Vlaanderen. Een eindpunt van vijf jaar werken aan de weg die in Strategie 2010, ons strategische werkplan 2006-2010, uitgestippeld werd. Een eindpunt met een orgelpunt, want dankzij de inzet van vrijwilligers en personeelsleden slaagden we erin meer dan 80% van de beoogde projecten te realiseren. Zo evolueerden we naar een meer professionele, efficiënte en kwaliteitsbewuste organisatie.

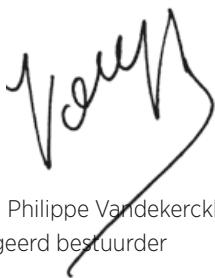
Op naar 2015

Maar 2010 was ook een beginpunt, want de strategische oefening werd opnieuw opgestart. Vrijwilligers, personeel en externe experts gingen met elkaar in overleg, bestudeerden de evoluties in de maatschappij, wikten en wogen. Bij deze oefening hadden ze steeds vier vereisten in het achterhoofd. Activiteit per activiteit, idee per idee werd eraan getoetst, en wel in deze specifieke volgorde:

1. De activiteiten moeten voldoen aan een maatschappelijke nood.
2. De activiteiten moeten motiverend zijn voor onze vrijwilligers. Zijn ze dat niet, dan is de activiteit niet haalbaar.
3. De activiteiten moeten op een kwaliteitsvolle manier gerealiseerd kunnen worden, met meetbare resultaten.
4. De activiteiten moeten duurzaam zijn: financieel haalbaar, bestuurlijk haalbaar en ook haalbaar in de ogen van onze schenkers.

Het resultaat van deze oefening is Afspraak 2015: een realistisch plan dat ons garandeert dat we de komende jaren al het mogelijke zullen putten uit onze beschikbare middelen. Een meetbaar plan ook, want net zoals voor Strategie 2010 zullen we minutieus nagaan hoe we vorderen. En die vorderingen zullen we uiteraard communiceren.

Hartelijke groeten,

Prof. Dr. Philippe Vandekerckhove
gedelegeerd bestuurder

Afspraak 2015 is – u kent ons – natuurlijk ook ambitieus. De voorbije jaren werkten we al aan de evolutie van uitvoerder naar trendsetter. Het Rode Kruis werd een organisatie die zelf nieuwe methoden ontwikkelt voor de gekozen opdrachten. Die evolutie hebben we doorgetrokken in het nieuwe plan. Deze werkwijze garandeert dat we met de beschikbare middelen maximaal impact hebben.

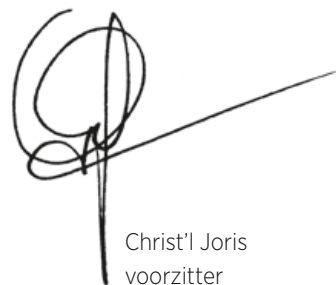
Vrijwilligersorganisatie

Als u ons nieuwe strategische plan leest – dat kunt u op www.afspraak2015.rodekruis.be – dan valt het u misschien op dat niet onze vrijwilligers centraal staan, maar wel de kwetsbaren in onze samenleving. Natuurlijk is Rode Kruis-Vlaanderen een vrijwilligersorganisatie. En daar zijn we ook erg trots op. Maar we zijn geen organisatie voor vrijwilligers. Vrijwilligers bepalen het beleid, ze besturen, ze bouwen aan de strategie. Maar ze zijn niet de doelgroep van onze hulp.

Daarom is de eerste toetssteen die we zonet aanhaalden, ook zo belangrijk. Hij fungeerde als eerste 'breekpunt': activiteiten waaraan geen bewezen maatschappelijke nood is, behoren niet tot de kerntaken van Rode Kruis-Vlaanderen. Soms hebben we – met spijt in het hart – moeten beslissen dat we precies daarom iets niet zouden opnemen als doelstelling.

(Even) terug naar 2010

Maar genoeg nu over de toekomst. Dit jaarverslag gaat over het jaar dat voorbij is: 2010. Dankzij de professionele kanalisering van het idealisme en de inzet van duizenden vrijwilligers, bloedgevers en schenkers slaagden we er ook in 2010 in om talloze kwetsbare mensen te helpen. In dit jaarverslag leest u onze realisaties. We wensen u veel leesplezier!

Christ'! Joris
voorzitter

P.S. U kunt ons nieuwe strategische plan Afspraak 2015 nalezen op www.afspraak2015.rodekruis.be. U kunt er bovendien uw gratis magazine bestellen over het vijfjarenplan, boordevol achtergrond, toelichting en getuigenissen.

INHOUDS TAFEL

INHOUDSTAFEL

Bent u op zoek naar een specifieke Rode Kruisactiviteit? Het overzicht per doelgroep op blz. 118 en 119 maakt u wegwijs!

Onze werking in Vlaanderen

- Interventie 8 Medische en psychosociale hulpverlening
- Eerste hulp 16 Voor grote publiek, op school, in bedrijven
- Vlaanderen Hartveilig 22 AED: een levensreddend toestel
- Evidence-based practice 24 Rode Kruiswerking wetenschappelijk onderbouwd
- Sociale activiteiten 25 Hulp voor kwetsbaren
- Jeugd Rode Kruis 29 Rode Kruis voor 't jonge volkje

blz.
6

blz.
30

Onze werking wereldwijd

- Wereldwijd actief 32 Overzicht van onze internationale hulpverlening
- Noodhulp 34 Hulpverlening in Haïti en Pakistan
- Structurele hulp 39 Rampen helpen voorkomen
- Music for Life 41 Actie tegen stille rampen
- Tracing 45 De opsporingsdienst van het Rode Kruis
- Internationaal Humanitair Recht 46 De spelregels van oorlog
- Opvang voor asielzoekers 47 Rode Kruis-Vlaanderen runt twee nieuwe noodopvangcentra

blz.
54

Bloedvoorziening

- Donorwerving 56 Werven en motiveren
- Kerncijfers 62 Het donorenbestand en de afname in cijfers
- Vernieuwing 64 Wat veranderde in 2010 bij afname, verwerking en labo-analyse?
- European Blood Alliance 70 Rode Kruis-Vlaanderen actief EBA-lid
- Veilig en kwalitatief 71 Processen en producten van topkwaliteit

Organisatie

- Rode Kruisvrijwilligers 76 De basis van de Rode Kruiswerking
- Opleidingen voor vrijwilligers 79 Taakgericht en praktisch
- Rode Kruis-Vlaanderen 83 Onze organisatie binnen de Rode Kruisbeweging
- De beslissingsorganen 86 Beleidsniveau en operationeel niveau
- Strategisch plan 94 Van Strategie 2010 naar Afspraak 2015
- Rode Kruis-Vlaanderen als werkgever 96 Kerncijfers personeelsbestand
- Expertise uitdragen en delen 98 Publicaties en lezingen

blz.
74

Financieel verslag

- Inkomsten van Rode Kruis-Vlaanderen 105
- Kosten van Rode Kruis-Vlaanderen 108 Algemeen overzicht
- 109 Kosten humanitaire activiteiten
- 111 Music For Life
- 112 Kosten opvang voor asielzoekers
- 113 Kosten Dienst voor het Bloed
- Resultatenrekening 2010 114

blz.
102

ONZE WERKING KING IN VLAAN DEREN

1 ONZE WERKING IN VLAANDEREN

Interventie	8	Medische en psychosociale hulpverlening
Eerste hulp	16	Voor grote publiek, op school, in bedrijven
Vlaanderen Hartveilig	22	AED: een levensreddend toestel
Evidence-based practice	24	Rode Kruiswerking wetenschappelijk onderbouwd
Sociale activiteiten	25	Hulp voor kwetsbaren
Jeugd Rode Kruis	29	Rode Kruis voor 't jonge volkje

*Het hotelschip J. Henri
Dunant meert aan in de buurt
van een Nederlands dorpje.
Samen met de vrijwilligers
trekken de gasten erop uit.*

INTERVENTIE

Medische en psychosociale hulpverlening

Rode Kruis-Vlaanderen is vooral bekend voor zijn activiteiten op het vlak van medische en psychosociale interventies. Vier disciplines/diensten werken daarvoor nauw samen: de Hulpdienst, Dringende Sociale Interventie, ziekenvoer en de centrale dispatching. Ze staan in voor de hulpverlening op evenementen, hulpverlening bij rampen en voor dringend en niet-dringend ziekenvervoer.

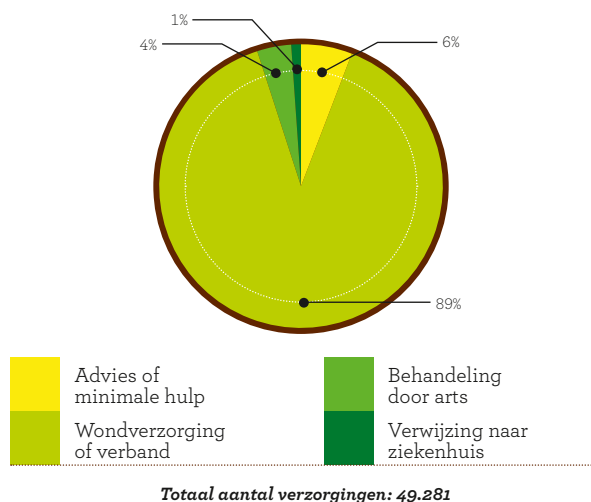
Preventieve hulpacties op evenementen

In 2010 stonden Rode Kruishulpverleners paraat op 8.059 evenementen: langs de zijlijn van voetbalvelden, op festivalterreinen of langs wandel- en fietsparcours. In totaal hielpen ze 49.281 slachtoffers.

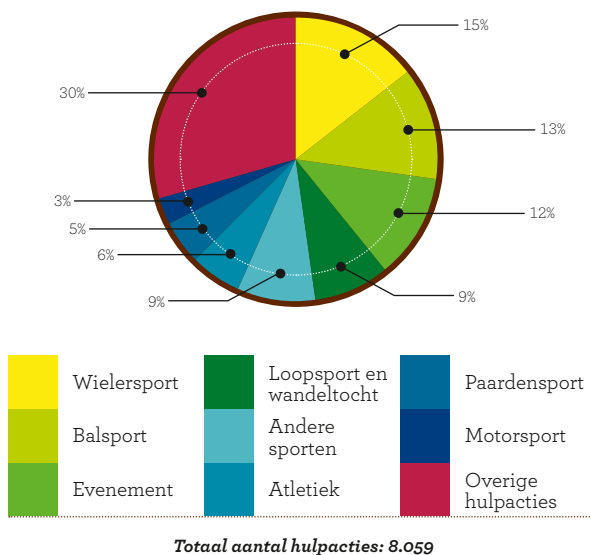
De hulpacties in cijfers:

- ▶ 69% van de hulpacties vonden plaats in het weekend.
- ▶ Tijdens de maand juni waren de bedjes in de hulpposten het drukst bezet: hoewel in juni maar 9,9% van alle hulpacties werden uitgevoerd, werden dan wel 20% van alle verzorgingen geteld.
- ▶ Als alle gepresteerde uren van de Rode Kruishulpverleners samengeteld worden, kloppen we af op ruim 270.000 gepresteerde uren.
- ▶ In totaal werden 39.221 hulpverleners ingezet (vrijwilligers die meer dan één keer actief waren, zijn in dit cijfer meer dan één keer vertegenwoordigd).
- ▶ Gemiddeld worden per hulpactie 4,9 vrijwilligers ingezet.
- ▶ De gemiddelde duurtijd van een preventieve hulpactie is 7,3 uur.
- ▶ Balsportevenementen en concerten met meer dan 5.000 aanwezigen zijn de evenementen waarbij gemiddeld het grootste aantal slachtoffers behandeld worden. Ook op sportdagen en gevechtssportevenementen worden t.o.v. andere soorten evenementen meer slachtoffers dan gemiddeld behandeld.

Aard van verzorgingen in 2010

Aantal preventieve hulpacties per activiteit

Alarmeringen

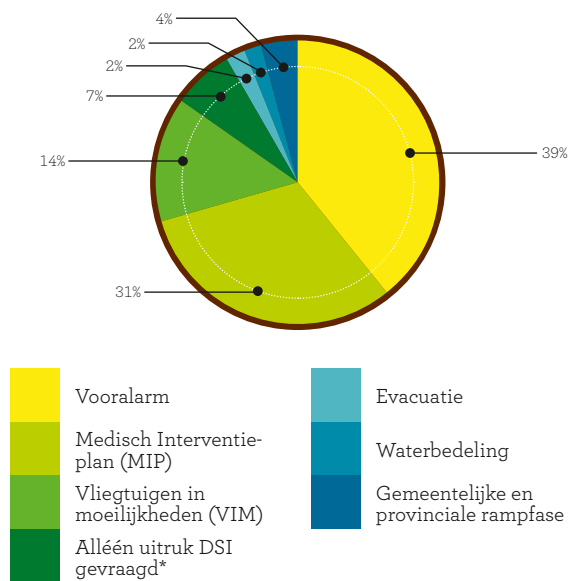
In 2010 ontving Rode Kruis-Vlaanderen 150 alarmeringen; daarnaast waren er ook 49 alarmeringen specifiek voor Dringende Sociale Interventie. Meestal komt de alarmering van de 100-hulpcentra. Zij vragen Rode Kruis-Vlaanderen via de 105-dispatching om mensen en middelen klaar

te houden in vooralarm, maar meestal ook voor een effectieve uitruk.

Het aantal alarmeringen ligt bijna dubbel zo hoog als de vorige jaren. De verklaring hiervoor is dat er enkele grootschalige rampen hebben plaatsgevonden (o.a. watersnood in

november) en de vaststelling dat het Rode Kruis beter ingeschakeld wordt in de diverse rampenplannen. De psychosociale rampenplannen raken bovendien beter ingeburgerd bij de hulpcentra waardoor DSI vaker gealarmeerd wordt.

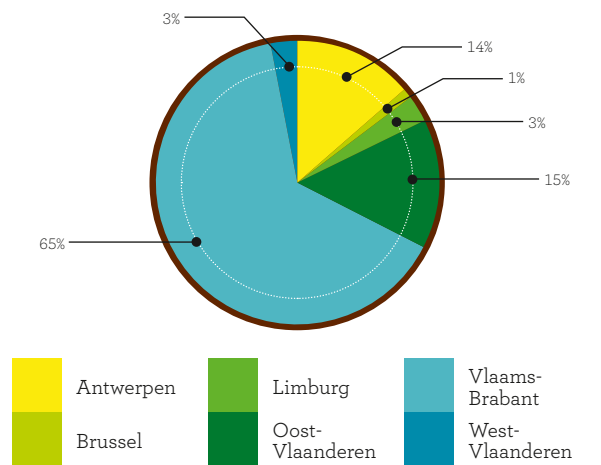
Alarmeringen per soort

Totaal alarmeringen: 150

* Bij de andere alarmeringssoorten in deze grafiek rukt ofwel alleen de Hulpdienst ofwel Hulpdienst én DSI uit.

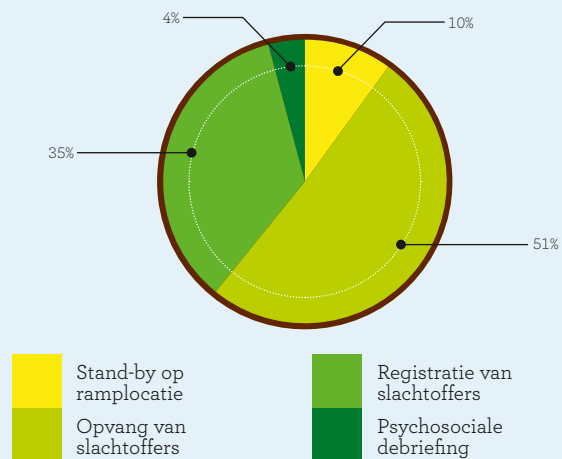
Regionale spreiding alarmeringen

Totaal alarmeringen: 150

Het hoge aantal alarmeringen in Vlaams-Brabant is toe te schrijven aan de vele vooralarmeringen voor 'vliegtuigen in moeilijkheden' (Brussels Airport). Deze monden slechts zeer zelden uit in een effectieve alarmering.

Verdeling alarmeringen DSI

Totaal alarmeringen: 49

Hulp verlenen in crisissituaties is geen gemakkelijke taak. Daarom werkt DSI met twee soorten hulpverleners. Diegenen die instaan voor de opvang van slachtoffers en hun familie hebben een sociaal, pedagogisch of psychologisch diploma. De vrijwilligers die de verzamelde gegevens verwerken tot slachtofferlijsten zijn administratief sterk en kunnen nauwkeurig werken onder stress. Zij zijn de ruggengraat van de hulpverlening. Deze grafiek toont aan voor welke opdrachten DSI in 2010 werd ingeschakeld.

Noodopvang

In 2010 stonden Hulpdienst en DSI verscheidene keren klaar om opvang te bieden aan mensen in nood.

In januari 2010 begeleidden vrijwilligers gerepatrieerde landgenoten uit het door een zware aardbeving getroffen Haïti (zie ook blz. 34). Vrijwilligers boden hen in een onthaalcentrum op de luchthaven van Melsbroek de nodige ondersteuning, gaande van eerste opvang over de regeling van praktische problemen zoals kledij en onderdak. Vrijwilligers van DSI boden psychosociale ondersteuning. Gewon-

den werden met Rode Kruisambulances afgevoerd naar het ziekenhuis.

In april en in december zorgde het Rode Kruis voor de opvang van gestrande vliegtuigreizigers in Brussels Airport. Door de uitbarsting van de IJslandse vulkaan Eyjafjallajökull en door het zware winterweer raakte het volledige vliegverkeer in de knoop (zie blz. 15).

Rode Kruis-Vlaanderen voorzag op vraag van de stad Gent winteropvang voor daklozen van 15 december 2009

tot 31 maart 2010. De winteropvang bood een slaapplek voor 30 daklozen. Er werden vijf personeelsleden en een dertigtal vrijwilligers ingeschakeld. Ook in de daaropvolgende winter organiseerde het Rode Kruis opvang in het Gentse: er werd een nieuwe locatie gevonden, waardoor het aantal slaapplekken kon opgetrokken worden tot 48.

Daarnaast zorgde DSI voor 15 repatrieringen van Belgen uit de hele wereld in navolging van een conventie met de FOD Buitenlandse Zaken.

Rode Kruis-Vlaanderen zorgde tijdens de voorbije twee winters voor opvang voor daklozen in Gent.

1980-2010: 30 JAAR DRINGENDE SOCIALE INTERVENTIE

STEEDS MEER AANDACHT VOOR PSYCHOSOCIALE HULPVERLENING BIJ RAMPEN

6 maart 1987.
De Herald of Free Enterprise kapseist. 193 opvarenden van de ferry overleven de ramp niet. Deze hulpactie is één van de mijlpalen in de rampengeschiedenis van DSI.

In 2010 bestond Dringende Sociale Interventie (DSI) precies 30 jaar. Deze dienst, gespecialiseerd in psychosociale hulp, ontstond in de nasleep van de zware overstromingen in Ruisbroek (1976). Ruim 2.000 mensen moesten toen hun huis verlaten. De Rode Kruishulpverleners die bij de evacuatie en de organisatie van de opvangcentra hielpen, werden overspoeld met vragen van ongeruste slachtoffers die wilden weten wanneer ze terug naar huis konden. Familieleden wachtten urenlang tevergeefs op een teken van leven vanuit het overstroomde gebied. Het Rode Kruis zag in dat de bestaande rampenhulpverlening niet compleet was. En dus werd er gezocht naar een manier om de bestaande leemtes in te vullen. Vijf jaar na de ramp in Ruisbroek was de dienst Dringende Sociale Interventie (DSI) een feit.

Vanaf het prille begin richtte DSI zich op drie pijlers: ont-haal, informatie en begeleiding van slachtoffers. Het zijn ook precies die zaken die een slachtoffer nodig heeft na een ramp: een veilige plek om tot rust te komen, informatie over wat er gebeurde en nog zal gebeuren en hulp om weer zelf de touwtjes in handen te kunnen nemen.

Het Heizeldrama en de ramp met de Herald of Free Enterprise vormen twee mijlpalen in de rampenge-

schiedenis van DSI. De theoretisch opgezette structuren werden uitgetest, geëvalueerd en bijgestuurd. Er werd belangrijke ervaring opgedaan die in latere acties verder werd ontwikkeld. Recentere hulpacties zijn de gasontploffing in Gellingen, de hulp aan familieleden van mensen die in 2004 in Zuidoost-Azië verbleven toen de tsunami toesloeg, de steekpartij in de Dendermondse kindercrèche, de treinramp in Buizingen... Maar daarnaast waren er talrijke kleinere gebeurtenissen, waarin slachtoffers en hun verwanten op eenzelfde kwalitatieve hulpverlening konden rekenen.

De laatste decennia groeide de aandacht voor het psychosociale welzijn van de hulpverleners zelf. Hulpverleners worden aangemoedigd om een cursus psychosociale hulpverlening te volgen. Dit is niet alleen nuttig in hun taak als hulpverlener, maar ook om zichzelf te kunnen helpen bij emotioneel zware hulpacties. Als hulpverleners het moeilijk hebben, kunnen ze al geruime tijd terecht bij DSI, voor een gesprek en begeleiding om zaken te verwerken. Om de toegang tot DSI laagdrempeliger te maken, kunnen Rode Kruishulpverleners sinds oktober 2010 dag en nacht bellen naar de 105-centrale. De dispatchers schakelen dan onmiddellijk door naar een DSI-medewerker. Ook als vrijwilligers zich zorgen maken om een collega, kunnen ze hier terecht.

Ziekenvervoer en dispatching

De ziekenwagens van Rode Kruis-Vlaanderen vervoeren mensen die om één of andere reden zich niet zelf kunnen verplaatsen en hiervoor liggend vervoer nodig hebben, bijvoorbeeld omdat ze ziek of gehandicapt zijn. Een telefoontje naar 105 volstaat om een ziekenwagen te reserveren. De Rode Kruisziekenwagens staan ook klaar bij rampen als versterking van de 112-diensten en in een aantal gemeenten staat Rode Kruis-Vlaanderen in voor het verzekeren van een 112-dienst.

De dispatching verwerkte ruim 177.000 oproepen, 20% daarvan zijn oproepen door huisartsen of apothekewachtdiensten.

Ziekenvervoer in cijfers

De ziekenwagens van het Rode Kruis voerden in 2010 net geen 53.000 ritten uit, goed voor 1,6 miljoen kilometer. Het merendeel van deze ritten bestaat uit ritten voor niet-dringend ziekenvervoer. Daarnaast rijden onze ambulances in opdracht van de

100-centrale en voeren ze eigen dringende ritten uit. Steeds vaker worden we door huisartsen opgeroepen: ze weten dat het Rode Kruis – als het medisch verantwoord is – de patiënt gericht vervoert naar het ziekenhuis dat de patiënt vraagt.

Rode Kruis-Vlaanderen stelt vast dat steeds meer mensen hun factuur niet meer kunnen betalen. Ten opzichte van 2009 is het aantal niet-betalers gestegen met 9%. Deze niet-geïnde facturen vormen een zware belasting voor het Rode Kruis.

DE SIT'S

SNELLE HULPVERLENING BIJ RAMPEN

SIT staat voor Snel Interventie Team. SIT's maken deel uit van de Snelle Interventie Middelen die staan ingeschreven in het Medisch Interventieplan dat in 2010 van kracht werd. Ze zijn ten laatste 45 minuten na een oproep ter plaatse. Elk SIT-team bestaat uit een SIT-LOG en een SIT-MED. Een SIT-LOG telt 3 hulpverleners en vervoert een grote hoeveelheid logistiek mate-

riaal zoals draagberries, zuurstof, opblaasbare tenten, verlichting, elektriciteit en signalering. Een SIT-MED telt 6 hulpverleners en vervoert medicatie, infuusvloeistof, eerstehulp- en reanimatiemateriaal.

Om de reactietijd op een noodoproep zo klein mogelijk te maken, breidt Rode Kruis-Vlaanderen de SIT's steeds verder uit. Hun standplaatsen worden

over heel Vlaanderen verspreid. Om altijd en overal klaar te staan, worden meer vrijwilligers uit de plaatselijke afdelingen opgeleid om hulp te bieden bij rampen. Om ook snel psychosociale hulpverlening te kunnen bieden, is het de bedoeling om vrijwilligers een basisopleiding psychosociale hulp te geven.

SIT-teams maken snelle medische hulpverlening bij rampen mogelijk. Eind 2010 stonden 28 SIT-voertuigen klaar, verspreid over 24 locaties in Vlaanderen.

Hertekening ziekvervoer

De uiterst krappe prijszetting in de markt van het niet-dringend ziekenvervoer en een onvoldoende financiering van het dringend vervoer (112-diensten) zorgen ervoor dat het ziekenvervoer moeite heeft om zelfbedruipend te zijn. In 2010 besliste het Rode Kruis om niet meer te investeren in standplaatsen die blijvende financiële verliezen bleven boeken. Op die manier kan er meer geld vrijgemaakt worden om te investeren in een kwalitatieve dienstverlening in het kader van rampenparaatheid en rampen-

hulpverlening, onder meer de uitbouw van SIT's (zie kader).

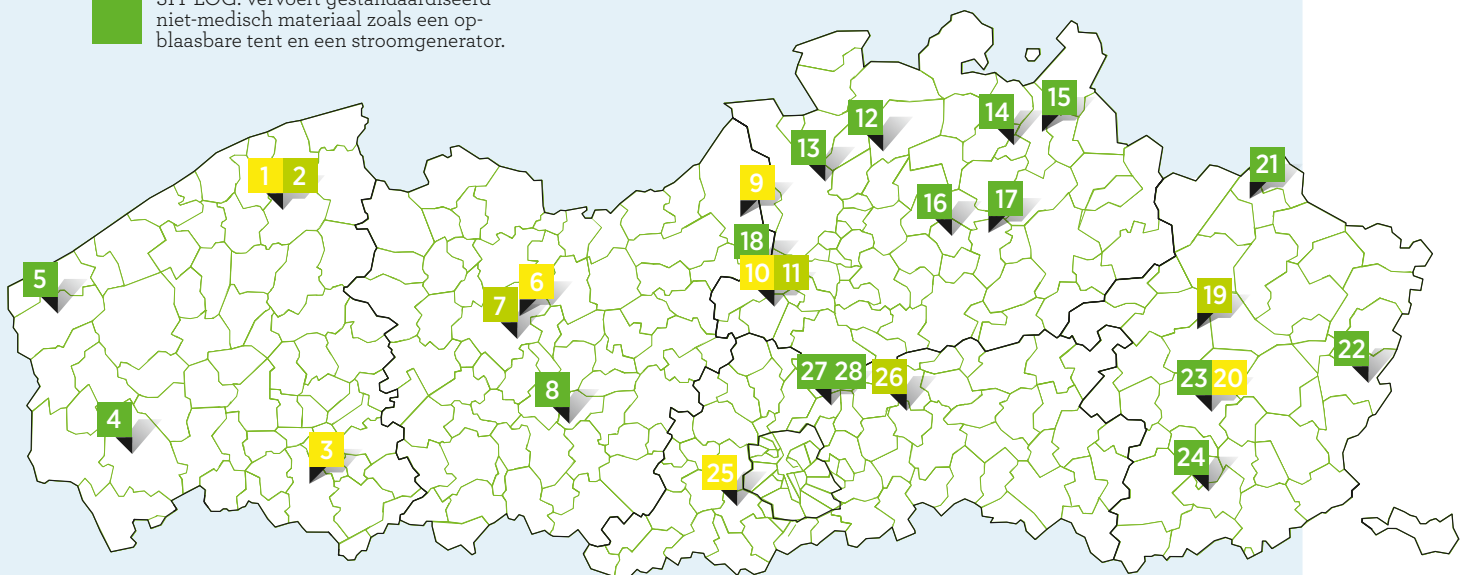
De standplaatsen van de Centrale Ziekenwagendienst (CZWD) werden overgeheveld naar een ander echelon binnen het Rode Kruis of werden aan andere vervoerders buiten het Rode Kruis overgelaten.

Kwaliteit op wielen

Rode Kruis-Vlaanderen wil kwalitatief hoogstaand ziekenvervoer blijven bieden. Eind 2010 behaalde het niet-dringend liggend ziekenvervoer

het certificaat 'Kwaliteitsvol ziekenvervoer'. Dit houdt in dat de ziekenwagendienst voldoet aan een lange lijst normen rond organisatie, opleiding, bijscholing en uitrusting. Ritten van Rode Kruisziekenwagens worden steeds uitgevoerd door een chauffeur en een begeleider, dit in tegenstelling tot vele andere vervoerders. Onze ziekenwagens zijn bovendien uitgerust zoals een ziekenwagen voor dringend ziekenvervoer en zijn zo op alles voorbereid. Meer beschikbaarheid op het niveau van een entiteit en een betere samenwerking tussen verschillende entiteiten worden expliciet verder aangemoedigd.

- SIT-voertuig: een materiaalwagen voor de medische hulpverlening na een ramp.
- SIT-MED: bevat gestandaardiseerd medisch materiaal zoals draagberries, zuurstof, hulp- en rampenkoffers.
- SIT-LOG: vervoert gestandaardiseerd niet-medisch materiaal zoals een opblaasbare tent en een stroomgenerator.

1 Brugge	8 Herzele	15 Turnhout	22 Maasmechelen
2 Brugge	9 Beveren	16 Grobbendonk	23 Hasselt
3 Kortrijk	10 Ruisbroek	17 Herentals	24 Borgloon
4 Ieper	11 Ruisbroek	18 Niel-Schelle	25 Sint-Pieters-Leeuw
5 Veurne	12 Sint-Job	19 Heusden	26 Herent
6 Gent	13 Merksem	20 Hasselt	27 Peutie
7 Gent	14 Vosselaar	21 Overpelt	28 Peutie

GROTE RAMPEN, GROTE MACHTSONTPLOOIING

TREINRAMP IN BUIZINGEN

Op 15 februari 2010 vond een van de grootste treinrampen in de Belgische geschiedenis plaats. In Buizingen, bij Halle, botsten 2 passagierstreinen op elkaar. Er vielen 18 doden en 171 gewonden. 70 Rode Kruishulpverleners, 14 ziekenwagens en 3 interventieteams waren actief op het rampterrein. DSI-vrijwilligers vingden slachtoffers op in een onthaalcentrum en gaven psychosociale bijstand. Er werden ook vrijwilligers naar de ziekenhuizen gestuurd om slachtofferlijsten op te maken. Vanuit al deze locaties werd informatie over de slachtoffers verzameld en gecentraliseerd in de zetel van Rode Kruis - Vlaams-Brabant (Leuven). Hier verwerkten vrijwilligers de gegevens. Zo werden snel correcte slachtofferlijsten gemaakt. Verder ondersteunden de vrijwilligers van het DSI-team het team van slachtofferidentificatie. Rode Kruisvrijwilligers bemanden ook het crisnummer. Naar dat nummer konden alle mensen bellen die meenden dat een familielid, vriend of kennis op de trein zat. Er werden meer dan 5.000 oproepen verwerkt, waarvan er meer dan 2.000 over potentiële slachtoffers gingen.

Buizingen, 15 februari. Twee passagierstreinen botsen op elkaar.

RODE KRUIHULP BIJ OVERSTROMINGEN

Honderden vrijwilligers boden in november hulp tijdens de zwaarste overstromingen sinds tientallen jaren. Ze hielpen met de evacuatie en noodopvang van bewoners die hun huizen moesten verlaten. Op verschillende plaatsen verzorgde Rode Kruis-Vlaanderen - in samenwerking met de andere hulpdiensten - het beheer en de uitbating van noodopvangcentra. In elk van deze noodopvangcentra voorzag Rode Kruis-Vlaanderen ook een medische hulppost.

Bree, 13 november. Evacuatie van bewoners van een zorginstelling.

Zaventem, april. Aswolk legt Europees vliegverkeer lam.

GESTRAND IN ZAVENTEM

In april zaten honderden reizigers vast op de luchthaven van Zaventem. De aswolk van de IJslandse vulkaan Eyjafjallajökull maakte vliegverkeer in grote delen van Europa onmogelijk. Het Rode Kruis zorgde op Brussels Airport gedurende een week voor de opvang van 645 gestrande reizigers (waarvan 320 in de transitzone). Er werden veldbedden, dekens en slaapzakken aangevoerd. In totaal zorgden 50 Hulpdienstvrijwilligers en 5 DSI-vrijwilligers dag en nacht voor begeleiding.

In december volgde eenzelfde scenario, nu was de sneeuw de schuldige. Door zware sneeuwval raakte het vliegverkeer in grote delen van Europa verstoord. Meer dan 3.000 passagiers strandden op de luchthaven van Zaventem; ook nu stond het Rode Kruis klaar.

VOEDSELVERGIFTIGING OP JEUGDKAMPEN

2010 is een echt pechjaar voor de jeugdkampen. Op 10 juli loopt een tentenkamp in Ranst door een hevig onweer onder water. Het Rode Kruis wordt opgeroepen en zorgt voor de inrichting van een tijdelijke overnachtingsplaats in het opvangcentrum voor asielzoekers in Broechem. Drie dagen later worden 18 kinderen ziek tijdens een zomerkamp in Sint-Niklaas. Voedselvergiftiging. Het Rode Kruis stuurt ambulances, maar zorgt ook voor de evacuatie van het jeugdhuis en de opvang van de overige kinderen in een sporthal. Tussen 13 en 16 juli wordt het Rode Kruis nog drie keer opgeroepen voor jeugdkampen getroffen door wind en regen.

Even later worden op een chirokamp in Buke 40 kinderen ziek. Verschillenden onder hen moeten naar het ziekenhuis. Samen met de leiding zorgt DSI voor de informatie naar en de opvang van de ongeruste ouders. Ook in Dilsen-Stokkem worden tientallen kinderen ziek, een eerste keer op 18 juli en dan nog eens op 27 juli. Oorzaak blijkt een virale infectie. Opnieuw belanden verschillende kinderen in het ziekenhuis en moet het kamp onderbroken worden. Ook nu biedt het Rode Kruis efficiënt hulp, zowel ter plaatse als aan het thuisfront waar de kinderen met bussen heengebracht worden.

Dilsen-Stokkem, 27 juli. Evacuatie van zieke kinderen.

EERSTE HULP

Voor grote publiek, op school, in bedrijven

Wie snel kan optreden na een ongeval of een ongelukje, voorkomt vaak erger. Handelingen zoals een brandwonde afkoelen door ze onder water te houden of een kind met een bloedneus in leeshouding zijn neus laten toeknijpen, zijn erg eenvoudig uit te voeren. Het is een kwestie van weten wat je moet doen. Het Rode Kruis leert het ieder jaar aan tienduizenden mensen, aan jong en oud.

Eerste hulp en preventie voor de bevolking en bedrijven

Eerste hulp blijft een belangrijke kerntaak

In 2010 gaven de lesgevers van het Rode Kruis ruim 27.000 lesuren eerste hulp voor volwassenen (zie grafiek). Dit cijfer omvat de lesuren eerste hulp voor de bevolking, de lesuren bedrijfseerstehulp en de lessen 'reanimeren en defibrilleren' die in het kader van het Hartveilig-project gegeven worden (zie blz. 22). 2010 ligt qua aantal lesuren in lijn met de jaren voor topjaar 2009.

Wie een eerstehulpopleiding volgt bij het Rode Kruis, start altijd met een basiscursus Eerste Hulp van 12 uur. Geïnteresseerden kunnen hun eerstehulpkennis daarna nog aanscherpen in de vervolgcursus Helper. Van beide cursussen kan je een examen afleggen. Wie slaagt, ontvangt een brevet. In 2010 werden 7.049 brevetten uitgereikt voor de basiscursus. 5.135 cursisten behaalden ook het brevet van de vervolgcursus.

De cursussen Bedrijfseerstehulp zijn cursussen op maat van bedrijven. Via bedrijfsoefeningen, bijscholingen en individuele lessen houden de bedrijfshulpverleners hun kennis nadien up-to-date. In 2010 gaven onze lesgevers 12.430 uur les en reikten ze 4.060 brevetten uit. Omwille van het vaak internationale karakter van bedrijven werd

het oefenboek 'Bedrijfseerstehulp' in 2010 ook in het Engels uitgegeven.

Jongeren (tot 16 jaar) kunnen eerste hulp leren bij Jeugd Rode Kruis. Daarvoor kunnen ze terecht bij de Jeugd Rode Kruiskern uit hun buurt. Onder het motto 'nooit te jong om te leren helpen', zijn er al lesjes voor kinderen vanaf 6 jaar. Ook voor het onderwijs heeft Jeugd Rode Kruis een uitgebreid eerstehulpaanbod (zie blz. 19).

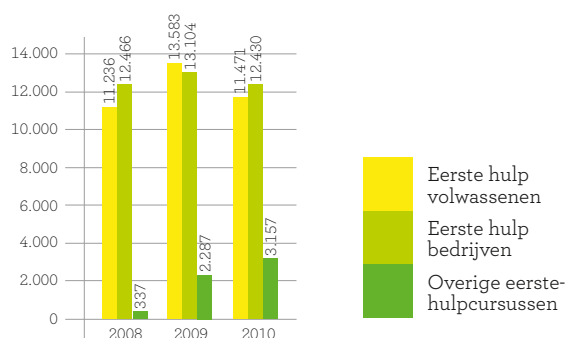
Ongevallensimulanten

Tijdens hun eerstehulplessen maken lesgevers vaak gebruik van 'ongevalsimulanten'. Deze vrijwilligers zijn getraind in het waarheidsgetrouw naspelen van ongevalsituaties. Daarnaast kunnen ze als geen ander wonden 'namaken'. Met allerlei hulp-

middelen zoals was, brooddeeg en kleurstof grimeren ze de meest eenvoudige tot de meest ingewikkelde wonden: van schaafwonde tot open beenbreuk. Voor cursisten zijn deze simulanten de ideale slachtoffers om op te oefenen.

Aantal lesuren eerste hulp voor volwassenen

Totaal aantal lesuren: 27.338

De ongevallensimulanten van het Rode Kruis worden ook ingezet tijdens rampoefeningen. Op 16 oktober 2010 namen bijna 100 simulanten deel aan de rampoefening in de luchthaven van Zaventem.

Permanente bijscholing en training van de lesgevers

Eerste hulp staat niet stil. Daarom organiseert Rode Kruis-Vlaanderen regelmatig bijscholingen voor de eerstehulplesgevers. Begin 2010 vond er een nationaal bijscholingsweekend plaats. 270 lesgevers werden gedurende twee en een halve dag bijgeschoold op vlak van didactiek en eerste hulp. Dankzij doorgedreven bijscholingen kan Rode Kruis-Vlaanderen een kwalitatief onderricht van eerste hulp blijven garanderen.

Om onze lesgevers te ondersteunen, werden in 2010 twee nieuwe handleidingen ontwikkeld: 'Eerste hulp bij sportongevallen' en 'Eerste hulp bij huis-, tuin- en keukenongevallen'. Zij kunnen hiervan gebruik maken bij de voorbereiding van hun lessen.

Van 8 tot 11 juli 2010 nam Rode Kruis-Vlaanderen deel aan het eerstehulptornooi 'First Aid Convention in Europe' (FACE) in Belgrado, Servië: de gelegenheid bij uitstek om extra eerstehulpervaring op te doen. Rode Kruisteams uit verschillende landen namen het in een wedstrijd tegen elkaar op tijdens gesimuleerde ongevalsituaties. Rode Kruis-Vlaanderen werd vertegenwoordigd door een Oost-Vlaams team (vrijwilligers uit afdelingen Aalst en Sleidinge) dat een vijftiende plaats behaalde.

Eerste hulp en multimedia

Op de website www.gezondheid.be verschenen dit jaar 24 eerstehulp-dossiers en eerstehulptips van Rode Kruis-Vlaanderen. Deze pagina's werden ruim 87.000 keer bekeken. De meest gelezen artikels waren eerste hulp bij pijn op de borstkas en bij

epilepsie; heel wat mensen waren ook nieuwsgierig naar de eerstehulptips rond een blikseminslag en de hik.

De eerstehulpexpertise van het Rode Kruis werd ook geraadpleegd tijdens het bekende Radio 1-programma 'Peeters en Pichal' in februari 2010. Luisteraars konden hun vragen kwijt aan een deskundig Rode Kruispanel. Meer dan 50 vragen passeerden de revue (zie blz. 18). In samenwerking met Rode Kruis-Vlaanderen wijdde het tijdschrift Vitaya Magazine een artikel aan eerste hulp: 'Wat moet er in mijn huisapotheek?'

Ongevallenpreventie

'Beter voorkomen dan genezen' zegt het alom bekende spreekwoord. Daarom geeft Rode Kruis-Vlaanderen ook opleidingen rond ongevallenpreventie. Nuttig, want in ieder huis en in iedere tuin zijn heel wat potentieel gevaarlijke zaken aanwezig. Een versleten mat kan een struikelblok voor

ouderen zijn, giftige planten in de tuin of op de vensterbank zijn soms levensbedreigend als kinderen ze in hun mondje stoppen...

In 2010 werden 65 sessies ongevallenpreventie georganiseerd voor verenigingen, rusthuizen en oudercomités. Daarnaast werden twee publicaties geactualiseerd: 'Giftige planten' (in samenwerking met de Nationale Plantentuin van Meise) en 'Preventie en eerste hulp bij CO-vergiftiging'.

Om beter te kunnen inspelen op de noden van specifieke doelgroepen werd het bestaande pakket 'Mensen die zorg dragen voor ouderen' in samenwerking met verschillende partners (oa. KUL, VIGeZ, Logo's Vlaanderen...) omgevormd. Het nieuwe pakket kreeg de naam 'Valpreventie bij thuiswonende ouderen' en richt zich specifiek naar verzorgenden, zorgkundigen, poetshulpen en maatschappelijk werkers.

BESTSELLER

'HELP! EERSTE HULP VOOR IEDEREEN'

Het lijvige eerstehulphandboek 'Help! Eerste hulp voor iedereen' (527 blz.) is het naslagwerk dat Rode Kruis-Vlaanderen zijn eerstehulpcuristen aanbiedt. Ze vinden er alle eerstehulpkennis die ze in de cursus leerden en vele extra's in terug. Daarnaast is dit boek ook te koop in de boekhandel. In 2010 gingen ruim 19.000 boeken over de toonbank. Het boek, dat in 2007 uitkwam, werd al verschillende keren herdrukt en klokte eind 2010 af op 86.600 verkochte exemplaren: een echte bestseller! In 2010 werd hard gewerkt aan een nieuwe versie van dit boek, gebaseerd op de nieuwe reanimatie- en eerstehulpriichtlijnen die in oktober 2010 uitkwamen. Het boek, dat evidence based onderbouwd zal zijn (zie ook blz. 24), verschijnt in 2011.

Moet je ribben breken bij een goede reanimatie? Hoe snel moet ik pompen? De meest uiteenlopende vragen werden aan de Rode Kruisexperts gesteld.

Waarom veranderen de regels voor reanimatie altijd? Toen ik ze voor het eerst leerde, was het 15 keer pompen en 2 keer blazen. Daarna 5-1 keer en nu is 30-2...

► Internationale experts van o.a. de Europese Reanimatieraad herbekeken de reanimatietechnieken om de vijf jaar. Dat doen ze op basis van nieuwe wetenschappelijke inzichten. Zo beslisten ze in 2005 om eerst te starten met hartmassage in plaats van met beademingen (vroeger was dat andersom). Rode Kruis-Vlaanderen en alle andere Europese trainingsorganisaties volgen de richtlijnen van de Reanimatieraad. Tot op vandaag is het schema 30 hartmassages, gevolgd door 2 beademingen. In 2010 kwamen nieuwe richtlijnen uit. Zij be-

EERSTE HULP IN VRAAG EN ANTWOORD

In februari 2010 nodigde het Radio 1-programma 'Peeters en Pichal' een Rode Kruispanel uit om in de studio eerstehulpvragen van luisteraars te beantwoorden. Een greep uit de vragen... en de antwoorden. De antwoorden werden geactualiseerd op basis van de reanimatierichtlijnen die eind 2010 uitkwamen.

houden hetzelfde schema, maar leggen o.a. extra aandacht op het gebruik van een AED-toestel (zie blz. 22).

Een leerkracht anatomie beweerde dat je geen goede reanimatie hebt uitgevoerd als je geen rib hebt gebroken. Is dat zo?

► Waarschijnlijk bedoelde de leerkracht dat je behoorlijk wat kracht moet zetten bij hartmassage. Het borstbeen van een volwassene moet ongeveer 5 à 6 cm ingedrukt worden. Je doet dat met gestrekte armen en met je schouders loodrecht boven het midden van de borstkas. Met die techniek is de kans op ribbreuken niet zo groot, maar het kan natuurlijk gebeuren. Een gebroken rib is bij een reanimatie van ondergeschikt belang. Als je niet gereanimeerd had, was het

slachtoffer zeker overleden.

Hoe kan je weten of je snel genoeg 'pompt' bij hartmassages?

► De richtlijnen schrijven voor dat je de hartmassages aan 100-120 massages per minuut moet geven. Dat is vrij snel. 'Staying alive' van de Bee-gees kan helpen. Dit liedje heeft het goede ritme.

Moet je een letsel zoals een verstuijing of een blauwe plek behandelen met ijs of moet je net warmte geven?

► Bij een kneuzing of een verstuijing ontstaat er onder de huid een bloeding: een blauwe plek. Door koude toe te passen, trekken de bloedvaten samen en vermindert de bloeding. Afkoelen is dus de juiste eerste hulp.

Jong geleerd is oud gedaan, ook wat eerstehulpvaardigheden betreft. Daarom biedt het Rode Kruis leerkrachten heel wat mogelijkheden aan om eerste hulp in de lessen te integreren: de kant-en-klare lespakketten van Jeugd Rode Kruis, een eerstehulpcurcus op maat van leerkrachten en een eerstehulpproject in Brussel zijn maar enkele voorbeelden van hoe het Rode Kruis dat doet.

Leerkrachten in sp  opgeleid

Het Rode Kruis maakte er in 'Strategie 2010' (zie blz. 94) een speerpunt van om meer leerkrachten eerste hulp te leren: zo kunnen ze hun leerlingen helpen als het nodig is, hebben ze aandacht voor een veiligere schoolomgeving en kunnen ze hun eerstehulpkennis zelf doorgeven aan hun leerlingen. Niets dan voordelen dus. Om zoveel mogelijk leerkrachten te bereiken, leidt Rode Kruis-Vlaanderen docenten uit de lerarenopleiding op. Zij geven hun kennis door aan hun studenten: de leerkrachten in sp .

In 2010 werden 109 docenten uit de lerarenopleidingen opgeleid in eerste hulp via een 'Train The Trainer'-traject. Dat brengt het totale aantal opgeleide docenten (2008 t.e.m. 2010) op 345. In 2010 werden 300 lessen Train The Trainer gegeven.

Bijscholing eerste hulp voor leerkrachten

De initiatie 'Eerste hulp voor leerkrachten' werd 90 keer georganiseerd in 2010, goed voor 270 lessen. Van de bijhorende publicatie werden 4.226 boekjes verkocht. Deze cursus bevat alle eerstehulphandelingen die nuttig zijn voor leerkrachten. Een gedeelte kan bovendien aangepast worden aan de noden van de school.

345 docenten van de Lerarenopleiding werden opgeleid om hun studenten eerste hulp aan te leren.

Onderzoek toonde aan dat de video 'Reanimeren met Sofie' zeer bruikbaar is in een schoolcontext.

Reanimatie in eindtermen

Reanimatie maakt deel uit van de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) van het secundair onderwijs. Onderzoek van de Erasmushogeschool Brussel (EhB) en de Vrije Universiteit Brussel (VUB) wijst uit dat   n op twee Vlaamse scholen al reanimatielessen aanbiedt, maar dat scholen worstelen met een tekort aan materiaal (reanimatiepoppen).

Daarom gingen onderzoekers van de EhB en VUB na of het mogelijk is om met beperkte middelen de basisvaardigheden van reanimeren aan te leren. Wat blijkt? Leerlingen kunnen de technieken even goed oefenen op een medeleerling als op een reanimatiepop. De hartcompressies kunnen geoefend worden op een mousse dobbelsteen die naast de romp van de medeleerling wordt gelegd. Om de beademing aan te leren, kan een plastic zak worden gebruikt.

Daarnaast werd onderzocht of de instructievideo 'Reanimeren met Sofie' van Rode Kruis-Vlaanderen een goed alternatief is om reanimatie aan te leren. De combinatie van de eenvoudige materialen en de video-instructie bleek zeer bruikbaar te zijn in de schoolcontext. De resultaten van het onderzoek werden gepubliceerd in de december- en maarteditie van het Tijdschrift voor Lichamelijke Opvoeding.

Bedrijfseerstehulp in secundair onderwijs

Sinds de start van het schooljaar 2009-2010 schrijft het curriculum voor dat er in de praktijkgerichte opleidingen Integrale Veiligheid en Veiligheidsberoepen bedrijfseerstehulp moet onderwezen worden. De leerkrachten geven de lessen zelf, na een opleiding te hebben gevolgd bij Rode Kruis-Vlaanderen. In juni 2010 werden de eerste brevetten uitgereikt; deze vormen voor de leerlingen >>

een meerwaarde bij het solliciteren naar een job.

Rode Kruis-Vlaanderen werkte in 2010 mee aan het project 'Slimme Mobile Scholen' van de Vlaamse Stichting Verkeerskunde. Doel van het project was het promoten van verkeers- en mobiliteitseducatie in het secundair onderwijs door inhoudelijke en financiële ondersteuning. Scholen konden vijf eerstehulppublicaties (waaronder de specifieke thema's 'Eerste hulp bij verkeersongevallen') aankopen met subsidies.

In 2010 selecteerde Lions International District 112 A het projectvoorstel 'Hartveilige School'. Hierdoor zullen heel wat leerkrachten kunnen leren reanimeren en defibrilleren om die kennis daarna over te brengen op hun leerlingen (zie blz. 22).

Eerste hulp op de lagere school

Eerste Hulp Brusselt is een project dat gesubsidieerd wordt door de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC), directie Welzijn en Gezondheid en directie Onderwijs en Vorming. Een lesgeefster van Jeugd Rode Kruis geeft kinderen van het vierde en vijfde leerjaar van Brusselse Nederlandstalige lagere scholen een eerstehulpinitiatie aan de hand van het Jeugd Rode Kruispakket Hulpkick. In 2010 leerden 772 leerlingen uit 25 scholen hoe je de hulpdiensten alarmeert, hoe je windels aanlegt en hoe je omgaat met een ongevalsituatie. Ook in 2011 wordt dit project verdergezet. Eerste hulp Brusselt bereikte sinds de start van het project al ruim 1.100 kinderen.

Kant-en-klare Jeugd Rode Kruis-lespakketten

Eerste hulp voor jongeren boomt. Jeugd Rode Kruis verkocht in de loop van 2010 meer dan 20.000 eerstehulpboekjes. De initiatielesjes voor kinderen tussen 6 en 12 jaar behoren met bijna 10.000 verkochte handboekjes bij de toppers.

Al 1.100 kinderen leerden via 'Eerste hulp Brusselt' hoe ze moeten omgaan met een ongevalsituatie.

In 2010 werd ook de eerstehulprugzak van Jeugd Rode Kruis geherlanceerd. In 2008 ging die al als zoete broodjes over de toonbank. De rugzak is nu nog meer op maat dan ervoor: scholen krijgen er gratis een zakboekje 'Eerste hulp voor leerkrachten' bij, terwijl jeugdbewegingen 'Eerste hulp voor jeugdleiders' ontvangen.

Ongevallenpreventie

Naar aanleiding van een samenwerking tussen Rode Kruis-Vlaanderen en de Vlaamse Onderwijsraad konden ouderverenigingen een gratis infosessie 'Thuis Pluis' aanvragen. De sessie handelt over hoe ongevallen met kinderen te voorkomen in en rond de woning. Acht ouderverenigingen hebben hier in 2010 gebruik van gemaakt.

Deelname onderwijsbeurzen

Om het aanbod aan eerstehulpcurricula en -mogelijkheden bekend te maken, nam Rode Kruis-Vlaanderen deel aan tal van onderwijsbeurzen. We waren o.a. aanwezig op de studiedag 'Welzijn door preventie' door Diocesane Adviesgroep Veiligheid en gezondheid op school (DAVGOS) in april te Gent en op de Contactdag voor gezondheidscoördinatoren van scholengroep Brussel in mei. We waren ook aanwezig in Hasselt, Mechelen en Gent voor 'Stapvoets, de infomarkt in het kader van de nieuwe voeten' van het VSKO.

EERSTEHULPVIRUS VERSPREIDT ZICH VIA SCHOOLBANKEN

In de hogeschool Groep T studeren elk jaar 200 toekomstige leerkrachten af. Allemaal hebben ze een eerste hulpdiploma op zak. Docent Nick Wouters leerde eerste hulp bij het Rode Kruis en geeft die kennis sindsdien door aan zijn studenten. Britt Lambrechts is een van hen. In september 2010 startte ze als leerkracht. Haar eerste hulpkennis heeft ze ondertussen al gedeeld met haar leerlingen.

“Mijn leerlingen waren dolenthousiast. Nu hebben ze geen schrik meer om iets fout te doen als er een ongeval gebeurt.”

Tijdens de lerarenopleiding koos Britt Lambrechts voor biologie en project kunstvakken. Britt: “In het laatste jaar van mijn opleiding volgde ik een hele week EHBO. We leerden er hoe we correct moesten reageren bij een ongeval en welke zes basisprincipes van eerste hulp we steeds in het achterhoofd moeten houden. Er was ook een les over huidwonden, over breuken, over hartstilstand... Naast theoretische lessen kregen we heel wat praktijkoefeningen.”

In september 2010 ging Britt aan de slag in het Sint-Calasanzinstituut in

Nijlen. Daar geeft ze onder andere natuurwetenschappen aan scholieren uit het tweede jaar BSO. “Mijn lessen EHBO hadden veel succes! Aan de hand van de cursus eerste hulp die ik tijdens mijn opleiding kreeg, heb ik 6 lessen gegeven. Ik leerde hen hoe ze elke ongevalsituatie best benaderen, onze docent had ons verteld dat dit heel belangrijk was,” vertelt Britt. “Dat heb ik afgewisseld met praktijkoefeningen: reanimatie, een slachtoffer in stabiele zijligging leggen, slachtoffers veilig verplaatsen met de Rautekgreep, verbanden aanleggen...”

Haar leerlingen waren dolenthousiast, zegt Britt. “De praktische oefeningen vonden ze plezierig. Maar iedereen vond het ook nuttig om eerste hulp te leren. Een leerlinge vertelde me dat ze vroeger bang was om te helpen. Ze

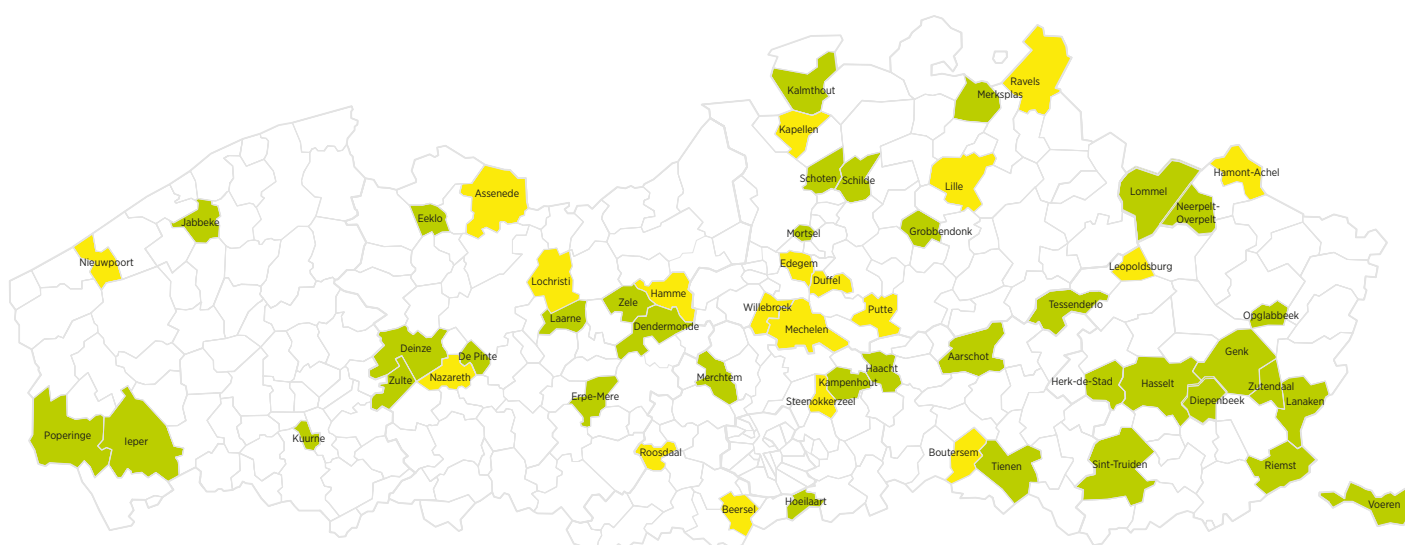
wist niet hoe ze moest reageren en had schrik om iets fout te doen. Nu ontdekte ze dat eerste hulp helemaal niet moeilijk is!”

Dat Britt's leerlingen niet langer schrik hadden om een slachtoffer te helpen, bewezen ze al snel na de lessen: “Op een dag viel een leerkracht flauw. Mijn leerlingen hebben meteen hulp geboden. Ze hebben de ademhaling gecontroleerd en correct gereageerd. Toen de leerkracht bijkomen was, was ze onder de indruk van hun kordate optreden. En mijn leerlingen apetrots! Ze zijn er echt fier op dat ze nu geleerd hebben hoe ze anderen kunnen helpen als het nodig is. Sommige leerlingen hebben zich ondertussen zelfs ingeschreven voor een uitgebreide eerste hulp cursus bij het Rode Kruis in onze gemeente.”

VLAANDEREN HARTVEILIG

AED: een levensreddend toestel

In België krijgen dagelijks ongeveer 30 mensen een hartstilstand buiten het ziekenhuis. Een snel opgestarte reanimatie met een AED – een automatische externe defibrillator – kan hun leven redden. Dit toestel kan een elektrische schok aan het hart toedienen waardoor het normale hartritme kan herstellen. Een AED mag door iedereen gebruikt worden en is volkomen veilig.

- Steden en gemeenten die in 2010 hartveilig werden
- Steden en gemeenten die voor 2010 al hartveilig waren

19 steden en gemeenten werden in 2010 hartveilig. Dat bracht eind 2010 het totale aantal hartveilige steden en gemeenten op 57. Daarnaast zijn er 28 steden en gemeenten in voorbereiding om hartveilig te worden. 23 steden en gemeenten hebben een AED en bieden opleidingen aan in samenwerking met het Rode Kruis, maar zijn nog niet erkend als hartveilige stad/gemeente.

Steden en gemeenten hartveilig

Rode Kruis-Vlaanderen moedigt sinds 2007 steden en gemeenten aan om 'hartveilig' te worden. Een stad of gemeente is hartveilig als ze minstens één AED beschikbaar stelt op een openbare plaats en opleidingen 'Reanimeren en defibrilleren' organiseert voor haar inwoners, verenigingen en personeelsleden.

Via een communicatiecampagne naar de Vlaamse steden en gemeenten en een mediacampagne in samenwer-

king met de Belgische Cardiologische Liga, overtuigde Rode Kruis-Vlaanderen in 2010 19 steden en gemeenten om hartveilig te worden. Samen met de plaatselijke Rode Kruisafdelingen bieden ze opleidingen aan de bevolking aan. In 2010 werden 4.270 mensen opgeleid. Een derde hiervan zijn werknemers van bedrijven.

In 2010 werd 'Hartveilig' gedeponneerd als merk, met een daarbij horend label. Steden en gemeenten, bedrijven, organisaties en scholen die een Hartveilig-project hebben in samenwerking met Rode Kruis-Vlaanderen, mogen het label en de merknaam 'Hartveilig' gebruiken.

Hartveilige bedrijven en organisaties

Meer en meer bedrijven voorzien een AED op de werkvloer. Als deze publiek beschikbaar is voor klanten, leveran-

ciers en het eigen personeel, én het bedrijf neemt het engagement om ten minste 10% van het personeel een opleiding aan te bieden, dan kan het bedrijf de erkenning als 'hartveilig bedrijf' aanvragen bij Rode Kruis-Vlaanderen. Het Mechelse Procter & Gamble was het eerste bedrijf dat deze erkenning ontving (zie getuigenis).

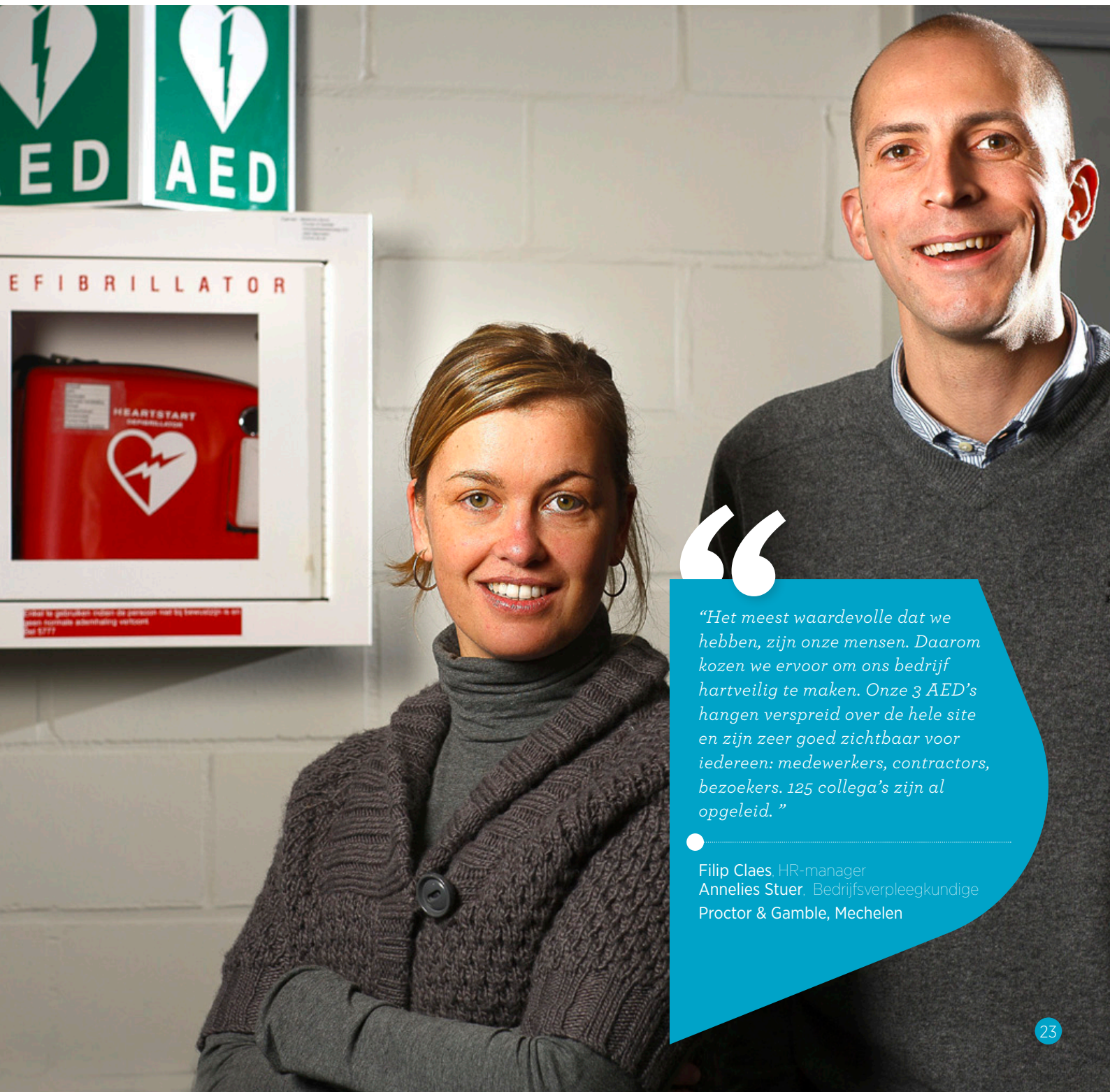
Wit-Gele Kruis Oost-Vlaanderen kreeg in 2010 als eerste organisatie de

erkenning als 'hartveilige organisatie'. 12 personeelsleden werden opgeleid tot animator Hartveilig en zullen hun collega's opleiden in reanimeren met een AED.

Hartveilige scholen

In 2010 werd het projectvoorstel 'Hartveilige School' geselecteerd door Lions International District 112 A. Leerkrachten uit meer dan 400 secundaire

scholen uit de provincies Oost- en West-Vlaanderen zullen in 2011 opgeleid worden tot animator Hartveilig. Zij kunnen dan op hun beurt de lessen 'Reanimeren en defibrilleren' geven in de eigen school.

“Het meest waardevolle dat we hebben, zijn onze mensen. Daarom kozen we ervoor om ons bedrijf hartveilig te maken. Onze 3 AED's hangen verspreid over de hele site en zijn zeer goed zichtbaar voor iedereen: medewerkers, contractors, bezoekers. 125 collega's zijn al opgeleid.”

Filip Claes, HR-manager
Annelies Stuer, Bedrijfsverpleegkundige
Procter & Gamble, Mechelen

EVIDENCE-BASED PRACTICE

Rode Kruiswerking wetenschappelijk onderbouwd

Kan een kind van 10 een volwassen persoon reanimeren? Wat is de beste manier om weeskinderen te helpen die hun ouders aan aids verloren? Deze en tal van andere vragen werden in 2010 onder de loep genomen door het Expertisecentrum van Rode Kruis-Vlaanderen. Het centrum werd in 2009 opgericht en specialiseerde zich in evidence-based practice. Het onderbouwt technieken en praktijken uit alle werkdomeinen van het Rode Kruis met wetenschappelijk bewijs.

Onderzoek

In 2010 voerde het Expertisecentrum evidence reviews uit over tal van eerstehulpstechnieken voor het handboek 'Help. Eerste hulp voor iedereen' dat in 2011 volledig geactualiseerd wordt. Voor iedere techniek werd gezocht naar de beste methode op basis van bestaande wetenschappelijke studies. Daarnaast werden ook evidence reviews uitgevoerd voor Music For Life: hoe kan je een weeskind in Afrika het beste helpen? Voor Dienst voor het Bloed werd onderzocht of het bloed van mensen met hemochromatose (te veel ijzer in het bloed) gebruikt mag worden voor transfusie. Daarnaast was het Expertisecentrum co-auteur van de nieuwe internationale richtlijnen voor eerste hulp en reanimatie die het Internationale Rode Kruis (IFRC) in 2011 publiceert.

Het Expertisecentrum startte in 2010 een aantal reviews die in 2011 afgerond zullen worden. Enkele voorbeelden:

- ▶ Welke tips ter preventie van ziektes en ongevallen zijn geschikt in een Afrikaanse context en kunnen aan AFAM (Afrikaanse eerstehulpriichtlijnen, zie blz. 39) toegevoegd worden?
- ▶ Welke interventies hebben het meeste effect op het verminderen van eenzaamheid bij ouderen?
- ▶ Kan resuspositief bloed gegeven worden aan resusnegatieve personen?

- ▶ Vanaf welke leeftijd kan een kind een volwassen persoon reanimeren?

Kennis uitdragen en werking verbeteren

Het Expertisecentrum hecht veel belang aan het uitdragen van kennis: via publicaties en presentaties aan in- en externen. In 2010 werden presentaties gegeven aan andere Rode Kruisorganisaties, aan het Eerste Hulppreferentiecentrum en intern aan de verschillende adviescommissies.

Om het Expertisecentrum meer naam bekendheid te geven werd een folder

ontwikkeld in het Nederlands en het Engels en kreeg het centrum ook een plaats op de Rode Kruiswebsite.

Het Expertisecentrum werkt voortdurend aan het optimaliseren van de evidence-based methodologie. Dit doen we onder andere door congressen bij te wonen die gericht zijn op evidence-based werken. Zo volgden enkele medewerkers in oktober het Colloquium van de Cochrane- en Campbell-organisaties. Deze organisaties zijn toonaangevend in het schrijven van systematische reviews. Ook werd het congres 'Evidence 2010' bijgewoond in Londen.

ONDERZOEK NAAR 'HELPEND GEDRAG' AFGEROND

HOE ZOU JIJ REAGEREN IN EEN LEVENSBEDREIGENDE EERSTEHULPSITUATIE?

In 2010 werd de veldstudie naar het helpende gedrag van eerstehulp-cursisten afgerond. 144 cursisten die net een eerstehulp-cursus gevolgd hadden, werden gevraagd deel te nemen aan een rijvaardigheidstest op een computerconsole. De andere deelnemers waren stuk voor stuk ongevallensimulanten. Eén van hen simuleerde tijdens de samenkomst een hartaanval. Via een verborgen camera observeerden de onderzoekers het gedrag van de cursist. De resultaten zullen in 2011 in een onderzoeksrapport bekend gemaakt worden.

Op basis van de nieuwe kennis over het gedrag van eerstehulpverleners als ze plots moeten helpen, zal Rode Kruis-Vlaanderen een lesmodule ontwikkelen die eerstehulp-cursisten moet helpen om sneller en beter hulp te verlenen als het echt nodig is.

SOCIALE ACTIVITEITEN

Hulp voor kwetsbaren

Ze komen nooit in beeld bij de hoofdpunten van het jaarnaal, ze komen niet met sirenes aanrijden, ze werken eerder op de achtergrond maar zijn uiterst geëngageerd: de vrijwilligers van de sociale activiteiten van het Rode Kruis. Via allerlei projecten helpen zij de meest kwetsbaren in onze maatschappij.

Activiteiten voor ouderen, zieken en mensen met een handicap

Zorgbib

Bewoners van een woon- en zorgcentrum of patiënten in een ziekenhuis kunnen niet zomaar naar de openbare bibliotheek voor een portie leesvoer. Daarom is er de Zorgbib: de mobiele Rode Kruisbib, rondgereden door vrijwilligers. De Zorgbib biedt een ruime keuze uit meer dan 180.000 boeken, cd's en dvd's.

De Zorgbib is in elke provincie actief en het aantal uitleenpunten neemt ieder jaar toe. In 2010 kwamen er 10 uitleenpunten bij, goed voor in totaal 245 uitleenpunten. Het overgrote deel bevindt zich in verzorgingsinstellingen (116 uitleenpunten), maar er zijn ook 92 uitleenpunten in algemene ziekenhuizen, 28 in psychiatrische instellingen en 9 in opvangcentra voor asielzoekers.

Eind 2010 waren 919 Zorgbibvrijwilligers actief. Het overgrote deel van hen is 60-plusser. Er werd daarom in 2010 extra aandacht besteed aan de verjonging van de vrijwilligersgroep. Dankzij de rekrutering via internet konden 23 afdelingen vrijwilligers jonger dan 60 aantrekken.

Zorgbibvrijwilligers bezochten in 2010 ruim 126.000 kinderen, ouderen en zieken, een vergelijkbaar aantal als vorig jaar. Het aantal ontleningen steeg

In 2010 kwamen er 10 uitleenpunten van de Zorgbib bij, goed voor in totaal 245 uitleenpunten.

wel spectaculair met net geen 9% tot 330.873. We telden ruim 75.000 gesprekken met leesgierige patiënten, een stijging met 3% ten opzichte van 2009. In totaal registreerden de vrijwilligers van Zorgbib ruim 65.000 uur vrijwilligerswerk, 10% meer dan vorig jaar.

De collectie dvd's en cd's was in 2010 populairder dan ooit: hun aandeel in de uitleencijfers steeg van 0,9% voor beide materialen naar 4,3% voor de cd's en 6% voor de dvd's. 74 uitleenpunten hebben een collectie cd's en 104 instellingen bieden dvd's aan. Ook de uitleencijfers voor strips en boeken met 'eenvoudig lezen'-label kenden een fikse stijging.

In samenwerking met de plaatselijke openbare bibliotheek van Tienen zette Zorgbib het proefproject 'Bib aan huis' op. Zorgbib stelde hierin zijn ervaring met rekruteren van vrijwilligers, omgaan met ouderen en gebruiken van specifiek leesmateriaal voor ouderen en slechtzienden via een opleidings-traject ter beschikking van de plaatselijke bib. In Tienen zijn een tiental vrijwilligers actief in het project. Zij brengen boeken aan huis bij mensen die niet op eigen krachten naar de bib kunnen.

Aangepaste vakanties

Voor mensen die wat ouder worden, ziek zijn of leven met een handicap, is op vakantie gaan niet vanzelfsprekend. Dankzij een samenwerking met het Nederlandse Rode Kruis kan ►►

Rode Kruis-Vlaanderen hen een vakantie op maat aanbieden: een vakantie in een hotel of op een boot die aangepast is aan de zorgnoden, met begeleiding door vrijwilligers. In 2010 gingen 230 mensen met een handicap en 76 mantelzorgers mee op 10 vakanties. 165 vrijwilligers begeleiden hen.

Rode Kruis-Vlaanderen wil in de toekomst meer mensen de kans geven om op vakantie te gaan. Daarom werd in 2010 volop verder gewerkt aan de voorbereiding van het plannen van de bouw van een eigen zorghotel op Domein Polderwind in Zuienkerke. De Vlaamse Bouwmeester heeft zich geëngageerd om dit traject te begeleiden.

Op bezoek bij ouderen en zieken

Vrijwilligers van de projecten 'Thuis in m'n tehuis' en 'Spring eens Binnen' gaan op bezoek bij bewoners van zorginstellingen of bij mensen thuis. Ze nemen de tijd voor een praatje, een kop koffie of om hen mee te nemen voor een wandeling of een uitstapje.

Het aantal afdelingen dat 'Thuis in m'n tehuis' organiseert, daalde lichtjes tot 46 afdelingen. Vaak starten instellingen een eigen vrijwilligerswerking op en wordt de Rode Kruiswerking hierin geïntegreerd. Rode Kruis-Vlaanderen zal daarom in de volgende jaren een coachende rol opnemen voor organisaties die een werking willen opstarten. Het aantal afdelingen dat

'Spring eens Binnen' organiseert, steeg gestaag tot 37 afdelingen. Via samenwerkingsverbanden met externe organisaties werden verschillende werkingen ook verder uitgebouwd.

Uitleendienst voor hulpmiddelen

Wie een rolstoel, loophulp of krukken nodig heeft, kan daarvoor bij de uitleendienst van zijn plaatselijke Rode Kruisafdeling terecht. 330 Rode Kruisvrijwilligers bemannen 178 uitleenpunten in heel Vlaanderen. In 2010 werden 16.654 uitleningen van hulpmiddelen geregistreerd. Al deze hulpmiddelen zijn van hoge kwaliteit, ze worden tweemaal per jaar gecontroleerd door een expert.

VRIJWILLIGERS LISA EN MARCEL HELPEN OP AANGEPASTE VAKANTIE

Meer dan 10 jaar al begeleiden **Lisa Wynants** en **Marcel Paeshuysse** vakanties van Ziekenzorg. Sinds 2009 gaan ze ook mee op een aangepaste vakantie van het Rode Kruis. "Wij geven vier keer per jaar bloed. Na zo'n bloedafname zagen we een folder liggen waarin vrijwilligers gezocht werden. We hebben ons meteen kandidaat gesteld", herinnert Marcel zich.

"Lisa gaat mee als vrijwillige verpleegkundige, ik als chauffeur", zegt Marcel. "s Morgens help ik de gasten bij de ochtendverzorging en ontbijt ik samen met hen. De rest van de dag ben ik chauffeur tijdens de uitstapjes."

Lisa: "De vakantiegangers zijn sterke mensen die veel hebben doorgeemaakt. Ze zien genieten en openbloeien, dat raakt me telkens weer. Het geeft me voldoening om daaraan mijn steentje bij te dragen. Ik krijg enorm veel terug van hen: vriendschap, genegenheid en warmte."

De mooiste vakantieherinnering? "Tijdens de gezinsvakantie laten de ouders na een paar dagen hun kinderen met een gerust hart over aan de vrijwilligers. Ze gaan dan zelf een fietstochtje maken. Ondertussen gaan wij met de kinderen bijvoorbeeld een vlottentocht doen op de grachten van het hotel."

Activiteiten voor kinderen

Brugfigurenproject

Vrijwilligers van het Brugfigurenproject helpen kinderen die het moeilijk hebben op school. In 2010 waren meer dan 250 Rode Kruisvrijwilligers uit 47 afdelingen actief binnen dit project en dat aantal neemt ieder jaar toe, net zoals de hulpvragen van scholen. De vrijwilligers werken nauw samen met de scholen, de Centra voor leerlingenbegeleiding, de OCMW's, Thuisbegeleidingscentra, Schoolopbouwwerk en Lokaal Overleg Platformen. Deze partners helpen bovendien mee om het Brugfigurenproject verder uit te dragen op scholen waar de doelgroep aanwezig is.

Om de vrijwilligers te ondersteunen, werd in 2010 de didactische materialenbank gevoelig uitgebreid. Via sponsoring konden we heel wat didactische materiaal zoals boekjes en stickervellen verkrijgen, wat de vrijwilligers en de kinderen bijzonder gesmaakt hebben.

Vakantiekampen

Kinderen die in armoede leven, kunnen met het Rode Kruis op vakantie. Een week lang kunnen ze genieten van de individuele aandacht van de Rode Kruismonitoren en kunnen ze zich uitleven met de andere kinderen.

In 2010 bestonden de vakantiekampen precies 20 jaar. Ketnetwrapper

Melvin ging enthousiast het peterschap van de kampen aan. Hij ontwierp een kampdans, die op alle 12 kampen gretig gedanst werd door de 429 aanwezige kinderen. 24 hoofdmonitoren, 166 monitoren en 65 logistieke medewerkers leidden alles in goede banen. De kampen kwamen ook geregeld in de media: we verschenen in het VTM-journaal en Flair en Mine-magazine wijdden een artikel aan onze jeugdige vrijwilligers.

Ook in 2010 kregen de vakantiekampen financiële steun van duizenden mensen die hun maaltijdcheques van Sodexo afstonden voor het goede doel. Deze editie van de 'Rode Kruis-cheque-actie' was goed voor 55.139 euro.

FAMILIE DUMON GAAT OP GEZINSVAKANTIE

Maarten Dumon en **Tine Vandaele** genoten, samen met hun zoontjes Jannes en Tiebert, in 2010 voor de tweede keer van een gezinsvakantie met het Rode Kruis. Drie jaar daarvoor maakten ze via het therapeutisch kinderdagverblijf van hun zoontje kennis met deze aangepaste vakanties voor gezinnen. "Wij hadden toen echt nood aan vakantie: naast onze job kroop al onze tijd en energie in de verzorging van Jannes, toen 2 jaar", legt Maarten uit.

"Tijdens de vakantie konden we op het moment zelf beslissen waarin we zin hadden. Er waren activiteiten gepland, maar als het mooi weer was, sprongen we gewoon op de fiets of trokken we

met andere ouders naar het stadje in de buurt. Een week lang hoefden we niets te plannen, zalig!"

Jannes leert snel nieuwe mensen kennen, vertelt Maarten. "Hij voelde al snel aan dat de Rode Kruisvrijwilligers fantastische mensen waren. Vorig jaar ging ook zijn broertje (toen 1 jaar) mee en ook hij genoot van de extra aandacht die hij kreeg. Door de inzet en toewijding van de vrijwilligers konden wij onze batterij opladen om er nadien weer tegenaan te kunnen."

Ook in 2011 gaat het gezin mee op een aangepaste vakantie. Maarten: "Wij kijken er al naar uit!"

UIT HET DAGBOEK VAN...

Wie: Bart Potoms, moni op de vakantiecampen

Leeftijd: 23 jaar

Beroep: Maatschappelijk assistent

Woonplaats: Willebroek

Het nijdige gepiep van mijn gsm maakt me wakker. Ik duw het vervloekte ding snel uit voor de kindjes ervan wakker worden. De logistieke medewerkers zijn al druk in de weer om alles tip top in orde te brengen.

Een vrolijk muziekje maakt onze langslapers wakker. Binnen de kortste keren heerst er een drukte van jewelste. Kindjes zoeken hun tandpasta, zijn hun tandenborstel kwijt of weten niet direct wat ze moeten aantrekken. Gelukkig weten moni's altijd raad.

Als de eerste noten van folkgroep Urban Trad weerklinken, start iedereen enthousiast aan de kampdans. Kampmascottes Kaat en Kees openen de dag op een vreemde planeet waar hun hulp hard nodig is. In de ontbijtzaal duurt het niet lang voordat de potten choco, confituur en speculaaspasta rondgaan aan tafel.

Onze groep trekt vandaag op vlinderexpeditie. We brengen een bezoek aan de vlindertuin in Knokke. Muisstil en heel voorzichtig stappen onze kindjes door de serre met prachtige tropische planten en kleurrijke vlinders. Tegen de middag keren we terug naar het kamphuis, dansen de kampdans en gaan eten.

We trekken onze stoute schoenen aan en gaan op zoek naar de magische drank waardoor we in de ruimte kunnen ademen. Op mysterieuze wijze duiken in Knokke ballonnen op wanneer we net gepasseerd zijn. Met veel succes volbrengen onze ruimtevaarders de opdrachten.

Na het vieruurtje in het kamphuis bieden we workshops aan. De kinderen mogen een activiteit uitkiezen en zo worden de groepjes gemixt. Jeroen en ik trekken naar het strand voor wilde spelletjes.

Ongeschonden en met een hongerige maag keren we terug naar het kamphuis. We ruiken meteen dat de logistieke ploeg weer iets lekkers heeft klaargemaakt.

Na het avondeten spelen we nog even. Om acht uur leggen we onze spacemonkeys en zandmannetjes in hun bed. Hoofdmoni Thomas leest nog even het verhaal over een Zuid-Amerikaanse Tomaatvogel voor en dan wordt het ... langzaam aan... heel stilletjes... en vallen... oogjes... dicht. Ssssssssst.

We houden nog even wacht bij de slaapkamers totdat het volledig stil is. Sommige moni's knutselen nog iets in elkaar voor morgen, anderen schrijven briefjes naar de kinderen. Als ook de oudste kinderen in bed liggen, beginnen we aan de avondvergadering. Als we uitgebreid de dag overlopen hebben en alle voorbereiding getroffen zijn voor de volgende dag, is het al na twaalf uur.

JEUGD RODE KRUIS

Rode Kruis voor 't jonge volkje

Jeugd Rode Kruis is het Rode Kruis op maat van kinderen en jongeren. Het maakt alle activiteiten van het Rode Kruis toegankelijk voor hen. Jeugd Rode Kruis zet ieder jaar een werkerrein van het Rode Kruis in de schijnwerpers. Schooljaar 2009-2010 stond in het teken van armoede onder het motto 'Zet 'M niet buiten spel'. In september 2010 werd het thema 'maatschappelijk engagement' ingezet met jaarthemafiguren Miet en Griet.

1 op 5 afdelingen werkt rond armoede

Heel wat van de 103 Jeugd Rode Kruisafdelingen werkten in 2010 rond het jaarthema 'armoede'. 1 op 5 ondernam ook concrete initiatieven om kinderen die in armoede leven bij hun werking te betrekken. Dat gebeurde op heel uiteenlopende manieren: ze organiseerden inleefspelen rond armoede, gaven sinterklaasfeestjes voor kansarme kinderen, startten geldinzamelacties om de deelnameprijs voor activiteiten of het kamp te vermindern of namen contact op met OCMW's en andere organisaties binnen de gemeente om kansarme kinderen uit te nodigen voor hun activiteiten. Van een geslaagd jaarthema gesproken!

Startdag krijgt hoog bezoek

Het jaarthema 'armoede' werd op de jaarlijkse startdag van Jeugd Rode Kruis in september 2010 vakkundig afgelost door het nieuwe thema 'maatschappelijk engagement'. 230 Jeugd Rode Kruisers én minister van Jeugd Pascal Smet maakten er kennis met jaarthemafiguren Miet en Griet. Zij nemen de jonge vrijwilligers een jaar lang op sleeptouw doorheen de "Galerij Maatschappij". Afdelingen worden aangemoedigd om zich maatschappelijk te engageren in de samenleving door activiteiten te organiseren om anderen te helpen, samen te werken met anderen en van zich te laten horen in hun omgeving.

Meer Jeugd Rode Kruis?

- ▶ Deelname aan 4 buitenlandse missies (Letland, Zwitserland, Oostenrijk, Nederland).
- ▶ Eerstehulplessen voor kinderen en jongeren (zie blz. 19).
- ▶ Speelweken voor kinderen die in opvangcentra voor asielzoekers verblijven (zie blz. 53).
- ▶ Eerstehulpbrugzakken voor scholen en jeugdbewegingen (zie blz. 20).
- ▶ Lespakket aardbevingen naar aanleiding van de aardbeving in Haïti (zie blz. 34).

ONZE WERKING KINIG WERELD WIJD

2 ONZE WERKING WERELDWIJD

Wereldwijd actief	32	Overzicht van onze internationale hulpverlening
Noodhulp	34	Hulpverlening in Haïti en Pakistan
Structurele hulp	39	Rampen helpen voorkomen
Music for Life	41	Actie tegen stille rampen
Tracing	45	De opsporingsdienst van het Rode Kruis
Internationaal Humanitair Recht	46	De spelregels van oorlog
Opvang voor asielzoekers	47	Rode Kruis-Vlaanderen runt twee nieuwe noodopvangcentra

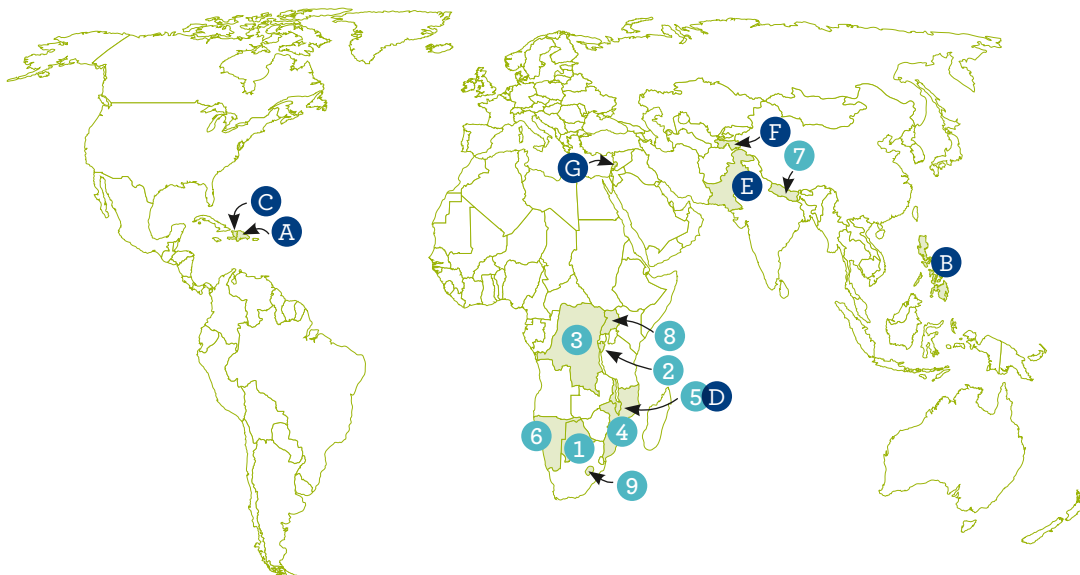
In Swaziland leven duizenden kinderen die hun ouders verloren aan aids. In 2010 bracht Music For Life deze problematiek in de aandacht. Met de opbrengst van de actie zorgt het Rode Kruis ervoor dat weeskinderen terug een thuis krijgen.

WERELDWIJD ACTIEF

Overzicht van onze internationale hulpverlening

Twee gigantische natuurrampen hebben 2010 getekend: de aardbeving in Haïti met 300.000 doden en 1,5 miljoen daklozen, en de overstromingen in Pakistan die een gebied ter grootte van het Verenigd Koninkrijk blank zetten en minstens 17 miljoen mensen troffen. Behalve bij deze twee sterk gemeditieerde rampen, was Rode Kruis-Vlaanderen actief in enkele andere streken waar rampen lelijk huishielden. Daarnaast bood Rode Kruis-Vlaanderen in tal van regio's structurele hulp.

Waar was Rode Kruis-Vlaanderen actief in 2010?

Structurele hulp

- 1 **Botswana:** eerste hulp; capaciteitsopbouw
- 2 **Burundi:** basisgezondheidszorg; capaciteitsopbouw
- 3 **Congo:** basisgezondheidszorg; capaciteitsopbouw
- 4 **Mozambique:** basisgezondheidszorg; eerste hulp; capaciteitsopbouw
- 5 **Malawi:** basisgezondheidszorg; capaciteitsopbouw
- 6 **Namibië:** basisgezondheidszorg; capaciteitsopbouw
- 7 **Nepal:** basisgezondheidszorg; eerste hulp; capaciteitsopbouw
- 8 **Oeganda:** eerste hulp; Tracing
- 9 **Swaziland:** eerste hulp

Noodhulp

- A **Dominicaanse Republiek:** rampenparaatheid
- B **Filippijnen:** hulpverlening na stormen
- C **Haïti:** hulpverlening na aardbeving
- D **Malawi:** hulpverlening na aardbeving
- E **Pakistan:** hulpverlening na overstromingen
- F **Tadzjikistan:** hulpverlening na overstromingen
- G **Libanon:** opvang vluchtelingen

Structurele hulp

Structurele hulp wil een land of regio minder kwetsbaar maken. Vaak vinden structurele projecten plaats in regio's waar de bevolking kwetsbaar is door armoede of ziekte. Ze lopen altijd over een langere termijn en willen rampen (en dus ook noodhulp) helpen voorkomen. Rode Kruis-Vlaanderen focust zich voornamelijk op drie domeinen voor structurele hulp: basisgezondheidszorg, eerste hulp en capaciteitsopbouw. Dit laatste houdt in dat plaatselijke Rode Kruisverenigingen hulp krijgen om hun organisatie beter uit te bouwen, bijvoorbeeld op vlak van fondsenwerving, vrijwilligersbeleid en boekhouding.

Noodhulp

Oorlogen, aardbevingen, overstromingen of andere rampen maken soms zo veel slachtoffers en zo veel schade dat de Rode Kruisvereniging van het getroffen land de situatie niet alleen aankan. Ze hebben te weinig mensen, geld of materiaal. In dat geval springen de andere Rode Kruisverenigingen bij, waaronder ook Rode Kruis-Vlaanderen. Noodhulp kan allerlei vormen aannemen: Rode Kruis-Vlaanderen steunt landen soms door materiaal (tenten, medische apparatuur, waterzuivering...) of medewerkers (verpleegkundigen, wateringenieurs, architecten, kinesisten...) ter plaatse te sturen. Ook financiële steun is een manier om hulp te bieden.

WEERGERELATEERDE RAMPEN NEMEN TOE

DREF-FONDS FINANCIERT HULP BIJ 'STILLE RAMPEN'

De rampen in Haïti en Pakistan werden sterk gemediatiseerd. Maar naast deze rampen waren er in 2010 tientallen kleinere natuurrampen die ook miljoenen mensen troffen, maar de media niet haalden: overstromingen, stormen, tyfoons en orkanen, koude- en hittegolven en aardverschuivingen bij zware regens...

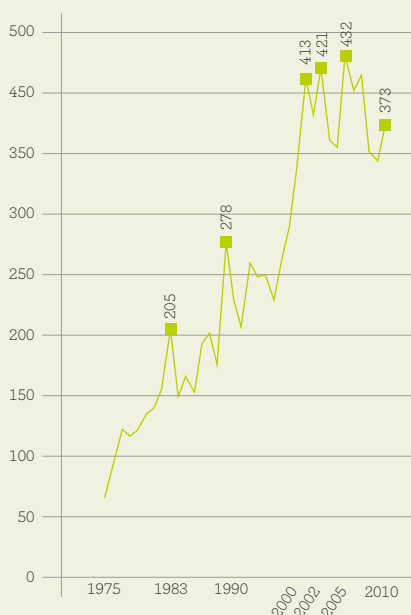
Hulporganisaties hebben vaak veel moeite om geld te vinden voor deze stille rampen. Daarom richtte het Internationale Rode Kruis al in 1985 het Disaster Relief Emergency Fund

(DREF) op. Dankzij het DREF beschikt het Rode Kruis altijd en onmiddellijk over financiële middelen om hulpoperaties uit te voeren na een ramp. De Belgische Federale overheid heeft in 2010 500.000 euro bijgedragen aan het DREF.

Het aantal natuurrampen is de laatste decennia dramatisch toegenomen (zie grafiek). Daarbij valt de toename van het aantal rampen door aan het klimaat gebonden oorzaken sterk op.

► Bron: Centre for Research on the Epidemiology of Disasters (CRED)

Evolutie van gerapporteerde natuurrampen tussen 1975 en 2010

HAÏTI BEEFT

Aardbeving zaait dood en vernieling

Op 12 januari 2010, even voor 11 uur 's avonds lokale tijd, beeft de aarde in Haïti. Een aardbeving van 7.0 op de schaal van Richter schudt de dichtbevolkte streek rond hoofdstad Port-au-Prince door elkaar. Op enkele seconden liggen grote delen van het land in puin en heeft Haïti te kampen met de grootste natuurramp uit zijn geschiedenis. Meer dan 300.000 mensen sterven, minstens anderhalf miljoen inwoners zijn dakloos.

Dagboek van de hulpverlening in Haïti

- ▶ **12 januari:** De aarde beeft krachtig in Haïti.
- ▶ **13 januari:** Het Haïtiaanse Rode Kruis is al in actie en verleent onmiddellijk de eerste hulp. Het B-FAST team vertrekt, bij hen een Rode Kruisvrijwilliger.
- ▶ **14 januari:** De snelle noodhulpploegen van het Rode Kruis (Emergency Response Unit of ERU) komen aan in Haïti. Rode Kruis-Vlaanderen roept de bevolking op tot steun.
- ▶ **15 januari:** Een Boeing 747 brengt 6.000 jerrycans, 15.000 dekens, 6.000 plastic zeilen en 1.300 kooksets van Rode Kruis-Vlaanderen, het Nederlandse en Noorse Rode Kruis naar Haïti.
- ▶ **17 januari:** Een eerste vliegtuig met gerepatrieerde landgenoten landt in Melsbroek. Vrijwilligers van de Hulpdienst en Dringende Sociale Hulpverlening (DSI) vangen hen op.
- ▶ **20 januari:** Er landt opnieuw een vliegtuig met gerepatrieerden. Ook zij worden opgevangen door Rode Kruisvrijwilligers.
- ▶ **24 januari:** Een volgend vliegtuig vertrekt met 88 ton goederen aan boord, waaronder 390 grote familietenten van Rode Kruis-Vlaanderen.

Het epicentrum van de krachtige aardbeving lag dicht bij hoofdstad Port-au-Prince. De stad zelf en de wijde omgeving werden tot puin herleid.

- ▶ **25 januari:** Meer dan 14 miljoen waterzuiveringstabletten worden naar Haïti overgevoerd. Daarnaast koopt Rode Kruis-Vlaanderen ter plaatse 5.000 kooksets en 10.000 hygiënepakketten.
- ▶ **28 januari:** Twee medewerkers van Rode Kruis-Vlaanderen vervoegen de ERU van de Rode Kruisverenigingen van de Benelux.
- ▶ **28 januari:** Jeugd Rode Kruis lanceert een lespakket over aardbevingen voor de lagere school. Dit werd meer dan 3.000 keer gedownload via jeugdrodekruis.be.
- ▶ **1 februari:** Rode Kruis-Vlaanderen gaat een samenwerking aan met het Duitse Rode Kruis voor de uitbouw van een noodhospitaal in Port-au-Prince: we co-financieren de werking en leveren medisch personeel in samenwerking met de Belgische overheid.
- ▶ **3 februari:** Rode Kruis-Vlaanderen stuurt 500 tenten mee met een vliegtuig van het Belgische leger.
- ▶ **4 februari:** Een tweede ERU-ploeg lost de eerste ploeg af.
- ▶ **17 mei:** Zware regenval teistert Haïti. Delen van Port-au-Prince overstromen. Verschillende tentenkampen moeten geëvacueerd worden.
- ▶ **8 november:** Orkaan Tomas richt minder schade aan dan gevreesd.
- ▶ **18 november:** Cholera steekt de kop op. Cholera veroorzaakt diarree en braken, met ernstige uitdroging tot gevolg. De ziekte is bovendien erg besmettelijk. Door de slechte levensomstandigheden kan ze zich snel uitbreiden. Vele mensen, voornamelijk ouderen en kinderen sterven.

De hulpverlening door Rode Kruis-Vlaanderen

Rode Kruis-Vlaanderen zamelde in totaal 3.440.356 euro in voor noodhulp aan Haiti. Meer dan 2.860.000 euro was afkomstig van het publiek; de overheid schonk 580.000 euro. Het leeuwendeel van deze ingezamelde gelden werd onmiddellijk geïnvesteerd in noodhulp in het getroffen gebied.

► 1.042.159 euro

voor noodhulpgoederen

- 10.000 hygiënepakketten
- 14.000.000 waterzuiverings-tabletten
- 390 tenten
- 4.000 kooksets
- 18.000 plastic zeilen

► 1.406.792 euro

voor bouw van noodonderdak voor 1.500 slachtoffers die hun huis verloren in de aardbeving (in samenwerking met het Duitse Rode Kruis).

► 135.585 euro

voor de Benelux Relief ERU. Hun taak: hulpgoederen zo snel en efficiënt mogelijk verdelen onder de slachtoffers van de ramp.

► 722.143 euro:

een veldhospitaal oprichten en uitbaten in samenwerking met het Duitse Rode Kruis (zie kader).

► 116.072 euro:

bestrijding van cholera door de verdeling van antibiotica en watertabletten, verhoogde verdeling van zuiver water, sensibilisering via berichten op de radio, via sms en het Cholera Treatment Centre.

RODE KRUIS RICHT VELDOSPITAAL IN ZIEKENHUIS IN TENTEN BIEDT PROFESSIONELE VERZORGING

Samen met het Duitse Rode Kruis baat Rode Kruis-Vlaanderen een veldhospitaal uit in Port-au-Prince. In het hospitaal werden in 2010 meer dan 70.000 mensen behandeld. Er werden ook bijna 2.000 kinderen geboren.

1 Registratie	7 Administratie	13 Sanitair
2 Wachruimte	8 Management	14 Patiëntenverblijven
3 Operatiezalen	9 Labo	15 Winkel
4 Apotheek	10 Radiografie	16 Keuken en eetruimte
5 Materniteit	11 Sterilisatie	17 Politie
6 Pers	12 Intensieve zorgen	

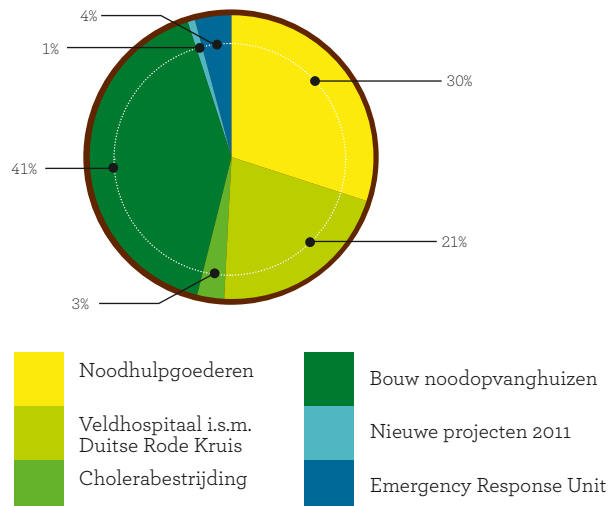
Rode Kruishulp komt bij bevolking terecht

De internationale gemeenschap beloofde na de aardbeving bijna 6,5 miljard dollar voor de wederopbouw, maar in september 2010 was er nog maar 0,5 miljard euro daad-

werkelijk geschonken. Rode Kruis-Vlaanderen zette het ingezamelde geld onmiddellijk in. Eind 2010 was al meer dan 2,5 miljoen euro besteed of toegewezen aan bestaande projecten. De overige fondsen zijn toegewezen aan nieuwe projecten en worden in 2011 besteed (zie grafiek).

Overzicht van de hulpverlening door Rode Kruis-Vlaanderen

(Cijfers december 2010)

Totaal: 3,4 miljoen euro

“RESPECT VOOR RODE KRUIS MAAKT WERK GEMAKKELIJKER”

Mieke Van Poucke vertrok daags na de ramp in Haïti naar het rampterrein. Ze maakt deel uit van een noodhulpteam van de Rode Kruisverenigingen van de Benelux. Dat is gespecialiseerd in wat in het vakjargon ‘relief’ heet: de verdeling van noodhulpgoederen.

“Overdag rennen en vliegen we in de hitte en het stof. Toch staan we af en toe stil bij de schrijvende verhalen van de mensen rondom ons.”

Het is woensdagnacht, 13 januari 2010. Een sms’je maakt me wakker. Een zware aardbeving heeft Haïti getroffen. Of ik naar Haïti kan vertrekken. Vanaf dan gaat alles snel. Op 19 januari organiseren we al onze eerste bedeling.

WERKEN ZONDER GEWAPENDE ESCORTES

Alleen wie een ticket kan tonen, heeft recht op hulp. Dit ticket krijgen ze van Rode Kruisvrijwilligers die op

zoek gaan naar de meest kwetsbaren onder de slachtoffers. Ze geven voorrang aan vrouwen, bejaarden, ouderloze kinderen en mensen met een handicap. We moeten dit honderd keer uitleggen aan alle omstanders, maar de mensen begrijpen het en blijven rustig. Dankzij het respect voor het Haïtiaanse Rode Kruis, lukt het om ons werk te doen zonder gewapende escortes.

EMOTIONEEL LOODZWAAR WERK

Overdag lopen, rennen en vliegen we in de hitte en het stof van Port-au-Prince. Toch staan we af en toe stil bij de verhalen van de mensen rondom ons. Onze chauffeur toont ons zijn vernielde huis waar zijn twee dochters onder het puin gestorven zijn. Madame Ferna, de coördinatrice voor de vrijwilligers van het Haïtiaanse Rode Kruis, barst in tranen uit wanneer haar

broer haar opbelt met het nieuws dat zijn twintigjarige zoon aan zijn verwondingen is gestorven.

Deze verhalen maken het werk loodzwaar. Op 1 februari komt de aflossing aan en dat is geen dag te vroeg. Uitgeput en met hese stem leggen we uit hoe we te werk gaan en wat we bereikt hebben. We hebben op dat moment samen met andere Rode Kruispartners al hulp kunnen verlenen aan 32.000 families.

Na drie weken hard werken kunnen we eindelijk uitrusten. Mijn collega’s van het Haïtiaanse Rode Kruis kunnen dit echter niet: zij zullen dit loodzware werk nog vele weken doen. Niet betaald en toch vol energie helpen ze hun eigen mensen. Mijn Rode Kruispet af voor hen, hun moed en goede hart. Bon courage, mes amis!”

OVERSTROMINGEN IN PAKISTAN

De verwoestende kracht van water

Eind juli 2010 – hevige moessonregens veroorzaken overstromingen in Pakistan. Meer dan 2.000 mensen komen om het leven en enkele miljoenen mensen verliezen hun hebben en houden. Meer dan 14 miljoen mensen zijn rechtstreeks of onrechtstreeks getroffen door het noodweer. Daarmee is deze ramp groter in omvang dan de tsunami in de Indische Oceaan in 2004, aldus de VN. Het noordwesten van het land, aan de grens met Afghanistan is het zwaarst getroffen, maar ook het zuiden van Pakistan staat onder water.

Rode Kruis-Vlaanderen helpt

Door de overstromingen waren grote delen van het land niet bereikbaar via de weg. Voor hulporganisaties was het moeilijk om hulpgoederen ter plaatse te krijgen. Ook de Pakistaanse Rode Halve Maanvereniging was hard getroffen door de overstromingen. Tal van stocks (waaronder duizenden tenten) werden door de overstromingen weggespoeld.

Rode Kruis-Vlaanderen ontving giften van het publiek, van de provincies Antwerpen en Vlaams-Brabant, van diverse steden en gemeenten, van Rode Kruisafdelingen, en belangrijke giften van het Vlaams Agentschap voor Internationale Samenwerking en de Belgische federale overheid (DGD). Dit resulteerde in een totaal van 1.498.540 euro voor hulp aan Pakistan. Een dagboek van de hulpverlening:

- ▶ **8 augustus:** Martijn Goddeeris, shelterspecialist van Rode Kruis-Vlaanderen vertrekt naar Pakistan. Hij start er met een gespecialiseerd internationaal Rode Kruisteam (FACT = Field Assessment and Coordination Team) de acties voor noodhuisvesting op. FACT zorgt voor de coördinatie van de internationale hulp van de leden van de Rode Kruisbeweging.
- ▶ **17 augustus:** Rode Kruis-Vlaanderen krijgt 150.000 euro voor nood-

In 2010 werd Pakistan getroffen door de ergste overstromingen van de afgelopen 80 jaar. Een gebied ter grootte van het Verenigd Koninkrijk stond blank.

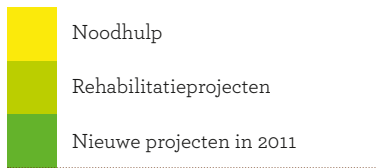
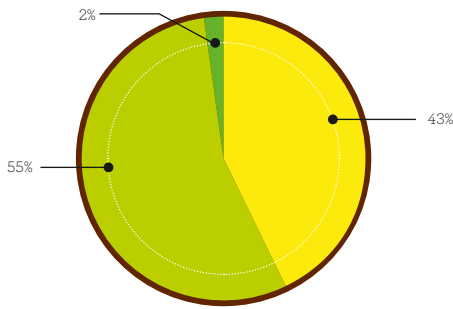
hulp van de Vlaamse Regering en vult dit aan met 100.000 euro uit eigen fondsenwerving. 200 tenten, 9.000 plastic zeilen, 4.500 zogenaamde shelter kits worden in Pakistan aangekocht en verdeeld.

- ▶ **18 augustus:** Het Benelux-noodhulpteam (Relief ERU) vertrekt naar Punjab in Pakistan om er de verdeling van de noodhulpgoederen mee in goede banen te leiden. Rode Kruis-Vlaanderen steunt dit noodhulpteam financieel.
- ▶ **22 september:** Samen met het Duitse Rode Kruis stuurt Rode Kruis-Vlaanderen een vrachtvliegtuig met tenten, generatoren, dekens, plastic zeilen en materiaal voor waterzuiveringsinstallaties naar Pakistan.
- ▶ **10 januari 2011:** Birgit Vaes, bouwkundig expert van Rode Kruis-Vlaanderen, vertrekt naar de zui-

delijke provincie Sindh om er te helpen de basisgezondheidscentra opnieuw operationeel te maken. Rode Kruis-Vlaanderen trekt hiervoor 757.000 euro uit.

Hulpverlening in Pakistan na 6 maanden door Rode Kruis-Vlaanderen

(Cijfers januari 2011)

Totaal: 1,4 miljoen euro

Wat doet het Internationale Rode Kruis?

- ▶ 2,8 miljoen mensen ontvingen hulpgoederen van het Rode Kruis.
- ▶ 200.000 mensen kregen medische en psychosociale hulp
- ▶ 700.000 mensen hebben via het Rode Kruis toegang tot water en sanitaire voorzieningen. Meer dan 70 miljoen liter water werd uitgedeeld.
- ▶ Meer dan 350.000 zeilen, 25.000 tenten en 65.000 shelter kits werden verdeeld onder meer dan 45.000 begunstigden.
- ▶ Bijna een half miljoen mensen kregen in het kader van een herstelprogramma hulp om hun landbouwactiviteiten te hervatten.
- ▶ Via telefonische noodhulplijnen werden 879 families herenigd. In totaal werden 6.200 mensen geholpen.

Cijfers op 15 maart 2011,
8 maanden na de overstromingen.

“ALLEMAAL WACHTEND OP HULP”

EEN ONTHUTSEND RELAAS OVER DE OMVANG VAN DE RAMP

Op 26 augustus vertrok Rode Kruismedewerker Valérie Batselaere naar Pakistan. Zij ondersteunde er de communicatie van het Rode Kruis. Via rodekruis.be hield Valérie Vlaanderen op de hoogte over de situatie in Pakistan. Dit is het relaas van haar eerste dag in het rampgebied.

“Ons team komt aan in Multan, de tweede grootste stad van de provincie Punjab. Ik ontmoet een Noors-Canadees medisch team van het Rode Kruis. Dat is een mobiele eenheid die zich voortbeweegt langs de oostelijke oever van de Indus-rivier om slachtoffers te helpen. Het team behandelde al 220 patiënten in een hitte van 52°C en is uitgeput. Morgen gaan ze met een boot op zoek naar slachtoffers die ver van de oever van de overstromde Indus-rivier gestrand zijn.

Ik word door Bhagul, een oude vrouw, in haar tent verwelkomd. Ze glimlacht naar me en dankt me. Nadien slaat ze haar armen om mij heen. Ik weet niet goed waarom. Ik heb geen

hulpgoederen bij me en kan haar niets aanbieden. Ze stelt me haar familie voor. Haar tien kleinkinderen zitten op twee bedden. Allen samen leven ze in een tent van ongeveer 4 op 4 meter. Het is een uur 's middags en ongeveer 45 tot 50 graden warm. Ook een kip en een schaap zoeken schaduw in de tent.

Bhagul vertelt me dat haar familie een tent en voedsel kreeg van de Pakistaanse Rode Halve Maan. Door de overstromingen zijn ze alles kwijt: hun huis, de bewaarde oogst van vorig jaar en de oogst van dit jaar werden vernield door de overstromingen. Het schaap en de kip in de tent zijn de enige dieren die ze konden redden. Ze wachten tot het water langzaam wegtrekt, om dan alles opnieuw op te bouwen. Zoals de familie van Bhagul leven er nog tienduizenden in Pakistan. Allemaal op de vlucht voor het water. Allemaal wachtend op hulp.”

STRUCTURELE HULP

Rampen helpen voorkomen

In samenwerking met de Rode Kruisverenigingen in het Zuiden biedt Rode Kruis-Vlaanderen structurele hulp op lange termijn. De drie pijlers van deze structurele hulp zijn basisgezondheidszorg, eerste hulp en het versterken van de plaatselijke Rode Kruisstructuren.

Eerste hulp voor Zuidelijk Afrika

In 2009 werkte Rode Kruis-Vlaanderen aan een Afrikaanse tegenhanger van EFAM (de Europese eerste-hulpriichtlijnen): AFAM of African First Aid Materials. AFAM bundelt richtlijnen en didactisch materiaal voor eerste-hulp cursussen in Afrika. Een multidisciplinair team van Afrikaanse

experts, onder leiding van prof. Jimmy Volmink (universiteit Stellenbosch, Zuid-Afrika) beoordeelden het materiaal.

Net zoals dat het geval is bij EFAM, zijn ook de Afrikaanse eerste-hulpriichtlijnen wetenschappelijk onderbouwd. Er werd ook onderzoek gedaan naar traditionele Afrikaanse gebruiken (zie kader). De opgenomen eerste-

hulphema's zijn geselecteerd op basis van statistieken over ziekten en verwondingen in Sub-Sahara-Afrika.

In 2010 werd AFAM getest in Swaziland en Oeganda. Vanaf 2011 zal Rode Kruis-Vlaanderen 8 nationale Rode Kruisverenigingen bijstaan om AFAM in gebruik te nemen: Burundi, Kameroen, Kenia, Malawi, Mozambique, Namibië, Oeganda en Zuid-Afrika. ►►

HONING GENEEST?

RICHTLIJNEN MET RESPECT VOOR AFRIKAANSE GEBRUIKEN

Bij de ontwikkeling van AFAM werd ruim aandacht besteed aan de Afrikaanse context. Zo zocht het Expertisecentrum van Rode Kruis-Vlaanderen naar wetenschappelijke literatuur die specifiek van belang is voor het bieden van eerste hulp in Sub-Sahara-Afrika, zoals het gebruik van alternatieve materialen of methoden die beschikbaar en betaalbaar zijn. Hiervoor selecteerde het Centrum verschillende studies die uitgevoerd werden in Afrika en lage-inkomenslanden.

Uit deze studies bleek dat er verschillende alternatieve effectieve methoden kunnen gebruikt worden in eerste hulp, waaronder: het gebruik van gekookte bananenbladeren of honing voor brandwonden, het wassen van de handen met as, rehydratieoplossingen op basis van maïs voor diarree en het gebruik van gekookt en gekoeld water voor wondreiniging.

Brandwonden verzorgen met honing zou de geneestijd kunnen verkorten door antibacteriële eigenschappen van honing.

Nieuw driejarenprogramma DGD

Eén van de belangrijkste donoren van de ontwikkelingsprojecten van Rode Kruis-Vlaanderen is DGD, het Directoraat Generaal Ontwikkelings-samenwerking van de federale overheid. DGD cofinanciert tot 80% van het budget van een aantal ontwikkelingsprojecten in de partnerlanden van Rode Kruis-Vlaanderen. Deze financiering verloopt via opeenvolgende driejarenprogramma's.

In 2010 werd het nieuwe driejarenprogramma 2011-2013 opgesteld. Dit bevat een voortzetting van de samenwerking met partnerlanden Burundi, Mozambique, Namibië en Nepal. Er zullen ook programma's worden op-

gestart in twee nieuwe landen: Zuid-Afrika en Oeganda. Ook hier zullen eerste hulp, basisgezondheidszorg en capaciteitsversterking de centrale thema's zijn.

Waterproject Namibië verlengd

Met steun van de Europese Unie en het Zweedse Rode Kruis startte Rode Kruis-Vlaanderen in 2008 een driejarenproject rond watervoorziening in de provincie Kunene in het noorden van Namibië. Het Namibische Rode Kruis is er al 20 jaar actief en is er, naast het ministerie van Water, de enige organisatie die rond watervoorziening werkt.

Eind 2010 waren 160 van de 175 watercomités opgericht; deze comités

bestaan uit vertegenwoordigers van de bevolking en regelen het gebruik en het onderhoud van de watervoorziening. 134 comités hebben een caretaker die een technische opleiding kreeg om de nodige herstellingen uit te voeren. Verder werden er 132 waterputten hersteld en 24 bronnen beschermd. Ten slotte werden er in 304 dorpen of nederzettingen vormingen georganiseerd rond basishygiëne.

In 2010 kregen Rode Kruis-Vlaanderen en het Zweedse Rode Kruis groen licht en de nodige steun (3,85 miljoen euro) van de Europese unie om dit project nog drie jaar verder te zetten en uit te breiden naar andere provincies. Het zal zich voornamelijk concentreren op de bouw van latrines en gezondheidsopvoeding.

EERSTEHULPEXPORTE IN BOTSWANA

Inge Naveau is vrijwilliger bij afdeling Lier. Op 2 november 2010 vertrok ze naar Botswana. Haar missie: de eerstehulplesgevers in wording van het Botswanaanse Rode Kruis opleiden.

“In België geef ik twee keer per jaar eerstehulplessen voor de inwoners van Lier. En Afrika-ervaring had ik ook al. Toch was lesgeven in Botswana heel apart. Het grote verschil was de inhoud van de lessen. Hoe je een slangenbeet verzorgt, dat leer ik mijn Belgische cursisten niet (*lacht*). Een eerstehulpverlener moet in Botswana ook noodgedwongen heel wat meer zaken kunnen. In Vlaanderen duurt het maximaal een kwartiertje voor een ziekenwagen ter plaatse is, hier kan dat soms wel vijf uur duren. Spalken leren leggen is in België gewoon onnodig, hier in Botswana moet dat gewoon.”

Het grootste verschil? Hoe je een slangenbeet verzorgt, dat leer ik mijn Vlaamse cursisten niet.

“De manier van lesgeven verschilt ook. De klas was heel fijn, ze waren heel geïnteresseerd en keken heel erg op naar de lesgever. Ik kreeg hulp van twee plaatselijke lesgevers, die me voornamelijk inhoudelijk bijstonden.”

“Een cultuurshock? Niet echt, die kwam pas toen ik terug in België was. Iedereen leek zich druk te maken over onbelangrijke zaken.”

MUSIC FOR LIFE 2010

Laat een weeskind niet alleen

studio
brussel

MUSIC FOR LIFE +
Rode Kruis
Vlaanderen

In 2010 zette Vlaanderen zich massaal in voor Music For Life. Een record aantal acties werd geregistreerd: 1.800 om precies te zijn. De campagne haalde 5.020.747 euro op, ook al een record. De opbrengst gaat naar Rode Kruisprojecten in Afrika voor weeskinderen die een of beide ouders verloren aan de gevolgen van aids. Concreet steunt Rode Kruis-Vlaanderen projecten van het Rode Kruis in Malawi, Mozambique, Namibië, Oeganda, Swaziland en Zuid-Afrika.

Hulp in vertrouwde omgeving

Alhoewel de activiteiten van land tot land verschillen, wordt in de meeste projecten gewerkt rond een aantal basisbehoeftes van de kinderen. Kinderen groeien het liefst op in hun vertrouwde omgeving. Weeskinderen gaan daarom niet naar weeshuizen, maar worden in de gemeenschap opgevangen. Daarom ondersteunt het Rode Kruis ook de familieleden die zich over hen ontfermen. Het is voor hen niet altijd makkelijk om een extra mond te voeden. Waar nodig bezorgt het Rode Kruis voedselpakketten en kleding of wordt het schoolgeld of het schooluniform betaald.

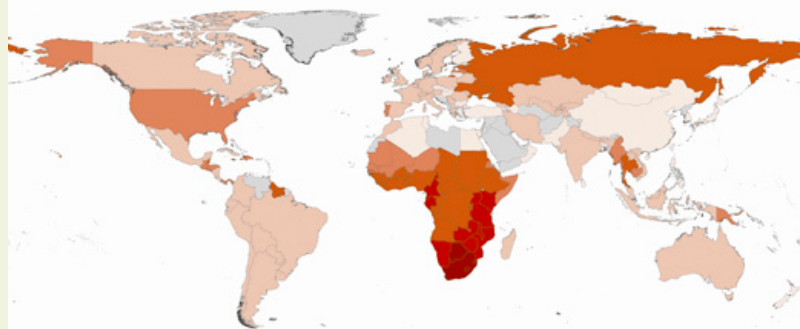
Rode Kruisvrijwilligers verlenen ook psychologische bijstand aan de kinderen: ze luisteren en hebben allerlei manieren ontwikkeld om de kinderen te helpen hun verdriet te verwerken. De vrijwilligers krijgen ook opleiding over kinderrechten en het opsporen van misbruik. In kids clubs komen kinderen uit de plaatselijke gemeenschap samen om te spelen. Ze leren er levensvaardigheden zoals een moestuintje onderhouden en krijgen er les over hiv/aids.

AIDS, EEN STILLE RAMP

33 MILJOEN BESMETTE MENSEN WERELDWIJD

Aids is een ongeneeslijke ziekte die door het hiv-virus wordt veroorzaakt. Hiv zorgt ervoor dat het afweersysteem van een persoon niet meer werkt waardoor het lichaam zelfs voor banale infecties kwetsbaar wordt. Het hiv-virus kan via bloed, seksueel contact en borstvoeding overgedragen worden. Wereldwijd sterven jaarlijks 2 miljoen mensen aan aids. Wereldwijd zijn er 33 miljoen mensen besmet met hiv/aids, waaronder 2 miljoen kinderen onder de 15 jaar. 67% van alle mensen met hiv/aids leven in Afrika.

Verspreiding van HIV wereldwijd in 2010

► Bron: UNAids

MUSIC FOR LIFE HELPT KINDEREN ZOALS LIONEL, ZIDANE EN ALICIA

“Ik herinner me eigenlijk niet meer hoe het was toen mijn ouders nog leefden”, zegt Lionel (16). Zeven jaar geleden stierven zijn vader en moeder kort na elkaar. Lionel bleef alleen achter met broer Zidane en zus Alicia.*

Van de ene dag op de andere stonden de kinderen er alleen voor. Alicia: “We wisten niet wat te doen, onze ouders deden dat allemaal voor ons.”

In Swaziland, waar Lionel, Zidane en Alicia wonen, verloren 56.000 kinderen hun ouders aan de gevolgen van hiv en aids. Dat is enorm veel in een land met maar 1,1 miljoen inwoners. Van de ene op de andere dag moesten de kinderen zelf zorgen voor eten, hun potje koken, schoonmaken, hun kleding wassen... “We wisten eerst niet wat te doen. Onze ouders deden dat allemaal voor ons”, zegt Alicia.

Nu staan de kinderen elke dag om 5 uur 's morgens op. Voordat ze naar school vertrekken, gaat Lionel hout

halen, maakt Alicia schoon en kookt ze wat water om zich te wassen. Soms hebben ze niet veel te eten. “Als ik honger heb, is het moeilijk om alle klusjes te doen”, vertelt Alicia. “Soms heb ik zoveel hoofdpijn dat ik even op het bed moet gaan liggen voordat ik verder kan werken.”

MET EEN LEGE MAAG NAAR SCHOOL

Elke week komt Rode Kruisvrijwilliger Vuyo bij hen langs. Zij kijkt hoe het met de kinderen gaat en neemt af en toe een voedselpakket voor hen mee. Zo'n pakket bevat bonen, olie, suiker en meel. Dankzij het Rode Kruis kunnen de kinderen ook weer naar school: het Rode Kruis betaalt het schoolgeld, het schoolmateriaal en de uniformen.

Alicia, Lionel en Zidane gaan graag naar school. “Daar vergeet ik alle problemen thuis”, zegt Alicia. “Ik voel me er normaal: het valt niet op dat we soms met een lege maag in de klas zitten.” Toch zijn ze niet de enige

leerlingen zonder ouders. “De helft van onze scholieren heeft het moeilijk om de eindjes aan elkaar te knopen”, weet directeur Daniel Ryan. “De ziekte aids is niet goed geweest voor onze gemeenschap.” Swaziland is een van de landen die het zwaarst getroffen is door hiv en aids. Maar liefst 26% van de bevolking is besmet (in België is dat 0,43%).

MANAGER OF JOURNALIST

Na school kleden de kinderen zich onmiddellijk om, zodat hun schooluniformen netjes blijven. “Vroeger was ik bang om alleen thuis te zijn”, vertelt Alicia. “Stilaan went het.” Hoe ze hun toekomst zien? Zidane wil graag journalist worden en voor de krant werken. “Het liefst wil ik over voetbal schrijven”, zegt hij. Alicia en Lionel willen allebei manager worden. “Ik wil een bureau met heerlijk zacht tapijt waarin je voeten verdwijnen”, droomt Alicia. “Ik zit dan aan een bureau met zo'n draaistoel en dan werk ik wat op mijn eigen computer.”

* De namen zijn gewijzigd om hun privacy te beschermen.

MUSIC FOR LIFE 2009

Stop malaria. Laat de wereld niet in de steek.

studio
brussel

MUSIC FOR LIFE +
Rode Kruis
Vlaanderen

Music For Life 2009 klokte af op 3.649.595 euro; geld dat gebruikt werd om malaria een halt toe te roepen in West-Burundi. Elk jaar maakt malaria wereldwijd 247 miljoen mensen ziek. Jaarlijks overlijden 2 miljoen mensen rechtstreeks of onrechtstreeks aan de ziekte. Ongeveer 80% van de Burundese bevolking woont in een gebied waar veel malaria voorkomt.

In april 2010 verdeelde Rode Kruis-Vlaanderen een half miljoen muggennetten in Burundi. Een onderzoek wees uit dat de netten goed gebruikt worden.

Bevolking West-Burundi beschermd

Rode Kruis-Vlaanderen verdeelde 564.000 met insecticide behandelde muggennetten onder de lokale bevolking tijdens een grootschalige campagne in april 2010. Ruim 1,1 miljoen mensen werden hiermee bereikt. Zij wonen allen op de Imbovlakte, in het westen van het land, in de provincies Cibitoke, Bubanza, Buja-rural en Bururi.

Uit onderzoek van de Wereldgezondheidsorganisatie blijkt dat malaria uitgeroeid kan worden als minstens 80% van de bevolking iedere nacht een met insecticide behandeld muggennet gebruikt. De resultaten van een onafhankelijk onderzoek in november 2010 in de regio van de malariacampagne waren dan ook heel positief:

- ▶ Meer dan 90% van de gezinnen uit de regio werden bereikt en ontvingen één of meerdere netten.

- ▶ Meer dan 93% van de gezinnen die een net kregen, hingen dit net ook op.
- ▶ Meer dan 81% van de ondervraagde mensen had de nacht ervoor onder een muggennet geslapen. Voor kinderen jonger dan 5 jaar en zwangere vrouwen was dit percentage zelfs hoger: 86,6% en 84,4%.

Blijvend beschermen

De resterende fondsen worden in 2011 en 2012 gebruikt om ervoor te zorgen dat mensen hun netten blijven gebruiken: versleten netten vervangen en de nog niet bereikte 10% van de bevolking netten geven. Vrijwilligers van het Burundese Rode Kruis blijven de bevolking sensibiliseren over de gevaren van malaria en gaan geregeld op huisbezoek om te kijken of de netten correct worden gebruikt.

Daarnaast zal het Rode Kruis ook meewerken aan het programma voor 'indoor spraying': het binnenshuis sproeien met (voor de mens onschadelijke) insecticiden. De combinatie van het gebruik van het muggennet en insecticiden zorgt immers voor nog betere bescherming tegen deze dodelijke ziekte.

Waarom netten en geen medicijnen?

Omdat de Afrikaanse malariamug haar slachtoffers tussen 10 uur 's avonds en 4 uur 's morgens steekt, is een met insecticide behandeld muskietennet de beste methode om malaria te voorkomen. Beter voorkomen dan genezen! Het muggennet wordt meestal boven de slaapplek gehangen. Het net beschermt niet alleen iedereen die eronder slaapt, het doodt ook de muggen die ermee in contact komen.

De Wereldgezondheidsorganisatie schat dat maar 26% van de Afrikaanse bevolking beschermd is door een muggennet. Voor veel mensen is een net te duur of ze weten niet dat het hen tegen malaria beschermt. Daarom zijn de campagnes van het Rode Kruis en haar partners zo belangrijk. Tijdens malariacampagnes worden niet alleen netten verdeeld, er wordt ook informatie verspreid over hoe men de ziekte kan voorkomen en genezen.

BZZZZZONDERE MUGGENNETTEN VOORKOMEN MALARIA

Mannen, vrouwen en kinderen wachten in de schaduw van de bomen op het plein. Het lijkt wel of alle inwoners van Rugombo, een dorpje op het Burundese platteland, zich voor het gezondheidscentrum verzameld hebben. Het is paasmaandag, de grootschalige malariacampagne van het Rode Kruis is net gestart.

“Als 80% van de bevolking de muggennetten goed gebruikt, kan malaria uitgeroeid worden. Daarna zijn we goed op weg.”

Fataal

“Ik ben heel erg blij met de netten”, zegt Esperence Bangirinama (35). Esperence heeft vijf kinderen. Haar jongste kindje is net een maand oud. Van het Rode Kruis kreeg ze vier netten, een net per twee personen. “Sinds mijn laatste zwangerschap ben ik vaak ziek. Nu heb ik erge hoofdpijn, waarschijnlijk door malaria”, vertelt ze met zwakke stem. Dankzij de muggennetten kan zij zichzelf en haar gezin beschermen tegen deze ziekte. Vooral voor kinderen jonger dan vijf jaar is

de ziekte fataal. Elke dertig seconden sterft er een kind aan malaria.

Van huis tot huis

De campagne was een enorme uitdaging voor het Burundese Rode Kruis. Duizenden vrijwilligers zetten hun schouders onder het project. Eén van hen is Irène Niyorwizera (25). “Eerst gingen we van deur tot deur om te kijken hoeveel leden ieder gezin telt, daarna kwamen we langs om bonnetjes te verdelen waarmee de bewoners hun muggennetten konden afhalen. Na de bedeling van de muggennetten gingen we nog een keer langs om de mensen te helpen met het correct ophangen van de netten.”

Uitgeroeid?

“Na elk bezoek van een Rode Kruis-vrijwilliger verhoogt het gebruik van de muggennetten”, vertelt Mathieu

Destrooper, afgevaardigde van Rode Kruis-Vlaanderen in Burundi en coördinator van de malariacampagne. “Als 80% van de bevolking de muggennetten goed gebruikt, kan malaria uitgeroeid worden. Daarna zijn we goed op weg, want onlangs toonde een onderzoek aan dat we aan een percentage van 81,4% zitten.”

De actie werpt haar vruchten af, maar om victorie te kraaien is het nog te vroeg. Matthieu: “De bevolking blijven informeren en sensibiliseren over malaria is belangrijk. Daarom gaan de vrijwilligers een jaar na de verdeling nog een keer van huis tot huis om te kijken of de netten nog correct gebruikt worden. Gelukkig beschikt het Burundese Rode Kruis over een enorm netwerk van vrijwilligers. Zonder hen was dit nooit gelukt.”

Meer informatie en foto's op www.musicforlife.rodekruis.be.

TRACING

De opsporingsdienst van het Rode Kruis

Na een zware natuurramp of bij een ernstig conflict verliezen mensen elkaar soms uit het oog; traditionele communicatiekanalen vallen vaak helemaal uit. Door middel van het wereldwijde Rode Kruisnetwerk spoort de dienst Tracing vermiste personen op en herstelt het contact tussen familieleden.

Tracing in de lift

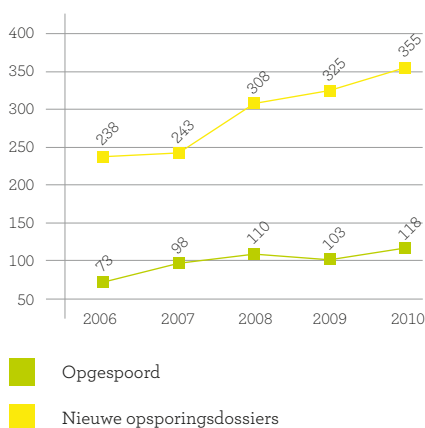
Tracing verwerkt ieder jaar meer opsporings- en gezinsherenigingsdossiers (zie grafieken). Dit heeft o.a. te maken met de ruimere bekendheid die deze 'opsporingsdienst' krijgt. Veel cliënten leren Tracing kennen via contacten met lotgenoten, maar de dienst doet zelf ook inspanningen om de dienstverlening meer bekend te maken. In 2010 werden ruim 15.000 kalendertjes met contactgegevens verspreid bij diensten zoals het Dienst Vreemdelingenzaken, FedAsil en de integratiecentra. Zo bereikt Tracing behalve de cliënten zelf ook hulpverleners, ambtenaren en begeleiders.

Voor veel cliënten is het internet een bron van informatie. Tracing heeft een eigen website in zes talen die het hulpaanbod uit de doeken doet: www.tracing.rodekruis.be. De site bevat ook getuigenissen van ex-clieënten, zoals die van Marie-Claire. Zij ontvluchtte Rwanda en moest er haar kinderen achterlaten. Twee jaar later werden ze, met de hulp van Tracing, herenigd.

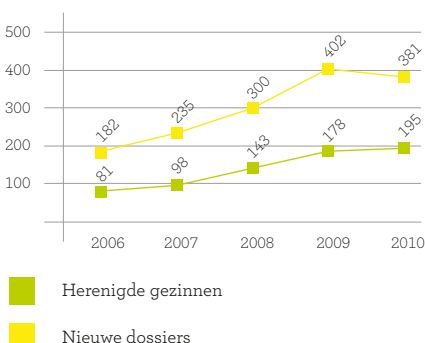
Tracing helpt familieleden ook om via Rode Kruisberichten met elkaar te communiceren als de traditionele communicatiekanalen zijn weggevalen. In 2010 werden 158 berichten verstuurd. Daarnaast begeleidt Tracing in samenwerking met de International Organization for Migration (IOM) de vrijwillige terugkeer van mensen naar hun land van herkomst. In 2010 begeleidde Tracing 44 van zulke dossiers.

Tracing in cijfers

Opsporingsdossiers

Herenigde gezinnen

Van: L.
Verzonden: 21 maart '11
Onderwerp: bedankt!

Ik mail u om te zeggen BEDANKT, bedankt voor wat u hebt gedaan voor mij en mijn familie. Het woord bedankt kan niet zeggen hoeveel dat ik blij nu ben met het aankomen van mijn man, het is eigenlijk een nieuw leven, normaal leven.

Ik zou ook het Rode Kruis willen bedanken door u; want het Rode Kruis was altijd de hoop voor mij en hij is nog altijd de hoop voor veel mensen om hun normaal leven terug te hebben.

L. (55 jaar, afkomstig uit Irak)

INTERNATIONAAL HUMANITAIR RECHT

De spelregels van oorlog

Ook in oorlog zijn er regels. Die regels zijn omschreven in het internationaal humanitair recht (IHR). Ze beschermen personen die niet (meer) deelnemen aan de vijandelijkheden en bepalen welke middelen en methodes in een oorlog kunnen en welke niet. Het doel van het IHR is menselijk leed in gewapende conflicten te verzachten. Het Rode Kruis, waaronder ook Rode Kruis-Vlaanderen, heeft als taak de uitvoering van het IHR te bevorderen en bij te dragen aan de ontwikkeling ervan.

Het recht uitgelegd

Tijdens gewapende conflicten genieten journalisten niet alleen bijzondere bescherming, maar hebben zij ook een belangrijke taak te vervullen: slachtoffers rekenen op hen om oorlogsmisdaden en andere schendingen van het IHR onder de aandacht te brengen; het grote publiek verwacht commentaar en analyses over de gebeurtenissen in conflictgebieden. Om hun taak goed te kunnen uitvoeren, hebben journalisten dus voldoende kennis nodig over dat recht. Daarom verzorgt Rode Kruis-Vlaanderen ieder jaar gastcolleges voor de toekomstige journalisten. In 2010 woonden bijna 450 studenten aan 12 universiteiten en hogescholen de opleidingen bij (zie overzicht blz. 98).

Om het IHR te verspreiden, ontwikkelde Rode Kruis-Vlaanderen samen met de Belgische Technische Coöperatie (BTC) en LabSET een e-learningmodule Internationaal humanitair recht. Ze wordt sinds 2010 gebruikt door de deelnemers van de Algemene Informatiecyclus van BTC in het kader van 'blended learning' ter voorbereiding op de opleiding.

In 2010 werd voor de 13e keer de jaarlijkse lessenreeks Internationaal humanitair recht georganiseerd. Het thema 'Bestrafing van oorlogsmisdaden' vormde dit jaar de rode draad.

Zes woensdagavonden op rij verzorgden gerenommeerde sprekers lezingen waarbij steeds 75 tot 135 mensen aanwezig waren. Deelnemers die aan de volledige lessenreeks deelnamen, konden mee op daguitstap naar het Internationaal Strafhof en het Joegoslavië-tribunaal in Den Haag. Verschillende boeiende sprekers, waaronder de openbare aanklager van het Joegoslavië-tribunaal, onze landgenoot Serge Brammertz, stonden de deelnemers te woord en niemand minder dan Charles Taylor en Radovan Karadzic werden opgemerkt op de beklagdenbank.

IHR in het nieuws

België, Denemarken en Finland ondertekenden op 1 juni 2010 een overeenkomst met het Internationaal Strafhof (ISH) over de tenuitvoerlegging van de arresten van dit hof. Veroordeelden kunnen hun straf nu ook in België uitzitten. De ondertekening gebeurde in het kader van de herzieningsconferentie van het Statuut van Rome, dat aan het ISH ten grondslag ligt. België heeft al een dergelijke overeenkomst met het Internationaal Straftribunaal van het voormalige Joegoslavië (ICTY).

Op 1 augustus 2010 trad het Verdrag inzake clustermunitie in werking: een belangrijke stap voorwaarts om een einde te maken aan het leed dat deze

wapens de afgelopen decennia hebben veroorzaakt. Het verdrag verbiedt het gebruik, de productie, de opslag en de overdracht van clustermunitie. Daarnaast voorziet het ook de ontzuiming van verontreinigde grond, de vernietiging van bestaande voorraden en het verlenen van zorg en bijstand aan slachtoffers van clustermunitie.

Op 13 oktober 2010 heeft België het Tweede Protocol bij het Cultuurgoeederenverdrag geratificeerd. Dit bevat regels over de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict. Ook de bepalingen uit het Belgisch Strafwetboek over de bestrafing van ernstige inbreuken op de beschermingsregels van culturele goederen traden dan in werking.

Op 23 december 2010 trad het internationaal Verdrag inzake gedwongen verdwijning in werking. Dit verdrag kwam op 20 december 2006 tot stand in New York en werd al door 87 staten ondertekend. België heeft het verdrag op 6 februari 2007 ondertekend, maar heeft het nog niet geratificeerd.

OPVANG VOOR ASIELZOEKERS

Rode Kruis-Vlaanderen runt twee nieuwe noodopvangcentra

In 2010 was het 20 jaar geleden dat Rode Kruis-Vlaanderen zijn eerste opvangcentrum opende. In dit jubileumjaar zette Rode Kruis-Vlaanderen ook alles in het werk om twee nieuwe centra klaar te stomen voor de tijdelijke noodopvang van asielzoekers. Daardoor steeg het aantal beschikbare plaatsen in de Rode Kruiscentra van ruim 1.600 naar meer dan 2.600.

Op enkele weken tijd werden twee militaire kazernes ingericht voor de opvang van asielzoekers. Het centrum in Houthalen-Helteren opende op 7 december 2010.

Twee noodopvangcentra geopend

Al sinds 2009 heerst er een acuut tekort aan opvangplaatsen voor asielzoekers. De opvangplaatsen die in het in 2009 geopende centrum van Heusden-Zolder gecreëerd werden, waren in geen tijd volzet. Ook in 2010 bleef er een tekort aan opvangplaatsen. Asielzoekers moesten noodgedwongen in Brusselse stations overnachten. De asielcrisis piekte, alweer.

Eind oktober 2010 - de winter naderde met rasse schreden - nam de overheid een beslissing. Ze stelde twee militaire domeinen ter beschikking van Rode Kruis-Vlaanderen om er noodopvangcentra te openen: in Ravels (Weelde) en Houthalen-Helchteren.

Rode Kruis-Vlaanderen startte onmiddellijk een gigantische operatie (zie verslag blz. 49): op enkele weken tijd werden de sites volledig ingericht voor de opvang van meer dan 1.000 asielzoekers. In Houthalen-Helchteren verblijven 550 mensen; in Weelde

(Ravels) zijn dat er 512. Het centrum in Houthalen-Helteren opende de deuren op 7 december 2010. Het centrum van Weelde opende op 17 januari 2011.

Voogdij niet-begeleide minderjarigen

Rode Kruis-Vlaanderen stelt vijf 'voogden' tewerk. Zij begeleiden minderjarigen die in België aankomen zonder ouders of iemand die hen wettelijk kan vertegenwoordigen. "De minderjarigen arriveren in België en de overheid wijst hen een voogd toe. Dit kan dan een voogd van Rode Kruis zijn", legt **Wim Bonny**, coördinator van de voogden, uit. Samen met zijn team volgde hij in 2010 196 dossiers op.

Voogden begeleiden de jongeren en zoeken naar antwoorden op vragen als 'hoort een terugkeer of een gezinshereniging tot de mogelijkheden?' ►►

en 'is een vast verblijf een optie?' "We informeren en adviseren hen over de juridische stappen die ze kunnen zetten en wat de gevolgen zijn. Daarvoor werken we nauw samen met advocaten, want hoe de jongeren hun toekomst ook zien, de overheid moet hiermee eerst instemmen," verduidelijkt Wim.

"We volgen uiteraard niet alleen juridische zaken op. We bekijken ook de schoolresultaten, we brengen in kaart welke studiekeuzes ze kunnen maken en grijpen in als er zich een probleem stelt."

"We proberen het vertrouwen van de jongeren te winnen. We polsen regelmatig naar hoe ze zich voelen, we brengen hen een bezoek. Als er vertrouwen is, kunnen we beter sleutelen aan een oplossing", klinkt het. "Ze vragen je dan sneller om advies bij belangrijke momenten en stellen zich meer open", voegt Wim eraan toe.

20 jaar opvang

In januari 1990 opende het opvangcentrum 'De Patio' in Brugge zijn deuren. In 2010 vierde het als oudste, nog bestaande Vlaamse centrum zijn 20e verjaardag. Op 28 oktober werd daarom in samenwerking met het stadsbestuur van Brugge en de provincie West-Vlaanderen het symposium 'Centrum in de stad' georganiseerd. De aanwezigen ontdekten hoe het centrum zijn plaats verwierf in de stad en hoe organisaties en het stadsbestuur zich ingezet hebben om inwoners, verenigingen en diensten nauwer te betrekken bij het centrum.

Opvang in cijfers

België telt 45 opvangcentra voor asielzoekers. Ze vangen mensen op die asiel aanvragen in ons land. In opdracht van de overheid baat het Rode Kruis enkele van die centra uit. Rode Kruis-Vlaanderen heeft een capaciteit van 2.687 opvangplaatsen in 14 Vlaamse en 2 Brusselse centra.

In 2010 ving Rode Kruis-Vlaanderen 4.911 asielzoekers op. We verwelkomden 3.591 nieuwe asielzoekers; 3.311 mensen verlieten onze centra.

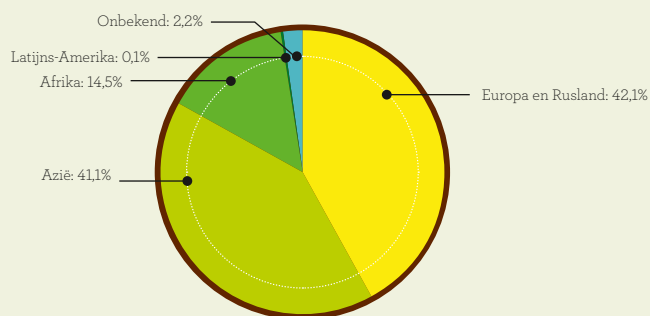
Rode Kruis-Vlaanderen vangt op vraag van de overheid al enkele jaren families met kinderen in illegaal verblijf op. Door de opvangcrisis werd deze werking gewijzigd: deze groep wordt nu nog alleen in opvangcentrum Overpelt opgevangen. In 2010 kwamen hier 17 gezinnen aan.

In 6 centra werden 192 niet-begeleide minderjarige vreemdelingen opgevangen. De opvangcrisis wijzigde het aantal opvangplaatsen voor deze groep. In 3 centra kwamen 32 plekken.

De opvangcentra beheerd door Rode Kruis-Vlaanderen

Afkomst van de asielzoekers die de centra van Rode Kruis-Vlaanderen in 2010 opvingen

Top drie van de nationaliteiten in de opvangcentra van Rode Kruis-Vlaanderen

- 1 Rusland
- 2 Kosovo
- 3 Afghanistan

1.000 EXTRA OPVANGPLAATSEN IN 2 CENTRA

Hoe Rode Kruis-Vlaanderen de centra op enkele weken operationeel kreeg

Oktober 2010. Onder ruime persbelangstelling geeft de regering de namen vrij van de militaire kazernes die omgebouwd zullen worden tot noodopvangcentra voor asielzoekers. Op die lijst staan twee sites waar Rode Kruis-Vlaanderen 1.062 asielzoekers zal gaan opvangen. De eersten zullen al zes weken later aankomen...

Rode Kruis-Vlaanderen vangt al 20 jaar asielzoekers op in 12 kleinere centra. "In die opvangcentra verblijven maximaal 218 bewoners. Zo kunnen we hen de juiste ondersteuning geven", vertelt **Hilde Van Gastel**, manager Opvang Asielzoekers (OPA). Op vraag van de overheid beheert het Rode Kruis sinds eind 2010 ook twee noodcentra die veel meer mensen tegelijk opvangen. "Nood breekt wet. We wilden een humanitaire crisis vermijden. Een eenvoudige vorm van opvang is nog altijd beter dan dat asielzoekers de winter op straat moeten doorbrengen."

Meteen nadat de overheid de knoop had doorgehakt, ging het departement Opvang Asielzoekers (OPA) aan de slag: het tekende de krijtlijnen uit, legde de prioriteiten vast en werkte een plan van aanpak uit. Om de noodopvangcentra voor de winter operationeel te krijgen, werden tal van ondersteunende diensten binnen het Rode Kruis ingeschakeld.

Logistieke spoedoperatie

Half november kreeg het Rode Kruis toegang tot het militaire domein in Houthalen-Helchteren. **Guido Van Den Spiegel**, stafmedewerker Facility: "Wat bleek op onze eerste inspectieronde? De centrale verwarming moest

gerepareerd worden en het sanitair was niet in orde. Om de brandveiligheid te garanderen, lieten we branddetectie aanbrengen en noodtrappen installeren."

Om 1.000 mensen onderdak te bieden, heb je (stapel)bedden, matrassen, lakens, borden, bestek, wasmachines en nog veel meer nodig. Gelukkig kreeg Guido hulp van het departement Aankoop en Facility Management. Aankoper **Cindy Vercammen**: "Op 15 oktober werd ik weggeroepen uit een vergadering. Dringend, zei een collega! Ze vertelde me dat we twee voormalige militaire basissen zouden moeten inrichten voor 1.000 asielzoekers. Alles moest in december ►►

klaar zijn. Eerst dacht ik: 'dan hebben we nog een klein jaar, dat lukt me zeker'. Pas daarna begreep ik dat de centra al zes weken later zouden openen."

Cindy en Guido maakten een indrukwekkende lijst met behoeftes: bedden, matrassen, borden, tafels, handdoeken, wasmachines... Guido: "Begin december kwamen de leveranciers al met kasten, bedden, linnen... Het hele land lag ondergesneeuwd. De wegen op het domein lagen vol ijs. Niet de ideale omstandigheden om vrachtwagens uit te laden en kabels in de grond in te graven." Op 7 december kwamen de eerste asielzoekers aan in het opvangcentrum.

Gezocht: 100 nieuwe collega's

Terwijl de logistieke operatie in volle gang was, ging het Rode Kruis op zoek naar 100 personeelsleden voor de beide opvangcentra. Om die klus te klaren, kreeg het departement HR hulp van de centrummanagers uit de twaalf andere centra en van de VDAB.

HR Business Partner **Annick Willemen** vertelt: "We zijn meteen een grote advertentiecampagne gestart. 100 nieuwe personeelsleden vinden die onmiddellijk beschikbaar zijn voor een jaar, dat ligt niet voor de hand. Gelukkig kregen we hulp van de gemeentes en van de VDAB. Zij zochten mee naar goede kandidaten uit de regio. Met resultaat: bijna 1.600 sollicitanten reageerden. Zo konden we meteen twee ploegen samenstellen. Op 12 december was de ploeg medewerkers voor Houthalen-Helchteren voltallig. Nog voor Kerstmis hadden we alle personeelsleden geselecteerd voor het opvangcentrum in Weelde."

Wil je 100 nieuwe personeelsleden toegang geven tot het Rode Kruisnetwerk, dan heb je een heleboel nieuwe pc's en servers nodig. Het departement IT kreeg dat op enkele weken tijd voor elkaar, midden in een winterprik. Systeembeheerder **Tom Van Paesschen**: "In Houthalen-Helchteren hadden we het geluk dat de bekabeling nog geschikt was. Spijtig genoeg was alles doorgesneden. Onder het domein liepen hele trossen kabels die niet langer dienst deden en waarvan we alleen maar konden raden welke kabels waarvoor dienden. Er bestaan namelijk geen plannen van de militaire site. Gelukkig konden we een beroep doen op de firma ECS die alle kabels heeft uitgemeten om de juiste kabel te vinden. Ook Telenet heeft ons enorm geholpen. We hadden het netwerk zelfs geïnstalleerd voordat de tafels en stoelen geleverd werden."

KENNETH ARKESTEYN CENTRUMMANAGER

"Drie werkdagen hadden we om iedereen de nodige uitleg te geven over zijn job, alles te poetsen en in te richten. Geen tijd te verliezen, dus!"

GUIDO VAN DEN SPIEGEL
MEDEWERKER FACILITY

“Begin december kwamen de leveranciers al met kasten, bedden, linnen... Het hele land lag ondergesneeuwd.”

ANNICK WILLEMEN
HR BUSINESS PARTNER

“100 personeelsleden vinden voor een jaar ligt niet voor de hand. Gelukkig kregen we hulp van de gemeentes en VDAB.”

KOEN MICHIELSEN
CENTRUMMANAGER

“Het is een heel aparte ervaring, maar het is zonder meer de moeite waard.”

Van georganiseerde chaos naar een geoliede machine

Kenneth Arkesteyn startte op 24 november als centrummanager in Houthalen-Helchteren. Kenneth: “Dat was precies vier werkdagen voordat er 50 personeelsleden zouden toekomen. Ik mocht even meelopen in het opvangcentrum van Lanaken. Daar zag ik voor de eerste keer in mijn leven een opvangcentrum voor asielzoekers van binnenuit.”

Op 1 december kwamen alle personeelsleden toe. “De gebouwen waren koud, vuil en leeg”, zegt Kenneth. “Drie werkdagen hadden we voor de aankomst van de eerste asielzoekers om iedereen de nodige uitleg te geven over zijn job, werkafspraken te maken, alles te poetsen en in te richten. Geen tijd te verliezen, dus (lacht). Hoe we daaraan gestart zijn? Met ijsbreker oefeningen om elkaar snel te leren kennen.”

De eerste asielzoekers kwamen met bussen aan op 7 december. “Het was

bitterkoud, er lag sneeuw en er waren al bewoners uitgeschoven voordat ze binnen waren. Maar we hebben hen zo goed mogelijk opgevangen, een kom soep en een kamer aangeboden”, vertelt Kenneth. “We hadden geen tijd om rustig een team te vormen, we zijn er gewoon ingevlogen met een positieve dynamiek. Mijn ploeg bestaat uit 52 enthousiaste mensen van 22 tot 50-plus. Sommigen hebben al een jarenlange werkervaring, anderen zijn starters. Dit team heeft me aangenaam verrast.”

“De eerste dagen waren een soort van georganiseerde chaos. Je hebt geen tijd om stil te staan en rustig te bekijken hoe je de dingen het beste aanpakt. Dit is het walhalla voor managers: beslissingen worden snel uitgevoerd met een grote impact en een onmiddellijk resultaat. En als het niet goed gaat, dan kan je snel bijstellen. Nu, drie maanden later, vormen we een stabiele, geoliede machine. Nu nemen we de tijd om een stap achteruit te zetten en te denken aan verdieping, het verankeren van kwaliteit.”

Weelde: Van niets naar een dorp voor 500 mensen

Het noodopvangcentrum van Weelde was een technisch complex dossier. Daardoor opende het pas op 17 januari 2011. Centrummanager **Koen Michiels** had dus enkele weken tijd om zich in te werken: “Ik kon eerst twee weken meelopen in het opvangcentrum in Lint. Begin januari ging ik samen met drie adjunct-managers aan de slag. Er was al langer toegang tot het militair domein, maar er was letterlijk niks. We hadden niet eens een vergaderlokaal. Grote werken dus: opnieuw elektriciteit aanleggen, nieuwe waterleiding voorzien, nieuwe rioleringen leggen, de keuken installeren, een schooltje neerpoten... en 188 containerunits klaar maken voor bewoning. Daarnaast moest er ook gezorgd worden voor sanitair, materiaalopslagplaats en kantoren.”

“Op 10 januari startten alle medewerkers. Die eerste dagen dienden om kennis te maken, een vertrouwensband te smeden en iedereen een beetje op te leiden. Tegelijkertijd moesten we allemaal de handen uit de mouwen steken, want er stond nog heel veel praktisch werk op het programma. Het was hectisch, maar we hielden een goed gevoel over aan dat harde werken.”

“De eerste bewoners kwamen op 17 januari toe met de bus. Daarna arriveerden elke week 80 nieuwe mensen. We stelden ons op als ‘lerende organisatie’: al doende merkten we wat werkte en wat niet. Dat vraagt veel mentale flexibiliteit van de medewerkers. Wat we vandaag op een bepaalde manier aanpakken, doen we morgen misschien anders. Gelukkig dat onze groep inziet dat dit een goeie aanpak is. Na drie weken merkte ik zelfs al een zekere vorm van routine op. Het is een heel aparte ervaring, maar het is zonder meer de moeite waard.”

NET DAT TIKKELTJE MEER

Aandacht voor ontwikkeling en ontspanning

In alle centra van Rode Kruis-Vlaanderen – vaste of tijdelijke – krijgen asielzoekers waar ze wettelijk recht op hebben: materiële hulp zoals onderdak, eten en kledij, maar ook sociale, juridische, medische en psychologische steun. Rode Kruis-Vlaanderen maakt er echter een punt van om hen méér te bieden: de centra bieden hun bewoners daarom ook ontspanningsmogelijkheden en ontwikkelingskansen aan.

Opleiding tot bouwvakker in opvangcentrum Sint-Niklaas

Toegegeven, een opvangcentrum voor asielzoekers associeer je niet meteen met emmer en kwast, met betonmolens en metselstruwelen. Toch, in het opvangcentrum van Sint-Niklaas maken deze attributen wel deel uit van de werking. Een samenwerking met het plaatselijke Centrum voor Volwassenenonderwijs (CVO) biedt de bewoners van het opvangcentrum van Sint-Niklaas een leerrijk verblijf.

Omar (36) verblijft al twee maanden in het opvangcentrum. “De overheid is bezig om mijn asielaanvraag te onder-

zoeken. Ik moet dus wachten. Tot er een beslissing komt. Door deel te nemen aan activiteiten lukt het me redelijk om de tijd te doden. Even geleden schreef ik me in voor een cursus bouw. Samen met een paar andere bewoners leer ik over funderingen, metselverbanden en metseltechnieken. En wat we geleerd hebben, proberen we ook echt uit.”

Peter Van der Gucht, centrummanager Sint-Niklaas: “Verveling maakt mensen ziek. Daarom bieden we verschillende activiteiten aan volgens leeftijd of interesse. Een cursus metselen bijvoorbeeld.” Het idee groeide toen het opvangcentrum een royale gift muurverf kreeg. “Met een stoom-

cursus schilderen hadden we twee vliegen in één klap: de muren kregen een professionele schilderbeurt en de geïnteresseerde bewoners staken er iets van op”.

Voor die cursus schilderen klopte Peter aan bij het plaatselijke Centrum voor Volwassenenonderwijs Janitor. Daar speelden ze al een tijdje met het idee om een specifieke cursus op te zetten voor anderstaligen. “De taalbarrière fruikt hun leerkansen. Onze gewone opleidingen zijn niet op hun maat. Toen het opvangcentrum de vraag stelde, moesten we daarom niet lang nadenken: dit was de kans waarop we gewacht hadden,” klinkt het bij Janitor.

Wat begon met een schildercursus groeide snel uit: Janitor ontwikkelde opleidingen koken, informatica, met-selen en zelfs behangen. Het leeuwendeel van de cursisten komt uit het opvangcentrum, enkele komen via het OCMW van Sint-Niklaas.

Peter: "Omar is één van de velen die in dit project een nieuwe kans zag. De vaardigheden die bewoners leren, kunnen ze gebruiken in hun thuisland of in België als ze mogen blijven. Bovendien leren ze ook soft skills zoals samenwerken in groep."

"Al de know-how die we plots in huis hebben, is ook voor het centrum mooi meegenomen", lacht Peter. "Het gebouw wordt al 10 jaar intensief gebruikt en kan dus wel wat opknappwerk gebruiken. De bewoners die de cursus volgden, worden nu betrokken bij het onderhoud."

"Even de pauzeknop indrukken" in de snoezelruimte van opvangcentrum Overpelt

"Voor onze bewoners bij ons komen, hebben ze vaak een stresserende periode achter zich. En ook het wachten op een beslissing over hun verblijfsprocedure is erg stressvol," zegt **Arlette Meuwis**, manager van opvangcentrum Overpelt. "We wilden die stress te lijf gaan".

Dankzij een financiële gift kon het centrum een snoezelruimte inrichten. Via ontspannende muziek, bijpassende verlichting en zachte materialen kunnen de centrumbewoners tot rust komen en de indrukken waarmee zij dagelijks overspoeld worden, achter zich laten.

Arlette: "We zien vaak dat de stress waaraan asielzoekers worden blootgesteld, lelijk huishoudt in het gezin. Mama en papa zijn gestrest, de kinderen voelen dat. Vaak groeien gezinnen daardoor een beetje uit elkaar, ze praten niet meer, alles gaat gebukt onder

Jeugd Rode Kruis organiseerde in 2010 negen speelweken voor de kinderen in het opvangcentrum.

de stress. Snoezelen kan deze gezinnen helpen. Het nodigt uit tot fysiek contact. Zo halen gezinnen de banden terug aan."

Wat betekent het hele project in de praktijk? **Lien Van Hoof**, begeleidster uit het opvangcentrum Overpelt vertelt: "De snoezelruimte is dagelijks open, op vaste uren. Bewoners schrijven zich in en gaan regelmatig als gezin snoezelen. Soms organiseert het personeel voor de kinderen en de jongeren een snoezelmoment. Zelfs op de moeilijkste kinderen heeft snoezelen een kalmerend effect."

Ook moeders met hun baby's zijn gewonnen voor het snoezelen. "Onze baby is net 16 maanden. In het opvangcentrum hebben we weinig privacy. Als ik de deur van de snoezelruimte sluit, opent een nieuwe wereld

waarin ik er voor 100% ben voor mijn zoonje. Het doet iets met je wanneer je ziet dat je kind hierdoor opleeft," vertelt **Ines** uit Congo. "Ik kan hier als het ware even de pauzeknop indrukken."

Vakantiepret in de opvangcentra

Kinderen die in de opvangcentra verblijven, gaan naar school. In de zomervakantie blijven ze thuis en worden er in samenwerking met Jeugd Rode Kruis 'speelweken' georganiseerd. Monitoren komen dan een week naar een opvangcentrum en organiseren er leuke activiteiten.

In 2010 vonden 9 speelweken plaats. Het werd een boeiende inleefstage voor de 54 monitoren. Ruim 260 kinderen beleefden een reuzeleuke vakantie week.

BLOED VOOR ZIE NING

3 BLOEDVOORZIENING

Donorwerving	56	Werven en motiveren
Kercijfers	62	Het donorenbestand en de afname in cijfers
Vernieuwing	64	Wat veranderde in 2010 bij afname, verwerking en labo-analyse?
European Blood Alliance	70	Rode Kruis-Vlaanderen actief EBA-lid
Veilig en kwalitatief	71	Processen en producten van topkwaliteit

Rode Kruis-Vlaanderen is een onmisbare partner in het Belgische gezondheidsstelsel. Dankzij bijna 200.000 donoren kunnen we talloze patiënten van veilige bloedproducten voorzien.

DONORWERVING

Werven en motiveren

Iedere dag komen bij de bloedtransfusiecentra aanvragen binnen van ziekenhuizen: ze bestellen bloed, plasma of bloedplaatjes. Bloedproducten zijn kostbaar en levensreddend. Dankzij de vele donoren die dag in dag uit naar een inzameling komen, kan Rode Kruis-Vlaanderen de nodige zakjes leveren. De donorwervers zijn dagelijks in de weer om nieuwe donoren te zoeken. 2010 stond in het teken van de jaarcampagne 'Bloed geven doet leven' en een nieuw plasmaplan. Ook de werving van stamceldonoren kende een bewogen jaar.

Jaarcampagne succesvol afgesloten

In augustus 2009 startte Rode Kruis-Vlaanderen een spectaculaire wervingscampagne voor bloedgevers. Deze werd in augustus 2010 succesvol afgesloten: bijna 70.000 mensen registreerden zich in de loop van de campagne via de website, mail, sms of een inschrijvingskaartje. Al deze kandidaat-donoren werden gecontacteerd en uitgenodigd voor een bloedinzameling in hun buurt.

Tijdens de 'Bloed geven doet leven'-campagne zochten we samen met een mediafiguur iedere maand 4.000 nieuwe bloedgevers. Dankzij de massale inzet van de Rode Kruisafdelingen, de samenwerking met regionale en nationale mediapartners en de mediafiguren werd die uitdaging, vaak ruimschoots, gehaald.

BloedFEEST! in Hasselt

In september 2010 organiseerde Rode Kruis-Vlaanderen voor de derde keer BloedFEEST! als dank voor de trouwe inzet van alle donoren. Meer dan 10.000 donoren en hun gezinsleden zakten af naar Hasselt.

Op het podium in de Grenslandhallen gaven campagneboegbeelden Nicole en Hugo, Willy Sommers, Mama's Jasje, Wim Soutaer en Gene Thomas het beste van zichzelf. Voor gezinnen

De plaatselijke Rode Kruisafdelingen zetten hun schouders onder de campagne. Op één jaar tijd registreerden zich 70.000 kandidaat-bloedgevers.

Een aangename ontvangst is belangrijk voor de donoren. Daarom vernieuwt Dienst voor het Bloed zijn donorcentra. In 2010 kreeg het centrum van Turnhout als eerste een nieuwe look.

met kinderen was er gratis toegang tot Plopsaland Indoor en in samenwerking met stad Hasselt werd een wandelroute uitgestippeld waarlangs de deelnemers de mooiste plekjes van de stad konden ontdekken. Ook de Hasseltse musea waren gratis toegankelijk voor alle donoren. Dankzij de samenwerking met NMBS en De Lijn raakte iedereen gemakkelijk en veilig op het evenement.

BLOED GEVEN DOET LEVEN

DE CAMPAGNE VAN MAAND TOT MAAND

JANUARI

Gunter Neefs zette 2010 in met het thema 'bedrijven'. 14 bedrijven slaagden erin een inzameling met minstens 75 donoren te organiseren en behaalden zo de onderscheiding 'Onderneming met een hart'.

FEBRUARI

In deze valentijnsmaand richtte **Wim Soutaer** zijn cupido-pijlen op koppels via optredens en weravingsacties in shoppingcentra.

MAART

Nathalie Meskens zette haar schouders onder de Bloedserieus-acties die in verschillende studentensteden georganiseerd werden.

APRIL

Samen met **Mama's Jasje**-zanger Peter van Laet spoorden we de lokale verenigingen aan zich te registreren. Met de regionale zenders werd een filmpje gemaakt om de actie bekend te maken.

MEI

Sofie van Mol moedigde winkels en hun bezoekers aan om donor te worden.

JUNI

Juni werd met meter **Sabine Appelmans** de sportmaand. In haar vizier: de sportclubs.

JULI EN AUGUSTUS

Tijdens de zomermaanden zetten **Willy Sommers** en **Gene Thomas** de Rode Kruisboodschap in de kijker op alle festivals.

BloedSerieus vzw

Al jaren organiseren Rode Kruis-Vlaanderen en enkele studentenverenigingen bloedinzamelingen in de studentensteden. Om die samenwerking meer structuur te geven en de kennis van beide partners optimaal te benutten en te delen, werd in 2010 de vzw BloedSerieus opgericht.

De samenwerking en de inzet van vele studenten zorgde in 2010 opnieuw voor recordopkomsten op de inzamelingen. Het is voor Rode Kruis-Vlaanderen erg belangrijk om zoveel mogelijk jongeren te sensibiliseren als donor, zij zijn immers de bloedgevers van de toekomst.

Focus op plasma

De vraag naar plasma neemt jaar na jaar toe. Daarom werkt Rode Kruis-Vlaanderen dagelijks aan de werving en het behoud van plasmadonoren. Een eerste aandachtspunt was het

onthaal en de service die we onze donoren bieden. De afnamemedewerkers kregen daartoe opleiding en ondersteuning. Ook de afnamecentra worden stap voor stap verjongd met een nieuwe look.

Via wervingsacties op lokale bloedinzamelingen en tijdens de BloedSerieus-acties van de universiteiten gingen we op zoek naar nieuwe plasmadonoren. Donoren die al even niet meer deelnamen aan een afname, werden opgebeld. Het aantal giften per donor probeerden we te verhogen via een actie waarbij elke donor drie afnameafspraken kon maken en na drie effectieve giften een leuke attentie kreeg. Bij alle acties stond de afnamemedewerker centraal. Hij is een bekend gezicht voor de plasmadonor en kan hem overtuigen om zeker terug te komen. De resultaten van hun inspanningen vonden de medewerkers ieder kwartaal op een poster: een stimulans om te blijven verbeteren.

PLASMADONOR WILLY GEBRUEERS: “WAAROM ZOU IK HET NIET DOEN?”

Willy Gebruers geeft al 18 jaar bloed. “Ik kan me zelfs niet meer herinneren waarom ik er ooit mee begonnen ben. Maar waarom zou ik het niet doen? Regelmatig zie ik op tv dat mensen een transfusie nodig hebben. In programma's zoals 'Kinderziekenhuis' tonen ze vaak kinderen die bloed nodig hebben. Als ik dat zie, dan ben ik blij dat ik zelf bloed geef.

Bovendien vind ik het gezellig. De bloedafnames vinden vier keer per jaar plaats in mijn eigen dorp. Zo zie ik m'n burens nog eens! Anders komt dat er niet zo gemakkelijk van. Mijn vrouw mag geen bloed geven, maar

ze gaat vaak mee gewoon omdat het gezellig is.”

Drie jaar geleden vroeg het Rode Kruis Willy om ook plasma te geven. “Dat doe ik sindsdien elke maand. Vandaag is mijn zoon erbij. Ik heb ook mijn schoonzoon al kunnen overtuigen. En soms neem ik mijn collega's mee. Wij hebben al heel wat afgelachen op de afnamebedjes! De verpleegsters zijn altijd erg vriendelijk. De tijd gaat zo voorbij. Ik vind dat het echt geen moeite kost. Het duurt een uurtje per maand en ik doe dat graag. Ik voel me er goed bij dat ik iemand kan helpen.”

Stamceldonoren gezocht

Stamcellen zijn cellen die zich onbeperkt kunnen delen en die gespecialiseerde cellen zoals bloedcellen kunnen aanmaken. Stamcellen kunnen bijvoorbeeld leukemiepatiënten helpen om te genezen. Het Rode Kruis verwerkt, in nauwe samenwerking met de weefselbanken van ziekenhuizen, twee soorten stamcellen: stamcellen uit perifere bloed en stamcellen uit navelstrengbloed.

Om het register waarin kandidaat-stamceldonoren geregistreerd zijn te verjongen (MDPB-R), startte in 2008 een vijfjarenactie die ook in 2010 doorliep. De doelstelling: ieder jaar 2.000 nieuwe donoren rekruteren, typeren en registreren. Via een folder en informatiesessies op de opendeurdagen van de bloedtransfusiecentra en op BloedFEEST! kregen kandidaat-stamceldonoren informatie.

Deze actie werd in december 2009 bijgetreden door de campagne 'Doe vandaag eens iets levensbelangrijks', een samenwerking tussen Rode Kruis-Vlaanderen en vzw De Maakbare Mens. De campagne richt zich op een jong publiek en wil stamceldonatie bekend maken en de vooroordelen errond wegwerken. Meer dan 20.000 brochures en 2.000 affiches werden in 2010 verspreid via scholen, mutualiteiten en centra voor morele dienstverlening. Op www.stamceldonor.be vinden kandidaat-donoren informatie en kunnen ze zich registreren.

In augustus 2010 nam de familie van een patiënt contact op met het Rode Kruis. Hun familielid was erg ziek en een stamceldonatie drong zich op. Na een wereldwijde zoektocht in alle beschikbare registers waarin meer dan 14 miljoen mensen geregistreerd zijn, werd geen geschikte donor gevonden (zie ook kader). Daarom zette de familie in samenwerking met het Rode Kruis wervingsacties op. Heel wat mensen engageerden zich en lieten een bloedstaal onderzoeken.

ONVINDBAAR: EEN GESCHIKTE STAMCEL DONOR

WAAROM HET SOMS MOEILIK IS EEN DONOR TE VINDEN

Hoewel er wereldwijd miljoenen kandidaat-stamceldonoren geregistreerd zijn, kan voor sommige patiënten geen geschikte donor gevonden worden. De verantwoordelijken hiervoor zijn de HLA-antigenen die op de witte bloedcellen zitten. Zij spelen een belangrijke rol in het immuunsysteem. Er bestaan honderden verschillende HLA-antigenen en iedere persoon heeft een eigen cocktail van HLA-antigenen. In totaal zijn er zo miljoenen HLA-combinaties mogelijk. Voor een succesvolle stamcelbehandeling moeten donor en ontvanger zoveel mogelijk dezelfde HLA-cocktail hebben. En daar knelt het schoentje: sommige patiënten hebben zo'n specifieke HLA-cocktail dat er geen geschikte donor gevonden wordt. Voor deze patiënten kiezen artsen soms noodgedwongen voor de best mogelijke donor.

Er werd steeds afgesproken dat een kandidaat-donor zich engageerde voor alle patiënten op langere termijn.

Het totaal aantal geregistreerde donoren in het Belgische register bedroeg eind 2010 49.709.

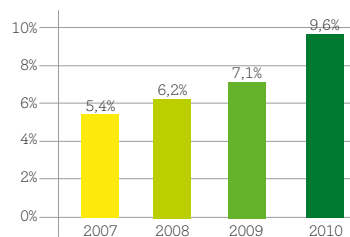
Grotere diversiteit in de navelstrengbloedbank

In 2008 en 2009 kreeg de Navelstrengbloedbank van Rode Kruis-Vlaanderen (nu erkend als intermediaire structuur in het kader van de gewijzigde wetgeving) steun van Kom Op Tegen Kanker om de bank meer te laten aansluiten bij de diversiteit aan weefseltyperingen van de bevolking in Vlaanderen. Op die manier is de kans groter dat voor een patiënt geschikte stamcellen worden gevonden.

Via bemiddelaars in de ziekenhuizen, anderstalige folders en de samenwerking met gynaecologen en vroedvrouwen werden allochtone zwangere vrouwen geïnformeerd over de mogelijkheid om navelstrengbloed af te staan. Tijdens de duur van dit project steeg het aantal afnames van moeders van niet-Europese afkomst tot 9,6% (zie grafiek).

De Navelstrengbloedbank stelt haar voorraad wereldwijd ter beschikking. Via een toetreding tot NetCord en de FACT-accreditatie (inspecties in 2011) zal haar werking volgens internationale standaarden gebeuren. De Bank wil door nieuwe samenwerkingsverbanden met ziekenhuizen aan te gaan, ook meer moeders de kans bieden om navelstrengbloed van hun baby af te staan.

Afnames navelstrengbloed van niet-Europese afkomst

De grafiek geeft de evolutie van het aantal afnames van navelstrengbloed weer, afgenomen bij moeders van niet-Europese afkomst, in functie van het totaal aantal afnames.

MAGDA VAN DE KERKHOVE: “STAMCELLEN GAVEN ME EEN NIEUW LEVEN”

Magda van de Kerkhove (68) ziet er stralend uit. Zo voelt ze zich ook, dankzij een stamceltransplantatie. Een anonieme Duitse donor redde haar leven. Magda zit nu vol levenslust, maar slechts twee jaar geleden zag het er helemaal anders uit.

“In augustus 2009 was ik er slecht aan toe. Mijn bloedwaarden waren veel te laag. Ik zag wit, mijn haar was futloos en ik vermagerde elk dag een beetje meer. Op den duur woog ik nog maar 38 kilogram! Bovendien had ik vreselijke pijn in mijn benen. Ik was toen al jaren in behandeling bij dokter Selleslag voor essentiële trombocytose: dat betekent dat je lichaam te veel bloedplaatjes aanmaakt. Lange tijd kon ik dat onder controle houden door telkens andere medicijnen te slikken, maar in 2009 hielp dat niet meer. Een stamceltransplantatie was mijn enige optie. Ik had daar heel veel schrik van. Maar ik had geen andere keuze: ik zou geen drie maanden meer geleefd hebben.

Terwijl ik wachtte op een geschikte donor, ging het steeds slechter, ondanks de flinke dosis medicijnen om

me in leven te houden. Mijn zus dacht dat ik Kerstmis niet meer zou halen. Na enkele weken vond dokter Selleslag via het Rode Kruis (*het stamcelregister MDPB-R, red.*) een Duitse donor voor me. Stel je voor: die man is de enige persoon in de hele wereld met dezelfde stamcellen als ik! Ik heb echt geluk gehad.

Op 15 oktober heeft de donor zijn stamcellen afgestaan. Diezelfde dag nog kreeg ik ze toegediend. Het zag eruit als een zakje bloed, maar dan meer roze van kleur. Na de transplantatie moest ik nog twee maanden in het ziekenhuis blijven, waarvan vier weken in quarantaine. Dat was een eenzame periode waarin ik bang afwachtte en hoopte dat mijn lichaam in staat was om terug op gang te komen. Daar ben ik altijd in blijven geloven: dat het goed zou komen.

“Ik was er zo slecht aan toe dat ik geen drie maanden meer geleefd zou hebben zonder stamceltransplantatie.”

Uiteindelijk heb ik anderhalf jaar nodig gehad om helemaal te herstellen. Nu voel ik me goed, ik heb veel meer energie en geen pijn meer. Ik voel me herboren, precies zoals de dokter voorspeld had. Het is toch wonderlijk dat stamcellen je zomaar een nieuw leven kunnen geven! Ik heb de donor al meerdere keren een anonieme brief gestuurd via het Rode Kruis (*het stamcelregister MDPB-R, red.*) om hem te bedanken omdat hij mijn leven heeft gered. En om te vertellen dat het goed met me gaat.”

STAMCELDONOR VEERLE BERGEN: “DIT HEEFT MIJN JAAR GEMAAKT”

“Bij het begin van elk jaar ga ik op zoek naar iets goeds dat ik voor anderen kan doen”, vertelt Veerle Bergen (33). Toen Veerle eind 2009 een oproep zag om stamceldonor te worden, was haar goede voornemen voor 2010 snel gemaakt. “Ik kan helpen met iets dat ik gewoon in mij heb, dat vond ik een mooi idee.”

“Het is zo mooi dat ik iets van mezelf kan afstaan om het leven te redden van iemand die ik helemaal niet ken. Ik ben daar echt trots op.”

Veerle Bergen stelde zich kandidaat als stamceldonor en kreeg een uitnodiging om langs te komen in een donorcentrum in de buurt. Daar vulde ze een medische vragenlijst in en gaf een beetje bloed voor een weefseltypeping. Enkele weken later kreeg Veerle te horen dat ze opgenomen was in het stamcelregister van het Rode Kruis: “Ik was trots toen ik die brief ontving!”

In de meeste gevallen duurt het jaren voordat je als stamceldonor opgeroepen wordt, heel wat donoren krijgen zelfs nooit een oproep. In Veerles geval was dat anders. Enkele weken na de registratie kreeg ze al telefoon

van het donorcentrum: ze vormde een perfecte weefselovereenkomst met een patiënt die stamcellen nodig had. Veerle: “Ze vroegen me of ik langs wilde komen voor verder onderzoek. Natuurlijk wilde ik dat. Als ik een match vormde met een patiënt, dan zouden mijn stamcellen het leven van die persoon kunnen redden.”

Vooraleer je stamcellen mag geven, wordt je uitgebreid onderzocht. “Twee opeenvolgende dinsdagen moest ik naar het ziekenhuis voor een medisch onderzoek”, herinnert Veerle zich. “Het is belangrijk dat je gezond bent, niet alleen voor de patiënt die je stamcellen ontvangt maar natuurlijk ook voor jezelf. De arts in het donorcentrum gaf me veel uitleg over het verdere verloop. Hij vertelde dat een donatie altijd anoniem is. Ik zou dus niet te weten komen naar wie mijn stamcellen zouden gaan. En ook de patiënt zou niet te weten komen van wie hij de stamcellen gekregen had.

Dat vind ik een goed systeem.”

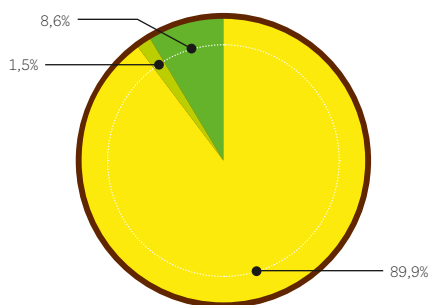
De balans? “Stamcellen geven vraagt wel een engagement. Je moet er redelijk veel voor doen. Maar ik vind dat ik er ook veel voor teruggekregen heb. Ik weet dat ik iemand geholpen heb die het echt nodig had. Ook al heb ik er heel wat tijd in gestoken, het heeft echt mijn jaar gemaakt! Het is zo mooi dat ik iets van mezelf kan afstaan om het leven te redden van iemand die ik helemaal niet ken. Ik ben daar echt trots op.”

“Ik heb het niet alleen gedaan voor die ene patiënt die verder kon leven dankzij mijn stamcellen”, zegt Veerle. “Ik deed het ook voor mijn dochttertje van twee. Als zij ooit stamcellen nodig zou hebben, dan hoop ik dat er ergens ter wereld een donor gevonden wordt die haar leven kan redden. Als iedereen zich zou registreren als stamceldonor, dan zouden veel meer patiënten geholpen kunnen worden.”

KERNCIJFERS

Het donorenbestand en de afname in cijfers

Verdeling aantal donoren per soort gift in 2010

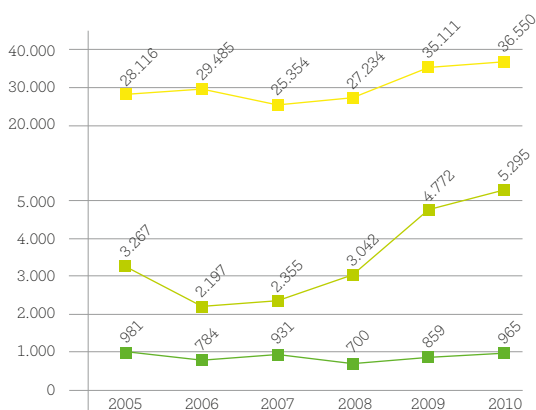

Totaal: 196.580 donoren

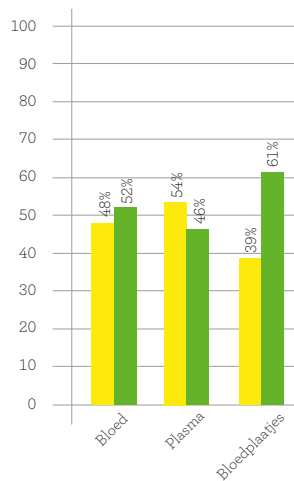
Evolutie aantal donoren per soort gift

Evolutie aantal nieuwe donoren per soort gift

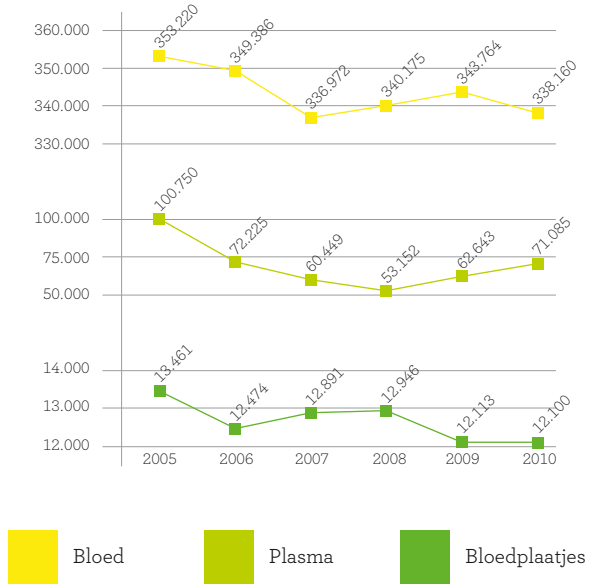

Geslacht van de donoren, per soort gift

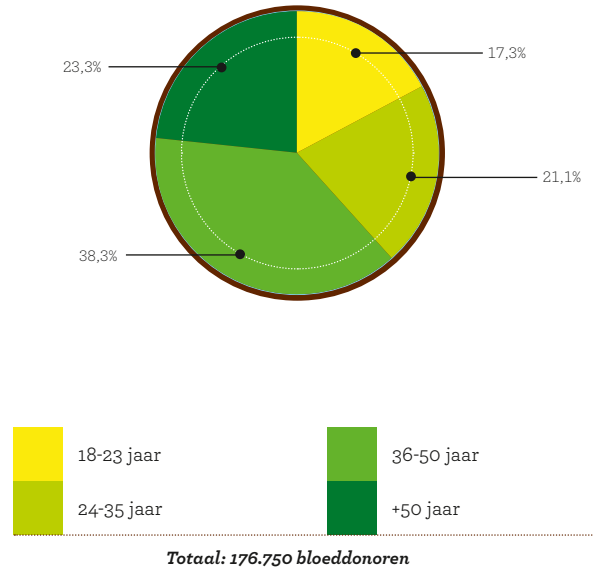

Totaal: 176.750 bloeddonen
2.970 plasmadonen
16.860 bloedplaatjesdonoren

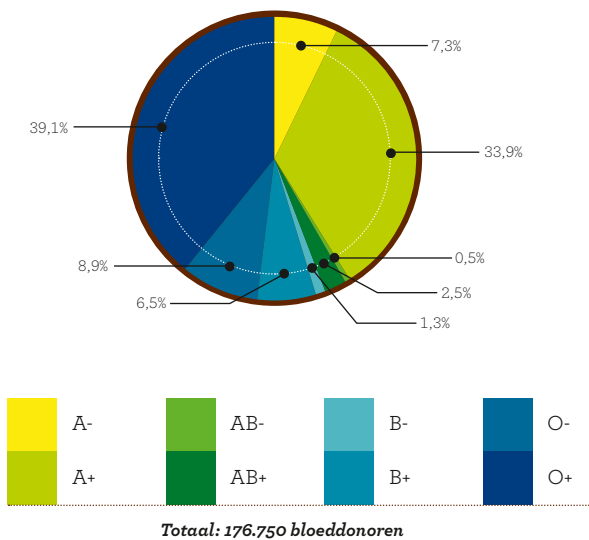
Evolutie aantal afnamen, per soort gift

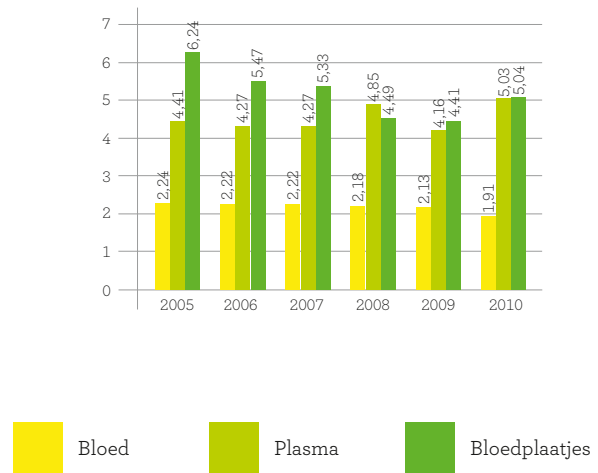
Bloeddonoren volgens leeftijd in 2010

Verdeling bloedgroepen bij bloeddonoren

Gemiddeld aantal geslaagde giften per donor voor 2010

VERNIEUWING

Wat veranderde in 2010 bij afname, verwerking en labo-analyse?

Een bloed-, plasma- of bloedplaatjesgift legt een hele weg af. Alles start bij de donor en eindigt bij de patiënt. In alle stappen die de gift doorloopt, zoekt Rode Kruis-Vlaanderen steeds naar verbeteringen. In 2010 zorgden vernieuwingen in de bloedbanksoftware voor een efficiëntere donorregistratie. Enkele nieuwigheden in screening van donoren en de testing van giften zorgden voor veiligere bloedproducten. Een overzicht van de grootste vernieuwingen.

Elektronische donorregistratie

Op 22 november 2010 maakten de eerste donoren kennis met de vernieuwing die 'CTS Serveur' met zich meebracht. CTS Serveur is het nieuwe Bloed Informatie Systeem. Via CTS Serveur kan een donor zich met zijn elektronische identiteitskaart (e-id) registreren bij een bloedafname. Aan de uitrol van dit systeem ging een jarenlange voorbereiding vooraf.

Dit nieuwe registratiesysteem heeft heel wat voordelen:

- ▶ Dankzij het unieke rijksregisternummer kan een donor snel opgezocht worden en vermijden we dat een donor twee keer in het donorenbestand zit. CTS Serveur werkt bovendien met één centraal donorbestand en niet meer met vier provinciale donordatabanken zoals dat vroeger was.
- ▶ De gegevens die ingelezen worden via de e-id zijn correct en worden ook door de overheidsadministratie up-to-date gehouden. Wijzigingen worden automatisch in CTS Serveur overgenomen.
- ▶ De e-id bevat een foto van de donor. Dat is handig voor de visuele identificatie van de donor tijdens de verschillende stappen van het afnameproces.

Donoren kunnen zich nu registreren met hun elektronische identiteitskaart: snel, gemakkelijk en zonder paperassen!

CTS Serveur vereenvoudigt ook de controle op het afnameproces. Het systeem maakt het donatienummer aan en koppelt dit automatisch aan een donor. De stalen kunnen zonder vertraging doorstromen naar het donorlabo; alle informatie over de stalen vindt het labo in de databank.

Momenteel wordt eraan gewerkt om de donor de mogelijkheid te bieden om de medische vragenlijst elektronisch in te vullen. Dit zal de arts toelaten om de medische vragenlijst via het systeem te raadplegen en de anamnese te doen. Hij zal bij de interpretatie van de ingevulde gegevens ondersteund worden door het systeem.

ISBT-128-codering van de bloedproducten

Vanaf de invoering van CTS Serveur worden alle bloedproducten gecodeerd via de internationale ISBT (International Society of Blood Transfusion)-128-codering. Dit zijn internationaal afgesproken barcodes waardoor de voornaamste informatie van bloedproducten, zoals bloedgroep, vervaldatum en soort bloedproduct, onafhankelijk van het land van herkomst, kan ontcijferd en gelezen worden.

“Controles en nog eens controles. Onder geen enkel beding mag de bevoorrading van de ziekenhuizen in het gedrang komen.”

IMPLEMENTATIE CTS SERVEUR: EEN HUZARENSTUKJE

Op 22 november 2010 namen het bloedtransfusiecentrum in Brugge en de West-Vlaamse bloedcollectes het nieuwe softwarepakket CTS Serveur in gebruik. Dit gebeurde na maandenlange voorbereidingen en dankzij de inzet van vele medewerkers.

Vanaf eind 2008 tot midden 2010:

De processen in CTS worden ingericht, gedocumenteerd, getest en gevalideerd. Dit traject vergt ruim 30 manjaren; 35 medewerkers zijn erbij betrokken.

Vanaf september 2010:

Procesingenieurs en trainers geven meer dan 2.000 uur opleiding aan 150 medewerkers. De implementatie wordt voorbereid. Onder geen enkel beding mag de bevoorrading van de ziekenhuizen in het gedrang komen. De voorraad en de reserves worden verdeeld en verschoven over de verschillende bloedtransfusiecentra.

Een minutieus uitrolscenario en installatieprotocol wordt uitgewerkt. Plan-

nen worden tijdens opvolgingsvergaderingen gecontroleerd en bijgestuurd. Dat is nodig, want niet alleen de informatica ondergaat een transformatie, ook de hele logistiek en infrastructuur (nieuwe vrachtwagens, een magazijn ombouwen) verandert.

De laatste week voor lancering:

De gegevensconversie start. Daarna worden de laptops voor de mobiele collectes klaargestoomd en worden de mobiele configuraties getest. De vrachtwagens worden geladen. De bloedvoorraad wordt voorzien van nieuwe vrijgave-etiketten.

22 november - lancering:

De praktijk is zoveel boeiender dan de opleiding. Alle medewerkers zijn

gemotiveerd om zo veel mogelijk te leren en zich in te werken. De procesingenieurs zijn voortdurend op de werkvloer om de processen te begeleiden, vragen te beantwoorden en problemen op te lossen.

Het moeilijkst verloopt het voor de mobiele collectes. Het transport met de wagens – het wintert bovendien stevig buiten – blijkt niet bevorderlijk voor een stabiele lokale netwerkinfrastructuur. Er wordt snel actie ondernomen: materialen beter fixeren, servers apart vervoeren en procedures aanpassen.

De implementatie in West-Vlaanderen is geslaagd. Donoren en ziekenhuizen zijn tevreden. Vanaf februari 2011 kunnen donoren in heel Vlaanderen zich elektronisch registreren.

Herziening medische richtlijn en vragenlijst

Veilig bloed (geven) begint al bij de selectie van donoren. Bij elke donatie wordt de donor door de afname-arts beoordeeld of hij medisch geschikt is voor een donatie en of zijn bloedproducten veilig zijn voor de ontvanger. De medische richtlijn vormt, samen met de medische vragenlijst die de donor bij elke donatie invult, een goede basis om de geschiktheid van de donor te beoordelen. Beide documenten werden in 2010 volledig herwerkt en in een nieuw kleedje gestoken.

De medische richtlijn van Dienst voor het Bloed is de leidraad voor de afname-artsen. De richtlijn beschrijft en verklaart op een *evidence-based* wijze de criteria voor toelating en tijdelijke of permanente uitsluiting van bloed-, plasma- en bloedplaatjesdonoren. Deze criteria zijn in overeenstemming met de geldende nationale wetgeving en de Europese richtlijnen.

Trali-preventie via screening bloedplaatjesdonoren

In 2010 leverde Rode Kruis-Vlaanderen bijkomende inspanningen om bloedplaatjesconcentraten afkomstig van één donor TRALI-veiliger te maken voor de patiënt. TRALI is de Engelse afkorting van *transfusion related acute lung injury* (transfusiegeëerde acute longbeschadiging). Het is een zeldzame, maar soms levensbedreigende transfusiëreactie. Binnen zes uur na een transfusie van (plasmarijke) bloedproducten treedt bij de patiënt ademnood (dyspnoe), zuurstoftekort in het bloed (hypoxemie) en vocht in de longen (longoedeem) op. Deze reactie wordt meestal veroorzaakt door de HLA-antistoffen (Human Leukocyte Antigen) van de donor die ontstaan zijn wanneer deze in contact kwam met andere HLA-antigenen zoals bij zwangerschap of transfusie. Deze antistoffen richten zich tegen de witte bloedcellen van

In 2010 werd de medische vragenlijst die donoren voor de afname invullen, vernieuwd.

Om bloedplaatjes-transfusies nog TRALI-veiliger te maken, voerde Dienst van het Bloed donorscreenings uit.

de patiënt die het bloedproduct krijgt toegediend.

Om bloedplaatjesconcentraten TRALI-veiliger te maken, werden ruim 1.000 bloedplaatjesgevers, voornamelijk vrouwelijke donoren, op HLA-antistoffen getest in het laboratorium voor histocompatibiliteit van Rode Kruis-Vlaanderen. Donoren bij wie deze antistoffen aanwezig zijn, komen niet langer in aanmerking om bloedplaatjes te geven. Dit was het geval voor ongeveer 20% van de vrouwelijke donoren. De eerste resultaten werden voorgesteld op het jaarlijks ISBT-congres (International Society of Blood Transfusion) in Berlijn in juni 2010.

Ondertussen worden alle nieuwe vrouwelijke bloedplaatjesdonoren en gekende bloedplaatjesdonoren na een zwangerschap of na een transfusie in routine getest op deze antistoffen.

Nieuwe testapparatuur centraal labo

Sinds 19 januari 2010 voert het centraal donorlaboratorium nucleïnezuur amplificatietests (NAT) uit op vernieuwde apparatuur, het Cobas s201-systeem. De test is een in-vitro PCR-test voor het gelijktijdig opsporen van het HIV1 en -2 virus en het hepatitis B- en C-virus in menselijk plasma. Het hoogtechnologische systeem is sterk geautomatiseerd zodat het aantal manuele handelingen tot een minimum beperkt is.

Volgens de Belgische wetgeving zijn de NAT-tests enkel verplicht voor het HIV-1 en Hepatitis C-virus. Door echter ook op het HIV-2 en hepatitis B-virus te testen, worden deze acute infecties bij de donor sneller opgespoord.

IMPACT OF HLA ANTIBODY SCREENING (LUMINEX) IN PLATELET DONORS AS A PREVENTIVE MEASURE FOR TRALI

Dorien De Clippel¹, Anneleen Torfs¹, Marie-Paule Emonds¹, Sarah Mahieu¹, Martine Baeten¹

¹ Flemish Blood Service, Red Cross, Mechelen, Belgium

Contact: Martine.Baeten@rodekruis.be

Introduction

Transfusion-related acute lung injury (TRALI) is known as a transfusion hazard with a high morbidity/mortality rate. Mainly HLA class II and HNA antibodies have been associated with TRALI. Preventive measures are situated in the exclusion of potential dangerous donors with a history of transfusion and/or pregnancy (T/P) as they can carry these antibodies.

The Flemish Blood Service of the Red Cross introduced medio 2009 a systematic anti-HLA screening in male platelet donors with a history of transfusion and in all female platelet donors. All these donors were negative for red cell antibodies.

The aim of the study was to increase the safety of platelet products by excluding platelet donors found positive for HLA antibodies, in contrast to the existing strategy for FFP, which excludes, without testing, male donors with a history of transfusion and all female donors.

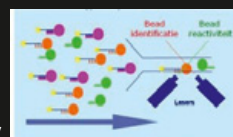
Material & Methods

HLA antibodies were screened using the Luminex platform (GenProbe LM-HLA Class I/II Deluxe Antibody Screen).

This method is an adaptation of standard flow cytometry using fluorescent coated microbeads. For screening, these beads are coated with a wide range of HLA antigens of multiple individuals. For identification, the beads are coated with HLA antigens of one individual (LM1, LM2) or single antigens (LSA I, LSA II).

This method detects class I and II antibodies separately in one assay and is known from clinical studies to be highly sensitive and specific. A result was defined positive following the algorithm proposed by the manufacturer.

However we considered positive results as weak if both mean fluorescence intensity (MFI) and adjusted value were respectively beneath 2000 and 10. Further identification was performed on positive sera in donors without a history of T/P or on weak reacting antibodies.

Results

We tested 695 donors: 56 male and 639 female. Of the female donors, 69% had a history of T/P.

The overall number of positive tested donors (HLA I and/or II) was 138 (19,9%); 1 male and 137 female. 7 had no history of T/P. Nevertheless 6 had clearly defined HLA antibodies directed against HLA haplotypes (combination of HLA A/B, DR/DQ or HLA B/Cw).

Of these 138 results, 18 were considered weak positive. Identification of the antibody revealed 10 clear cut positive results (also directed against HLA haplotypes), in 7 no antigen specificity could be defined and 1 serum was missing.

Number of male platelet donors with transfusion history and female platelet donors: 695							
Antibodies	All donors 695	Male (T>C) 56 (8,1%)	Female 639 (91,9%)	Female P>0, T=0 251 (34,9%)	Female P>0, T=0 70 (10,5%)	Female P=0, T=0 139 (31,0%)	Female P=0, T=0 10 (1,0%)
HLA I positive only	39	0	39	20	9	0	0
HLA II positive only	52	1*	51	28	7	6	0
HLA I and HLA II positive	47	0	47	32	11	1	0
HLA Ab positive	130 (19,9%)	1/55 (1,7%)	137/639 (21,4%)	100/351 (28,5%)	30/70 (37,5%)	7/139 (3,5%)	0/10 (0,0%)
HLA Ab negative	557	55	502	251	50	131	10

Abbreviations: T: history of transfusion P: history of pregnancy *: Weak undefined HLA antibodies

Conclusion

A high percentage of female donors was found positive in this selected donor-cohort, probably due to the very high sensitivity of the Luminex screening platform.

In 28,5% of female donors with pregnancies and in 37,5% of female donors with both pregnancies and transfusions, HLA antibodies were found. HLA antibodies were positive in 1,5% of donors with a history of transfusion only. This raises questions to the cost/benefit of screening male transfused donors for HLA antibodies, as well as their exclusion for FFP. However, it seems necessary to screen female donors on a regular basis, even those without a history of pregnancy (missed abortion,...).

Although the origin of antibodies in female donors without a history of T/P and the clinical impact of weak antibodies remains unclear, all donors with HLA antibodies have been excluded from platelet donation. This strategy will result in the reduction of our platelet donor pool by approximately 10%. Screening for HNA antibodies is underway.

Acknowledgements

This work was accomplished thanks to the cooperation of the entire apheresis - collection team and the HILA team, Flemish Blood Service, Red Cross, Motstraat 40, 2800 Mechelen, Belgium. We specially thanks the donors for their willingness to participate in this study.

Pathoogenereductie van plaatjes en plasma

Pathoogenereductie – ook wel pathoogenereductie of virusinactivering genoemd – is een hot item in de bloedtransfusiewereld. Al bijna 20 jaar wordt vers ingevroren plasma virusgeïnactiveerd, maar sinds kort kan pathoogenereductie-technologie (PRT) ook toegepast worden op cellulaire bloedproducten zoals bloedplaatjesconcentraten.

Sinds 2009 is de fotoactieve stof riboflavine in combinatie met UV-licht beschikbaar voor de pathoogenereductie van bloedplaatjesconcentraten (gecommercialiseerd onder de naam Mirasol) en plasma. Behalve virussen en bacteriën inactiveret het de resterende witte bloedcellen in plaatjesconcentraten. Dit maakt bestraling van de bloedplaatjesconcentraten ter preventie van *graft-versus-host-disease* bij de patiënt overbodig.

Vanaf 2010 kon Mirasol dankzij een CE-markering en een Belgische wetbepaling in gebruik genomen worden. Eerst werd echter nagegaan of Mirasol voldoet aan de vereisten van Dienst voor het Bloed voor een PRT-methode. Dit gebeurde via in-vitrovalidatie en een klinische studie in samenwerking met de dienst Hematologie van het Heilig-Hartziekenhuis in Roeselare.

De volgende stap is de veralgemeende toepassing. Maar daarin is nog een hele weg van belangrijke voorbereidingen af te leggen: procedures schrijven, inrichting van het Bloed Informatie Systeem CTS voor PRT, operationele uitwerking... Alles moet klaar zijn voor de uiterste implementatiedatum van 1 juli 2011.

PATHOOGENEREDUCTIE TECHNOLOGIE

VOOR NOG VEILIGERE BLOEDPRODUCTEN

Bloeddiensten willen voorkomen dat er door bloedtransfusies infecties worden overgedragen. Daarom gelden er strenge regels voor de donorselectie die aangepast worden naargelang er nieuwe kennis ontstaat over mogelijke risico's. Alle donaties worden bovendien onderworpen aan zeer gevoelige laboratoriumtests om infecties op te sporen.

► *Bloedplaatjes worden behandeld met pathoogenereductie technologie om virussen, bacteriën en witte bloedcellen uit de gift te elimineren.*

Pathoogenereductie Technologie (PRT) voegt een derde laag van bescherming toe: een bijkomende behandeling van het bloedproduct elimineert de – gekende en ongekende – ziektekiemen ('pathogenen') die ondanks alle andere veiligheidsmaatregelen toch nog in de bloedproducten zouden aanwezig zijn. Dat gebeurt meestal door een fotoactieve stof aan het bloedproduct toe te voegen, waarna het belicht wordt. Zo wordt al sinds 2003 de combinatie van methyleenblauw met zichtbaar licht gebruikt voor de virusinactivering van plasma.

Centralisatie activiteiten bekendgemaakt

Dienst voor het Bloed maakte in 2010 de plannen bekend over de toekomstige organisatie van de activiteiten. Om de werking zo kwaliteitsvol en efficiënt mogelijk te organiseren, is de concentratie van de productieactiviteiten op één, maximum twee sites aangewezen. Dienst voor het Bloed zal de laboratoria, de administratie, het magazijn en de logistiek in Mechelen centraliseren. In Gent komt, uit risico-afwegingen, een back-up van het productielabo en de voorraad. De afnameactiviteiten voor zowel bloed, plasma als bloedplaatjes blijven zo decentraal mogelijk georganiseerd worden.

Online communicatie met ziekenhuizen

Dienst voor het Bloed werkt dagelijks aan de verbetering van de service aan de ziekenhuizen. Dit omvat niet alleen de verbetering van de efficiëntie en van de kwaliteit, maar ook van de communicatie met de ziekenhuizen. In 2010 lanceerde Dienst voor het Bloed daarom de portaalwebsite www.dienstvoorhetbloed.be. Ziekenhuizen en labo's vinden er snel de informatie die ze nodig hebben: contactgegevens, aanvraagformulieren voor HLA-testen... Voor de ziekenhuizen is het belangrijk dat bloedproducten veilig zijn, maar ook dat er voldoende bloed in voorraad is. Daarom vinden ziekenhuizen via de website steeds een actueel overzicht van de voorraad.

De nieuwe website www.dienstvoorhetbloed.be zorgt voor efficiënte communicatie met de ziekenhuizen, o.a. over de bloedvoorraad.

Evolutie van het aantal levering aan ziekenhuizen

EUROPEAN BLOOD ALLIANCE

Rode Kruis-Vlaanderen actief EBA-lid

Rode Kruis-Vlaanderen is lid van EBA. EBA staat voor European Blood Alliance en is het Europese netwerk van nationale bloedinstellingen dat bijdraagt tot de veiligheid van de bloedvoorziening in Europa. Rode Kruis-Vlaanderen neemt actief deel aan verschillende comités en werkgroepen van het EBA. Prof. Dr. Vandekerckhove, gedelegeerd bestuurder van Rode Kruis-Vlaanderen, is bovendien ondervoorzitter van het EBA.

Werkgroep Collaborative Validation

De werkgroep 'Collaborative Validation' startte in 2009 en wil de samenwerking tussen de verschillende Europese bloedinstellingen optimaliseren. De werkgroep bepaalde o.a. een gezamenlijke standaard voor bloedzakken (European Blood Pack), die gebruikt zullen worden door een aantal Europese bloedinstellingen.

Daarnaast werkt de werkgroep samenwerkingsverbanden uit voor het uitvoeren en wederzijds erkennen van leveranciersaudits. Ook worden afspraken gemaakt voor het uitvoeren en wederzijds erkennen van gezamenlijke validaties (tests van apparatuur). Het gezamenlijk uitvoeren van specifieke projecten behoort ook tot de doelstellingen van de werkgroep.

European Blood Inspection System (EUBIS)

Deze werkgroep ontwikkelde gezamenlijke Europese standaarden en criteria voor het uitvoeren van inspecties binnen bloedinstellingen. Ze werd opgestart naar aanleiding van de Europese wetgeving (2002/98/EC), die het uitvoeren van interne inspecties binnen de bloedinstellingen verplicht. Doel is om de bloedvoorziening in nieuw aangesloten landen op hetzelfde (hoge) niveau te krijgen als in West-Europese landen.

Naast inspectiecriteria en standaarden voor de inspectie van een bloedinstelling ontwikkelde de groep vereisten waaraan een kwaliteitssysteem binnen de bloedinstelling moet voldoen, invullijsten voor het uitvoeren van een interne inspectie en evaluatiecriteria en opleidingsmateriaal voor interne inspecteurs.

Het project liep in 2010 ten einde, maar er worden nog internationale trainingssessies voor interne inspecteurs georganiseerd. De eerste sessie zal plaatsvinden in april 2011.

www.eubis-europe.eu

Donor Management In Europa

Donor Management In Europa of kortweg DOMAINE is een project gefinancierd door de Europese Unie waarbij Dienst voor het Bloed van Rode Kruis-Vlaanderen sinds de start in 2008 betrokken is. Het spitst zich toe op een goed donorbeheer binnen Europa en neemt alle aspecten van donormanagement onder de loep.

Op basis van een vergelijkende studie uit 2009 en met de inbreng en ervaring van alle deelnemende landen werd in 2010 een handboek Donormanagement uitgegeven. Dit werd voorgesteld op het ISBT-congres in juni te Berlijn en gaat uitgebreid in op het beheer van een donordatabase, het werven en behouden van donoren,

de organisatie van inzamelingen, de donorveiligheid en vele andere onderwerpen die het beheer van donoren ondersteunt. In 2010 is gestart met de opmaak van een trainingprogramma voor donormanagers. Dit wordt getest in Slovenië en zal vanaf 2011 verspreid worden.

www.domaine-europe.eu

EBA-benchmarking group

Net als de vorige jaren nam Rode Kruis-Vlaanderen in 2010 deel aan de benchmarking tussen de Europese bloedinstellingen die lid zijn van de European Blood Alliance (EBA). Die bevestigde, net zoals tijdens de voorgaande benchmarkoefeningen, de efficiëntie van Dienst voor het Bloed. Voor de afname van bloedproducten is Vlaanderen de meest efficiënte regio in Europa. Vlaanderen scoort ook zeer goed met de efficiëntie van het verwerkingslabo. Enkel Duitsland gaat op dat vlak voor. Omwille van de efficiënt functionerende productielabo's werd Rode Kruis-Vlaanderen uitgenodigd om de werking toe te lichten tijdens een workshop voor de EBA-leden in juni in Berlijn.

VEILIG EN KWALITATIEF

Processen en producten van topkwaliteit

Rode Kruis-Vlaanderen voorziet de ziekenhuizen van voldoende en veilige bloedproducten en een dienstverlening van de hoogste kwaliteit. Ook in onderzoek, ontwikkeling en opleiding over bloedtransfusie willen we topkwaliteit bieden. Daarom werken we dagelijks aan ons kwaliteitssysteem en aan een efficiënte en doordachte organisatie.

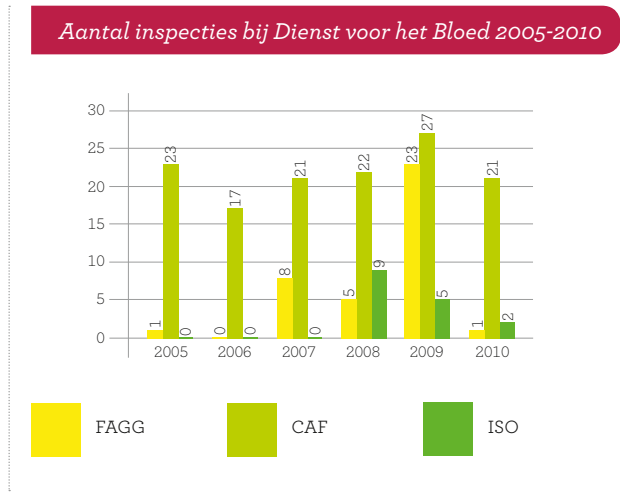
ISO-certificatie

In 2010 verkreeg het centrale testlaboratorium de ISO 15189-certificatie. Deze certificatie werd behaald via een doorgedreven optimalisatie van het kwaliteitsmanagementsysteem. Procesbeheersing, personeelsbetrokkenheid, tevreden klanten en GMP (zie hierna) staan daarbij centraal. De accreditatie bewijst dat het laboratorium een uitstekend kwaliteitssysteem heeft en erkent dat het labo voortdurend zoekt naar verbeteringen.

ISO staat voor International Standardization Organisation. Deze organisatie legt internationaal geldende standaarden vast. Een organisatie die deze standaarden behaalt, krijgt dan het ISO-certificaat. ISO 15189 is de internationale kwaliteitsnorm die voor medische laboratoria wordt gebruikt en beoordeelt zowel de goede organisatie van een laboratorium als de kwaliteit van de uitgevoerde medische onderzoeken. Om het ISO 15189-certificaat te behalen en te houden, moet een laboratorium tegenover onafhankelijke auditoren – vakdeskundigen en kwaliteitsexperts – jaar na jaar bewijzen dat het voldoet aan de hoge normen.

GMP staat voor Goede Manier van Produceren. De kwaliteit van een (bloed)product kan nooit helemaal vastgesteld worden door de samenstelling te analyseren. Daarom werkt het Rode Kruis via de principes van GMP. GMP bepaalt dat de kwaliteit van een product gewaarborgd is door het hele productieproces op een nauw-

keurig voorgeschreven en gecontroleerde manier uit te voeren. Bij GMP gaat het er dus om dat je precies weet hoe en onder welke omstandigheden een product gemaakt werd.

De ISO 15189-certificatie toont aan dat Dienst voor het Bloed een referentie is in de internationale bloedvoorzieningssector. Dit werd ook bevestigd tijdens de vele externe inspecties die in 2010 plaatsvonden. In 2009 be-

haalde Dienst voor het Bloed al de ISO 9001-certificatie voor de bloedbank.

Via kwaliteit naar veiligheid en efficiëntie

Zowel de ISO 9001- als de ISO 15189-norm richten zich op excellentie en innovatie. Rode Kruis-Vlaanderen vertaalde deze eisen in een aantal principes van Integrale Kwaliteitszorg (IKZ). Op die manier wordt 'continu verbeter-

BUSINESS EXCELLENCE MANAGER NON-PROFIT 2010

Karin Genoe, operationeel directeur Dienst voor het Bloed, werd op 26 november 2010 door het Vlaams Centrum voor Kwaliteitszorg (VCK) bekroond tot business excellence manager non-profit 2010.

“Dienst voor het Bloed onderging op een vijftal jaar een heuse gedaanteverwisseling. Er werd plaats gemaakt voor een moderne managementaanpak, waarin kwaliteitsbegrippen als procesbeheersing, KPI's, balanced scorecards, tevredenheidsmetingen, GMP, ISO... centraal staan. De ISO-accreditaties waren een logische volgende stap. Dienst voor het Bloed geldt

“Deze award is een erkenning voor het werk van alle medewerkers.”

nu als een van de meest performante Europese bloedinstellingen. Het hele veranderingsproces staat of valt met de medewerkers. Ik beschouw deze award dan ook als een erkenning voor het werk van het hele team.”

ren' verankerd in de werking. De principes van IKZ focussen o.a. op klantgerichtheid, medewerkertevredenheid, communicatie en meetbaarheid.

IKZ is een bedrijfsfilosofie die zegt dat alles wat Dienst voor het Bloed doet, er op gericht moet zijn om alle betrokkenen op een zo efficiënt mogelijke manier tevreden te stellen en op die manier efficiënter te werken. Zo bespaart Dienst voor het Bloed tijd op correcties, mislukte producten en serviceverlening.

Eerste kwaliteitsprijs uitgereikt

Rode Kruis-Vlaanderen en het Centrum voor Ziekenhuis- en Verplegingswetenschap van de KULeuven reikten in december 2010 de eerste kwaliteitsprijs 'Excellentie in Ziekenhuismanagement' uit. Het initiatief belooft de ziekenhuisdirectie die de meeste bijdragen levert om de kwaliteitszorg te verbeteren. Elk project werd beoordeeld op de criteria doelmatig, tijdig, veilig, billijk en patiënt-gestuurd.

Het Jan Ypermanziekenhuis in Leper won de eerste editie van de kwaliteitsprijs Excellentie in Ziekenhuismanagement voor het ontwikkelen van een ziekenhuisbreed hemovigilantiesysteem.

Het Jan Ypermanziekenhuis in Leper ontving de prijs ter waarde van 12.500 euro uit handen van Vlaams minister van Volksgezondheid Jo Vandeuren. Het won voor zijn inspanningen rond de ontwikkeling van een ziekenhuisbreed hemovigilantiesysteem. Dat is een instrument dat systematisch toeziet op de bloedveiligheid in de volledige transfusieketen. De jury vond het project van het Jan Ypermanziekenhuis "een schoolvoorbeeld van hoe een volledig uitgerust en geïntegreerd hemovigilantiesysteem eruitziet". Ook

zorgde het meetbaar voor "een betere, efficiëntere en meer veilige zorg".

De andere laureaten voor de award waren het Algemeen Ziekenhuis Diest, het Heilig Hartziekenhuis Mol, het Universitair Ziekenhuis Brussel en het AZ Maria Middelaars Gent. De jury bestond uit zeven leden uit de academische wereld, het bedrijfsleven en de overheid.

FAGG, DE INSPECTERENDE OVERHEID VAN DE BLOEDINSTELLINGEN

"Het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG) heeft een specifieke rol in de bescherming van de Volksgezondheid", legt **Xavier De Cuyper**, administrateur-generaal van het FAGG uit. "We controleren geneesmiddelen, maar ook 'gezondheidsproducten' zoals bloed en weefsels van menselijke oorsprong."

Het FAGG oefent toezicht uit op de veiligheid en de doeltreffendheid van bloedproducten vanaf hun afname tot hun gebruik. Dhr. De Cuyper: "Dat doen we door regelgeving voor te bereiden, bloedinstellingen te erkennen,

inspecties uit te voeren doorheen de hele keten van afname tot distributie en via hemovigilantie."

Ook de Dienst voor het Bloed valt onder de controle van het FAGG. "Dienst voor het Bloed van Rode Kruis-Vlaanderen is een belangrijke speler in de bloedvoorziening. Het FAGG waardeert de inspanningen die het Rode Kruis levert om in België bloed van een zeer goede kwaliteit ter beschikking te hebben. Wij zijn dan ook, in het belang van iedere patiënt, tevreden over de constructieve samenwerking van de Belgische bloedinstellingen met de betrokken overheidsdiensten."

4 ORGANISATIE

ORGANISATIE

Rode Kruisvrijwilligers	76	De basis van de Rode Kruiswerking
Opleidingen voor vrijwilligers	79	Taakgericht en praktisch
Rode Kruis-Vlaanderen	83	Onze organisatie binnen de Rode Kruisbeweging
De beslissingsorganen	86	Beleidsniveau en operationeel niveau
Strategisch plan	94	Van Strategie 2010 naar Afspraak 2015
Rode Kruis-Vlaanderen als werkgever	96	Kerncijfers personeelsbestand
Expertise uitdragen en delen	98	Publicaties en lezingen

Op zondag 30 mei 2010 stonden 150 Rode Kruisvrijwilligers paraat in Dendermonde tijdens de Ommegang van het Ros Beiaard. Voor de preventieve hulpactie van start ging, verzamelden alle vrijwilligers voor een laatste briefing en een groepsfoto.

RODE KRUISVRIJWILLIGERS

De basis van de Rode Kruiswerking

Vrijwilligers zijn belangrijk in onze samenleving. Ze zijn de spil van de Rode Kruiswerking. Ze staan klaar om hulp te bieden en doen dat op diverse manieren: eenmalig of iedere dag opnieuw, als begeleider, lesgever of hulpverlener, alleen of in groep. Eind 2010 telde Rode Kruis-Vlaanderen 13.610 vrijwilligers. Het overgrote deel van hen is actief in een plaatselijke afdeling.

Plaatselijk georganiseerd

Rode Kruis-Vlaanderen heeft 254 plaatselijke afdelingen. Sommigen hebben als werkgebied een stad, anderen een gemeente of fusiegemeente. Nog anderen overkoepelen enkele gemeenten. Doordat onze Rode Kruisafdelingen verankerd zijn in heel Vlaanderen, staan ze in nauw contact met de bevolking. Zo kunnen ze hulpnoden opsporen en er een antwoord op geven.

Heel wat Rode Kruisafdelingen bieden ook activiteiten aan voor het jeugdige volkje. Daarvoor staan Jeugd Rode Kruiskernen in. Eind 2010 telde Rode Kruis-Vlaanderen 103 jeugdkernen. Zij organiseren eerstehulpopleidingen voor kinderen en jongeren, maar bieden ook jeugdbewegingactiviteiten aan.

Een overzicht van alle plaatselijke afdelingen en de Jeugd Rode Kruiskernen kunt u raadplegen op de achterflap van dit jaarverslag. Contactgegevens vindt u op www.rodekruis.be > Rode Kruis in uw buurt.

Gevraagd: de mening van onze vrijwilligers

In de voorbereidingsfase voor het nieuwe strategische werkplan Afspraak 2015 (zie blz. 94) konden alle Rode Kruisvrijwilligers hun mening kwijt over de organisatie, het (vrijwilligers)beleid en de toekomstige ontwikkelingen. De resultaten werden meegenomen in de strategische denkoefening.

Bijna 1.800 vrijwilligers namen deel aan de enquête. Zij gaven positieve feedback op het vrijwilligersbeleid van het Rode Kruis. Vrijwilligers krijgen een aangenaam onthaal binnen de organisatie en ze appreciëren de aangeboden opleidingskansen. Het aantal vrijwilligers vinden ze te laag

om alle kerntaken even goed te kunnen uitvoeren. Twee derde van de vrijwilligers vindt het onbetaalde aspect van vrijwilligerschap belangrijk. 80% vraagt een beter statuut en een officiële erkenning.

Heel wat van de bestaande Rode Kruisactiviteiten genieten bij onze vrijwilligers een groot draagvlak voor de toekomst: snelle interventieteams en flexibel inzetbare componenten, verhoging van de zelfredzaamheid van de bevolking, eerstehulpopleidingen in het onderwijs, de vorming van externe lesgevers en zorgverlening aan maatschappelijk kwetsbare kinderen en personen met een handicap. Grote steun is er ook voor de hulpverlening bij rampen en conflicten in het buitenland. Ook acties tegen racisme en onverdraagzaamheid vinden veel vrijwilligers nodig.

Correct naleven van de regelgeving

Tijdens de voorbije twee jaar werd heel wat aandacht besteed aan het informeren van de vrijwilligers over en het doen naleven van de veranderde regelgeving. Met de implementatie van de Vrijwilligerswet enkele jaren geleden werd op een aantal vlakken onduidelijkheden weggenomen. Het betekende voor sommigen echter ook het doorbreken van oude gewoontes en inzichten. Dit vergde heel wat aandacht en energie van leidinggevenden op alle niveaus binnen de organisatie. Tegelijkertijd konden we vaststellen dat Rode Kruis-Vlaanderen op vlak van o.m. verzekering heel wat verder gaat in de bescherming van zijn vrijwilligers dan wat de wet voorschrijft. Ook op deze terreinen willen we kwaliteitsbewust bezig zijn.

De nieuwe herkenningskledij voor vrijwilligers.

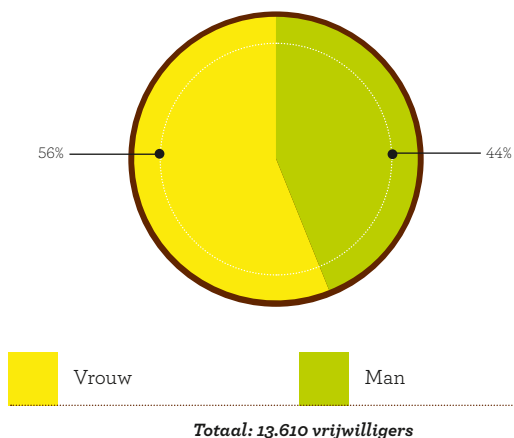

Op de achterzijde van de 14-daagsestickers vonden kopers een link naar www.wordvrijwilliger.be, de nieuwe rekruteringswebsite voor vrijwilligers.

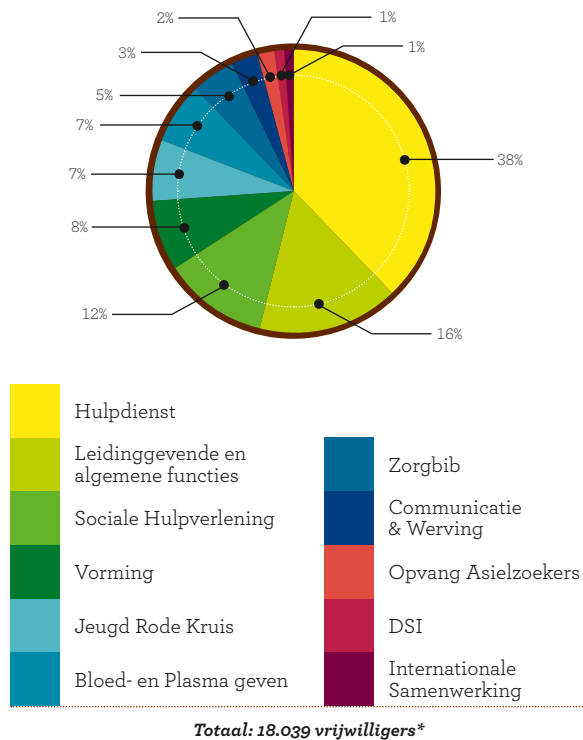
KERNCIJFERS VRIJWILLIGERS

Cijfers: 31 december 2010

Aandeel mannen en vrouwen in vrijwilligersbestand

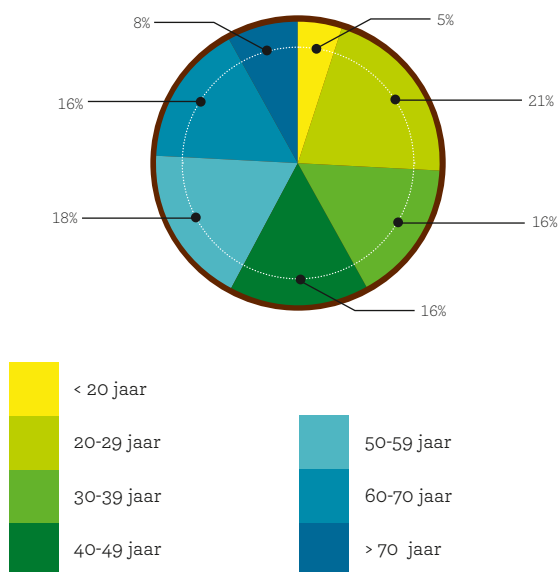

Aandeel vrijwilligers per activiteit*

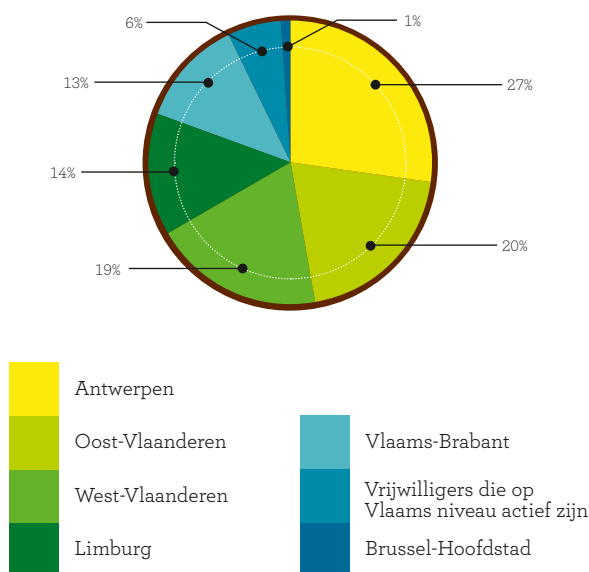

* Het aantal vrijwilligers in dit cirkeldiagram is groter dan het totale aantal vrijwilligers van Rode Kruis-Vlaanderen omdat sommige vrijwilligers meer dan één taak uitvoeren.

Aandeel vrijwilligers per leeftijdscategorie

Aandeel vrijwilligers per provincie

OPLEIDINGEN VOOR VRIJWILLIGERS

Taakgericht en praktisch

Rode Kruis-Vlaanderen staat voor kwaliteit. Om kwaliteitsvolle hulpverlening te garanderen, volgen onze vrijwilligers jaarlijks tal van opleidingen en bijscholingen. Dat is noodzakelijk: ze zijn altijd in de weer voor mensen die op hen rekenen. Het opleidingsaanbod bestaat uit introductiecurssussen voor nieuwe vrijwilligers, functiegerichte opleidingen en bijscholingen. Voor iedere vrijwilligersfunctie en -taak zijn er opleidingen op maat.

Dienst Interventie

Hulpdienstvrijwilligers kunnen tal van opleidingen en bijscholingen volgen. Iedere vrijwilliger start als logistiek medewerker nadat hij slaagt voor de eerstehulp cursus. Via opleidingen en bijscholingen, kan hij doorgroeien naar een functie met meer verantwoordelijkheden – meer ‘sanitaire bekwaamheden’ zoals dit in het jargon heet (zie grafiek). In 2010 organiseerde de Hulpdienst 1.317 uren opleiding en 1.947 uren bijscholing.

Dringende Sociale Interventie organiseerde in 2010 ruim 20 uur opleiding en bijscholing. 140 vrijwilligers namen deel aan de bijscholingen.

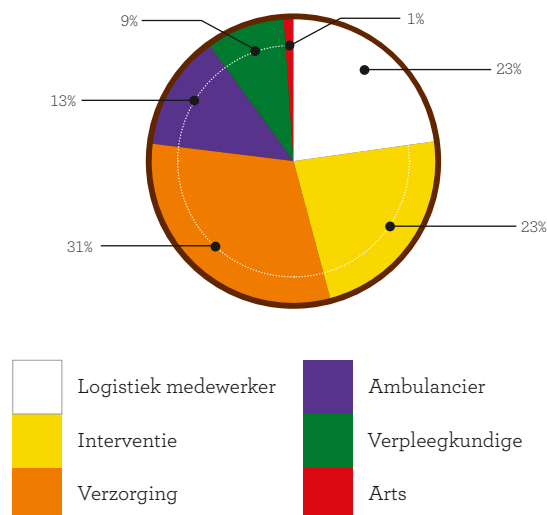
Jeugd Rode Kruis

In 2010 organiseerde Jeugd Rode Kruis 255 uur vorming en bijscholing. 433 vrijwilligers schoolden zich bij in didactiek, jeugdleadersvaardigheden (hoe begeleid ik een groep, hoe bouw ik een spel goed op...) en eerste hulp.

Eerste hulp en ongevallensimulatie

De vrijwilligers van de dienst Vorming volgden in 2010 ruim 336 uur vorming: van de lesgeveropleiding over bijscholingen rond het gebruik van een AED tot het leren grimeren van levensgeachte wonden.

De verdeling van de sanitaire bekwaamheden van de Hulpdienstvrijwilligers

Sociale werking

Voor de vrijwilligers die actief zijn binnen de sociale activiteiten werden 198 opleidingsuren georganiseerd: van omgaan met dementerenden tot het correct gebruiken van hulpmiddelen. 1.323 vrijwilligers namen deel aan deze opleidingen en bijscholingen.

Internationale Samenwerking

129 vrijwilligers van Internationale Samenwerking woonden in 2010 een opleiding bij. In totaal werd er 32 uur opleiding georganiseerd.

Overige opleidingen

Voor de webmasters en webredacteuren van de afdelingswebsites werden 39 uur taakspecifieke opleidingen georganiseerd.

Het departement Financiën organiseerde in 2010 20 uur bijscholing voor de vrijwilligers die verantwoordelijk zijn voor de afdelingsfinanciën. 145 vrijwilligers namen daaraan deel.

Daarnaast werden 40 instapsessies van elk 3 uur georganiseerd voor nieuwe vrijwilligers. Daarin maakten ze kennis met de structuur, de organisatie en de waarden van het Rode Kruis.

PRAKTIJKOEFENING: EEN RAMP

Mechelen, 20 november 2010. Een container met giftige producten tuimelt meters naar beneden na een spoorverzakking. Hij raakt een bus en 2 voorbijrijdende auto's. Er vallen 4 doden, 8 zwaargewonden en 33 lichtgewonden. Een groots opgezette rampoefening gaat van start, een praktijktest van de rampenparaatheid van de hulpdiensten. 150 Rode Kruishulpverleners, 20 DSI-vrijwilligers en verschillende ongevallensimulanten werken mee.

RAMPOEFENINGEN: HULPVERLENING VERLOOPT ZOALS BIJ EEN ECHTE RAMP

“Onze rampoefeningen zijn de afgelopen jaren geëvolueerd van kleine interne oefeningen naar grootscheepse oefeningen met een grote impact”, stelt Rode Kruisvrijwilliger **Erik Genbrugge**. Erik coördineerde de rampoefening in Mechelen.

Aan elke rampoefening gaan maanden voorbereiding vooraf. Alleen een kerngroep krijgt op voorhand het scenario te zien. “Alles verloopt dan ook zoals het bij een echte ramp zou verlopen”, legt Erik uit. “Rode Kruis-Vlaanderen levert snel inzetbare middelen, ziekenwagens, communicatiemateriaal en goed opgeleide vrijwillige hulpverleners.”

“Het is niet evident om in een crisissituatie met zoveel hulpverleners in de weer te zijn zonder elkaar voor de voeten te lopen. Dat is het bij een echte ramp ook niet. Met een multi-

“Tijdens een rampoefening testen we de kennis en de paraatheid van de hulpverleners en de communicatie tussen de hulpdiensten.”

disciplinaire rampoefening testen we de kennis en paraatheid van de hulpverleners en de communicatie tussen de hulpdiensten.”

Erik houdt een positief gevoel over aan de rampoefening in Mechelen. “De debriefing verliep in een open en constructieve sfeer. Alle partners waren het erover eens dat ze uit deze oefening interessante verbeter- en actiepunten hebben kunnen halen.”

1

2

3

4

5

6

7

1 • Een container met giftige producten tuimelt meters naar beneden na een spoorverzeking en komt op een voorbijrijdende auto terecht.

2 - 3 • Het Rode Kruis komt ter plaatse met snel inzetbare middelen zoals tenten, zuurstof en brancards. Hulpverleners bouwen een Vooruitgeschoven Medische Post (VMP) om de gewonden op te vangen.

4 • 8 zwaargewonden en 33 lichtgewonden worden naar de Vooruitgeschoven Medische Post gebracht.

5 - 6 • Hulpverleners stabiliseren de slachtoffers in de Medische Post.

7 • Ziekenwagens voeren de slachtoffers af naar omliggende ziekenhuizen.

RODE KRUIS: MEER EN MEER ONMISBAAR

Vrijwilligerswerk heeft grote economische en sociale waarde

In een internationale vergelijking van de efficiëntie van verschillende bloeddiensten scoort Rode Kruis-Vlaanderen al enkele jaren op rij erg goed. Opvallend ook is dat de bloeddiensten die deel uitmaken van Rode Kruisverenigingen zeer goed scoren. Rode Kruisverenigingen zijn onmisbaar bij de bloedvoorziening, maar dat geldt ook voor andere domeinen. Dat blijkt o.a. uit een studie van het Internationale Rode Kruis naar de economische en sociale waarde van vrijwilligerswerk.

Vrijwillige inzet is nodig

Waarom kampen niet-Rode Kruisbloeddiensten vaker met chronische tekorten aan bloed, zelfs al investeren ze massa's in campagnes en een professionele organisatie? Waarom scoren Rode Kruisbloeddiensten zo goed in de internationale vergelijking? Een zakelijke benadering is belangrijk als je voor diensten/producten op de goede wil van mensen moet rekenen, maar is niet voldoende. De sleutel tot het succes van het Rode Kruis ligt bij het inschakelen van vrijwilligers: Rode Kruis-Vlaanderen betreft hen nauw bij de rekrutering van bloeddonoren, bij de organisatie van de inzameling, bij de opvolging en erkenning van de donoren. Rode Kruisverenigingen hebben een traditie van werken met vrijwilligers en een interne organisatie die andere organisaties (nog) niet bereikt hebben.

Rode Kruisverenigingen zullen daarom onmisbaar blijven bij de bloedvoorziening. Dat geldt ook voor andere activiteiten waarbij niet-maakbare producten of diensten moeten geleverd worden waarvoor er een schaarste heerst aan mankracht. Denk maar aan de hulpposten op Rock Werchter: zij worden de klok rond bemand door opgeleide vrijwilligers die de triage verrichten en eerste hulp bieden. Zo kunnen urgentieartsen, waarvan het aantal sowieso beperkt is, veel efficiënter ingezet worden. Of denk aan de duizenden vrijwilligers die de gezond-

Vrijwilligers zorgen er voor dat de beschikbare fondsen tot diep in de plaatselijke gemeenschappen doordringen, en niet blijven steken bij de 'gemakkelijk bereikbare' hulpbehoevenden.

heidssector ontlasten door eenzamen, zieken en mensen met een handicap te steunen.

Er is behoefte aan mensen die zich vrijwillig inzetten om niet-maakbare activiteiten te 'produceren'. Het Rode Kruis is daarom onmisbaar. We zijn ook onklopbaar in het efficiënt organiseren van diensten en producten waarvoor men op de goede wil van mensen moet rekenen. Niemand kan dit beter dan wij. Efficiënt met een hart is dus terecht ons leidmotief.

Vrijwilligerswerk: gigantische economische en sociale waarde

'The value of volunteers. Imagine how many needs would go unanswered without volunteers': dit is de titel van een studie die in 2010 werd uitgevoerd door het onderzoeksbureau Dalberg in opdracht van het Internationale Rode Kruis. Het rapport berekende voor het eerst de economische waarde van vrijwilligers. Het resultaat? Het

wereldwijde Rode Kruisnetwerk van vrijwilligers droeg in 2010 6 miljard dollar in economische waarde bij via de inzet die de vrijwilligers leveren bij rampen en via de dagelijkse hulp aan mensen in hun gemeenschappen.

Daarnaast heeft het vrijwilligersnetwerk ook een onbecijferbare maatschappelijke waarde: alleen al Rode Kruisvrijwilligers bereiken jaarlijks meer dan 30 miljoen mensen door hulpverlening bij rampen. En dat is nog zonder de niet-rampgebonden initiatieven ten voordele van kwetsbare mensen gerekend.

Vrijwilligers zorgen er bovendien voor dat de beschikbare fondsen tot diep in de plaatselijke gemeenschappen doordringen, en niet blijven steken bij de 'gemakkelijk bereikbare' hulpbehoevenden. Lokale vrijwilligers kennen de gemeenschap waarin ze werken beter dan wie dan ook en zijn dus het best geplaatst om hulp te bieden aan zij die deze hulp écht nodig hebben.

RODE KRUIS-VLAANDEREN

binnen de Rode Kruisbeweging

Rode Kruis-Vlaanderen is een vrijwilligersorganisatie. Het is geen organisatie met vrijwilligers, maar een organisatie waarvan het beleid bepaald wordt door vrijwilligers. Rode Kruis-Vlaanderen is ook geen organisatie voor vrijwilligers: het helpen van de mensen in nood is het eerste criterium dat al onze activiteiten bepaalt. Dit is ook de ontstaansreden van het Rode Kruis: mensen helpen. Dit hoofdstuk licht de organisatiestructuur van het Rode Kruis in Vlaanderen en in de wereld toe.

De Vlaamse schakel van het Internationale Rode Kruis

Rode Kruis-Vlaanderen is actief in heel Vlaanderen en Brussel en voert zeer verscheiden activiteiten uit. We streven naar optimale organisatiestructuren zodat vrijwilligers en personeelsleden maximale mogelijkheden krijgen om hun opdrachten te realiseren. Op beleids- en bestuursvlak wordt dit gekoppeld aan de principes van deugdelijk bestuur.

Rode Kruis-Vlaanderen is een onafhankelijke organisatie en maakt via het Belgische Rode Kruis deel uit van het Internationale Rode Kruis. De Internationale Federatie van Rode

Kruis- en Rode Halve Maanverenigingen (IFRC) coördineert de internationale activiteiten van de 186 nationale verenigingen in vreedstijd. Het Internationale Rode Kruiscomité (ICRC) coördineert de Rode Kruisactiviteiten in conflictgebieden. Wereldwijd zijn 13 miljoen Rode Kruisvrijwilligers actief.

Rode Kruis-Vlaanderen binnen het Belgische Rode Kruis

Het Belgische Rode Kruis heeft een federale structuur. Dit betekent dat de dienstverlening en de activiteiten van de gemeenschappen autonoom zijn: Rode Kruis-Vlaanderen en de Franstalige vleugel van het Belgische Rode Kruis bepalen elk hun eigen koers,

gericht op de noden in hun gemeenschap. De Duitstalige gemeenschap van het Rode Kruis kan waar nodig, beroep doen op de diensten en de infrastructuur van de Franstalige gemeenschap van het Rode Kruis.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kent een bijzondere regeling. Een aantal activiteiten zijn er gemeenschappelijk voor de Vlaamse en de Franstalige gemeenschap van het Rode Kruis en zijn bijgevolg tweetalig, zoals de hulpverlening bij rampen. De eerste hulpcurssussen voor de bevolking zijn dan weer gemeenschapsgebonden en worden apart georganiseerd. ►►

Drie onderdelen binnen Rode Kruis-Vlaanderen

Rode Kruis-Vlaanderen bestaat uit drie onderdelen: de Humanitaire Diensten, Dienst voor het Bloed en de Ondersteunende Diensten. Dienst voor het Bloed zorgt voor het inzamelen en het bereiden van bloed, plasma, bloedplaatjes en weefsels en voor gespecialiseerde diensten zoals laboratoriumtests. De Humanitaire Diensten omvatten alle andere activiteiten van Rode Kruis-Vlaanderen. De Ondersteunende Diensten (ICT, HR, Communicatie & Werving, Financiën, Aankoop & Facility Management) ondersteunen beide onderdelen.

De beslissingsniveaus van Rode Kruis-Vlaanderen

Rode Kruis-Vlaanderen is onderverdeeld in 254 plaatselijke afdelingen en telt ongeveer 14.000 vrijwilligers. Zij sporen binnen het werkgebied van hun afdeling de noden op en spelen daarop in, rekening houdend met de kernactiviteiten die door Rode Kruis-Vlaanderen geformuleerd werden. Een afdeling kan als werkgebied een gemeente, een stad, een deelgemeente of een groep gemeenten hebben. De afdelingen zijn gegroepeerd in 16 regio's en 5 provincies.

We onderscheiden binnen Rode Kruis-Vlaanderen het stuur- en controleniveau en het operationele niveau.

Stuur- en controleniveau

Binnen Rode Kruis-Vlaanderen zijn er drie stuur- en controleniveaus met bijbehorende organen: het centrale niveau (Gemeenschapsraad en Raad van Bestuur), het provinciale niveau (Provincieraad, Provinciale Vergadering, Regiocomité) en het lokale niveau (Afdelingscomité).

De ruggengraat van het Rode Kruis zijn de vrijwilligers. Zij bepalen het beleid van het Rode Kruis. De regio- en provincievoorzitters vertegen-

Rode Kruis-Vlaanderen is onderverdeeld in 254 plaatselijke afdelingen en telt ongeveer 14.000 vrijwilligers.

woordigen de afdelingen binnen het hoogste leidende orgaan van Rode Kruis-Vlaanderen: de Gemeenschapsraad. Deze raad bepaalt het algemene beleid.

De Gemeenschapsraad heeft de bevoegdheid voor het vastleggen van de principes over algemeen beleid en strategie; de Raden van Bestuur hebben de bevoegdheid voor het verwezenlijken van de doelstellingen binnen dit kader.

Operationeel niveau

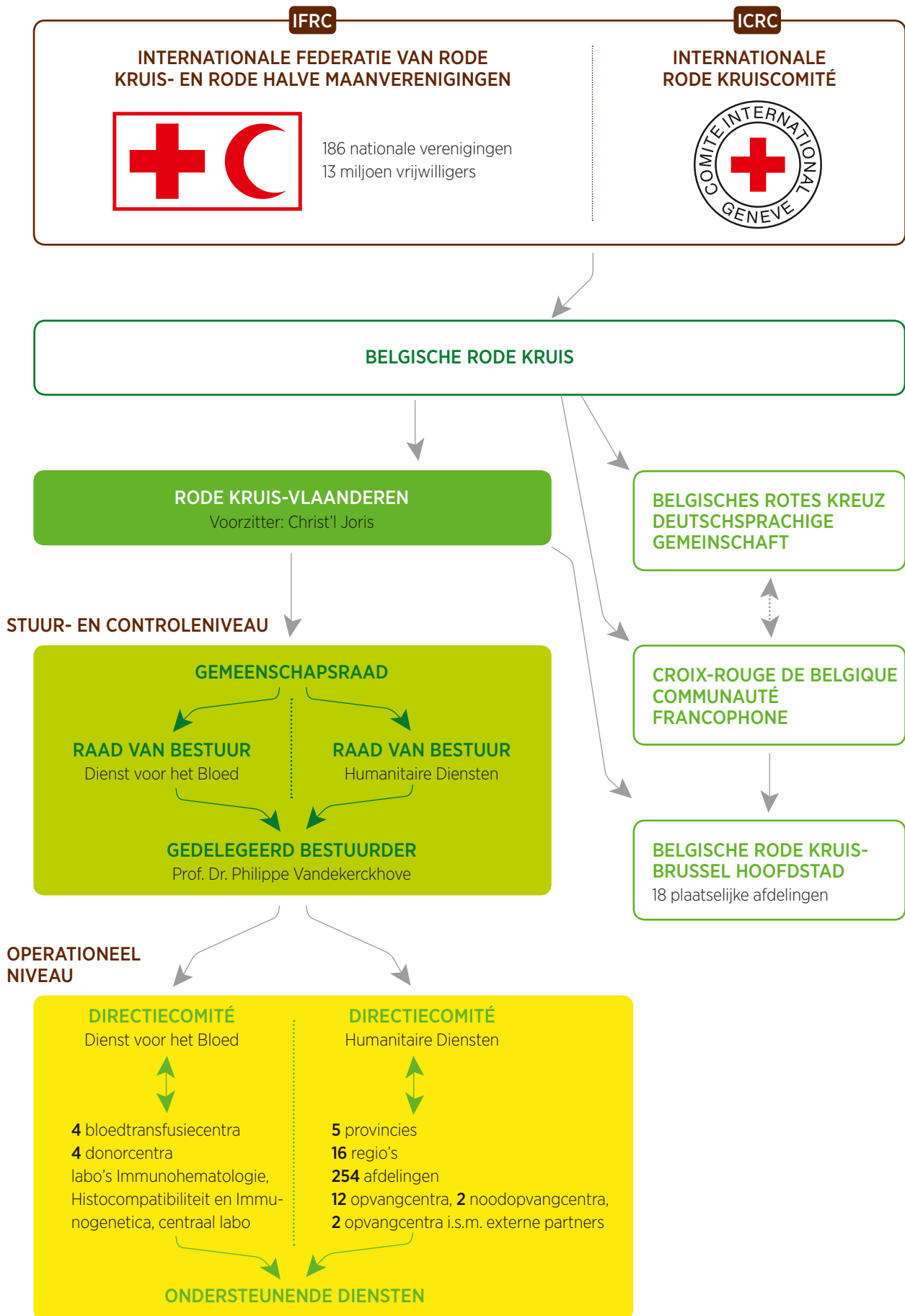
Onder het stuur- en controleniveau bevindt zich het operationele niveau. Rode Kruis-Vlaanderen telt drie operationele niveaus met bijbehorende organen: het centrale niveau (Directiecomités), het provinciale niveau (Provinciecomité, Regiocomité) en het lokale niveau (Afdelingscomité). Op plaatselijk en provinciaal niveau en op gemeenschapsniveau zijn alle operationele activiteiten georganiseerd binnen 'disciplines'. Een discipline omvat het geheel van de werking van Rode Kruis-Vlaanderen op een bepaald activiteitsgebied. Rode Kruis-Vlaanderen telt 8 disciplines:

Communicatie & Werving, Dringende Sociale Interventie, Hulpdienst, Internationale Samenwerking, Jeugd Rode Kruis, Sociale Hulpverlening, Vorming en Zorgbib.

Vrijwilligersorganisatie met deugdelijk bestuur

De bestuurs- en beleidsorganisatie van Rode Kruis-Vlaanderen verzoent twee belangrijke uitgangspunten: het beslissingsrecht van de vrijwilligers over het algemeen beleid en het naleven van de principes van deugdelijk bestuur. Het beslissingsrecht van de vrijwilligers wordt georganiseerd volgens een systeem van getrapte democratie, waarbij de vrijwilligers vertegenwoordigd worden door gemandateerde verkozenen. Alle mandaten binnen Rode Kruis-Vlaanderen hebben een duurtijd van vier jaar. Daarnaast zorgen efficiënte en transparante besluitvormingsprocessen, duidelijk afgelijnde verantwoordelijkheden in lijn met de wettelijke bepalingen en inspraak van maatschappelijke belanghebbenden (stakeholders) voor het naleven van de principes van deugdelijk bestuur.

Organogram

DE ORGANEN

van Rode Kruis-Vlaanderen

STUUR- EN CONTROLENIVEAU (situatie t.e.m. 15 maart 2011)

Gemeenschapsraad

De Gemeenschapsraad is het hoogste beleidsorgaan van Rode Kruis-Vlaanderen en wordt voorgezeten door de gemeenschapsvoorzitter. De raad bepaalt het algemene beleid van Rode Kruis-Vlaanderen. Hij is samengesteld uit democratisch verkozen vertegenwoordigers van de 14.000 vrijwilligers en de 254 plaatselijke Rode Kruisafdelingen in Vlaanderen. Zo wordt erop toegezien dat het beleid van de organisatie bepaald wordt door de vrijwilligers.

De Gemeenschapsraad oefent zijn bevoegdheden op de meest effectieve en efficiënte wijze uit. Hiertoe kan hij o.a. in zijn schoot permanente of occasionele werkgroepen oprichten (zie verder).

Samenstelling

<i>Christ'l Joris,</i>	gemeenschapsvoorzitter (voorzitter)
<i>Stefan Beerten,</i>	provincievoorzitter Limburg
<i>André Brems,</i>	provincievoorzitter Antwerpen
<i>Paul Broos,</i>	voorzitter Medisch Commissie Humanitaire Diensten
<i>Pol Casteleyn,</i>	provincievoorzitter Vlaams-Brabant
<i>Mike De Maeyer,</i>	regiovoorzitter Mechelen
<i>Christ Declerck,</i>	regiovoorzitter Zuid-West-Vlaanderen
<i>Manu Heyse,</i>	voorzitter Adviescommissie DSI
<i>Dirk Huyghe,</i>	voorzitter Auditcomité
<i>Pieter Laekeman,</i>	regiovoorzitter Noord-West-Vlaanderen
<i>Geert Maelfait,</i>	gemeenschapspenningmeester
<i>Liesbeth Maes,</i>	regiovoorzitter Dendermonde/Sint-Niklaas
<i>Pierre Mattelaer,</i>	bestuurder Dienst voor het Bloed
<i>Stef Meynendonckx,</i>	regiovoorzitter Taxandria
<i>Roger Mottard,</i>	voorzitter Brussel-Hoofdstad
<i>Dieter Probst,</i>	voorzitter Adviescommissie Jeugd Rode Kruis (t.e.m. 31 december 2010)
<i>Rudy Pypops,</i>	regiovoorzitter Oost-Brabant

<i>Paul Ragé,</i>	voorzitter Adviescommissie Hulpdienst
<i>Leni Sannen,</i>	voorzitter Adviescommissie Jeugd Rode Kruis (vanaf 1 januari 2011)
<i>François Segers,</i>	regiovoorzitter West-Brabant
<i>Yolanda Simons,</i>	voorzitter Adviescommissie Zorgbib
<i>Frank Slotmans,</i>	provincievoorzitter West-Vlaanderen
<i>Diane Solon,</i>	voorzitter Adviescommissie Communicatie & Werving
<i>Freddy Snoeck,</i>	gemeenschapsondervoorzitter
<i>Jan Standaert,</i>	voorzitter Adviescommissie Internationale Samenwerking
<i>Laurette Steenssens,</i>	bestuurder Dienst voor het Bloed
<i>Lut Swennen,</i>	voorzitter Adviescommissie Sociale Hulpverlening
<i>Hugo Tant,</i>	regiovoorzitter Antwerpen
<i>Marjan Thijssen,</i>	regiovoorzitter Zuid-Limburg
<i>Vic Valgaeren,</i>	voorzitter Adviescommissie Vorming
<i>Raymond Van Ballaer,</i>	regiovoorzitter Midden-Limburg
<i>Luc Van Hauwenhuyse,</i>	provincievoorzitter Oost-Vlaanderen
<i>Gilbert Van Laethem,</i>	bestuurder Humanitaire Diensten en Dienst voor het Bloed
<i>Pascal Van Waeyenberghe,</i>	regiovoorzitter Aalst-Oudenaarde
<i>Philippe Vandekerckhove,</i>	gedelegeerd bestuurder
<i>Lambert Van Der Jonckheyd,</i>	regiovoorzitter Noorderkempen (t.e.m. 31 december 2010)
<i>Francis Van Leemputte,</i>	regiovoorzitter Zuiderkempen a.i. (vanaf 1 januari 2011)
<i>Geert Vanlommel,</i>	regiovoorzitter Zuiderkempen (t.e.m. 31 december 2010)
<i>Denis Verslype,</i>	regiovoorzitter Westhoek
<i>Pedro Vervliet,</i>	regiovoorzitter Gent-Eeklo

Samenkomsten

De Gemeenschapsraad vergaderde in 2010 op 20 maart, 2 juni, 26 juni, 25 september en 11 december.

Raden van Bestuur

Binnen Rode Kruis-Vlaanderen zijn er twee Raden van Bestuur: één voor Dienst voor het Bloed en één voor de Humanitaire Diensten. Deze Raden van Bestuur zorgen voor de uitvoering van het beleid en de beslissingen van de Gemeenschapsraad. Ze worden beiden voorgezeten door de gemeenschapsvoorzitter.

Samenstelling

Christ' l Joris, gemeenschapsvoorzitter
(voorzitter)

Leden van beide Raden van Bestuur

Dirk Huyghe, voorzitter Auditcomité
Geert Maelfait, gemeenschapspenningmeester
Pierre Mattelaer, bestuurder Dienst voor het Bloed
Freddy Snoeck, gemeenschapsondervoorzitter
Laurette Steenssens, bestuurder Dienst voor het Bloed
Luc Van Hauwenhuysse, bestuurder Dienst voor het Bloed
Gilbert Van Laethem, bestuurder Humanitaire Diensten
en Dienst voor het Bloed
Philippe Vandekerckhove, gedelegeerd bestuurder

Leden van de Raad van Bestuur Humanitaire Diensten met adviserende bevoegdheid

Stefan Beerten, provincievoorzitter Limburg
André Brems, provincievoorzitter Antwerpen
Pol Casteleyn, provincievoorzitter Vlaams-Brabant
Roger Mottard, voorzitter Brussel-Hoofdstad
Frank Sloomans, provincievoorzitter West-Vlaanderen
Luc Van Hauwenhuysse, provincievoorzitter
Oost-Vlaanderen

Samenkomsten

De Raden van Bestuur vergaderden in 2010 op 7 januari, 4 maart, 22 april, 20 mei, 10 juni, 9 september, 20 september, 21 oktober, 18 november en 16 december.

Comités van de Raden van Bestuur

Binnen de schoot van de Raden van Bestuur bestaan volgende comités: het Auditcomité, het Financieel Comité en het Remuneratiecomité. Deze comités hebben het mandaat om gespecialiseerde aangelegenheden te analyseren en hierover verslag uit te brengen bij de Raden van Bestuur. Zo stellen ze de Raden van Bestuur in staat om beslissingen te nemen of hun toezichhoudende rol te vervullen.

Auditcomité

Het Auditcomité oefent toezicht uit op de risico's en controlemechanismen van de organisatie. Het controleert, evalueert en beveelt verbeteringsacties aan over:

- ▶ de organisatie, de procedures en de systemen
- ▶ de interne en externe financiële rapportering
- ▶ de waarderingsregels
- ▶ de gedragsregels en eventuele belangenconflicten
- ▶ de risicoanalyse
- ▶ de systemen en werking van de interne en externe controle

Samenstelling

Dirk Huyghe, bestuurder (voorzitter)
Christ' l Joris, gemeenschapsvoorzitter
Geert Maelfait, gemeenschapspenningmeester

Samenkomsten

Het Auditcomité vergaderde in 2010 op 18 januari, 17 maart, 20 mei, 15 september en 13 december.

De interne auditfunctie is toevertrouwd aan de firma Deloitte en wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van Guido Vandervorst, partner. In 2010 auditeerde Deloitte de werking van het Medisch Centrum Antwerpen-Haven, de Logistieke Eenheid, de afdelingen Herzele, Nieuwerkerken, Tienen, Waregem-Anzegem en Wilrijk en de dienst Vorming.

De externe audit (wettelijk revisoraat) is toevertrouwd aan V.M.B. Bedrijfsrevisoren en wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van Alain Bolssens, partner.

Remuneratiecomité

Het Remuneratiecomité verleent advies aan de Raad van Bestuur en de Gemeenschapsraad over:

- ▶ de selectie, benoeming en herbenoeming van de leden die in deze organen zetelen (behalve de Adviescommissie-, provincie- en regiovoorzitters)
- ▶ de benoeming van de directieleden
- ▶ het remuneratiebeleid en het daaraan gekoppelde performantiebeleid voor het personeel dat niet onderworpen is aan een cao-regeling
- ▶ de expertisematrix van de Raden van Bestuur en het daaruit bepalen van de ontbrekende competenties

Samenstelling

Gilbert Van Laethem, bestuurder (voorzitter)
Christ' l Joris, gemeenschapsvoorzitter
Dirk Huyghe, bestuurder

Samenkomsten

Het Remuneratiecomité vergaderde in 2010 op 4 februari, 6 september en 25 november.

HET AUDITCOMITÉ DOORGELICHT

Dirk Huyghe is sinds 2009 voorzitter van het Auditcomité. Dit comité zit ingebed in de Raad van Bestuur en is nauw betrokken bij het aanstellen van de externe revisor en voor het organiseren en opvolgen van interne audits. “De toegevoegde waarde van die audits, dat is heel belangrijk”.

“Het Auditcomité wil de organisatie helpen om zichzelf een spiegel voor te houden, we bieden een kans tot zelfreflectie.”

“Laat ik beginnen met het minst tijdsintensieve luik van de taken van het Auditcomité: het aanstellen van de externe revisor”, steekt Dirk van wal. “Eens aangesteld, werkt die totaal onafhankelijk. Hij controleert een keer per jaar de jaarrekening en bevestigt ten opzichte van de buitenwereld of op financieel vlak alles reilt en zeilt zoals het hoort binnen het Rode Kruis. Ook de jaarrekening over 2010 werd zonder voorbehoud goedgekeurd.”

Daarnaast ziet het Auditcomité erop toe dat de interne audits goed verlopen. Auditoren lichten ieder jaar enke-

le delen van de organisatie door. Zijn de processen goed uitgeschreven? Zijn regels en reglementen goed gekend en worden ze correct toegepast? Is de entiteit goed georganiseerd? Werkt ze efficiënt? De auditoren werken onafhankelijk en rapporteren aan het Auditcomité. Dat bepaalt welke entiteiten of welke activiteiten doorgelicht worden.

“We doen die audits zeker niet om schuldigen te zoeken... we zijn geen gendarmen”, stelt Dirk nadrukkelijk. “We willen de organisatie helpen om zichzelf een spiegel voor te houden, we bieden een kans tot zelfreflectie. Want hoewel iedereen zijn best doet... als niemand je ooit een signaal geeft, ga je misschien gewoon blind de foute kant op. Het resultaat van de audit is een onafhankelijk, helder beeld van je organisatie; soms geeft die spiegel een schitterend beeld, soms is het wat minder rooskleurig. Uit iedere audit

komen sterke punten en zwakkere punten. In samenspraak met de ge-auditeerde entiteit worden actieplannen en engagementen opgesteld om die zwakkere punten weg te werken. Waarom? Omdat het Rode Kruis er beter van wordt!”

“Als we geregeld dezelfde opmerkingen zien terugkomen in de verslagen, dan ondernemen we daarin actie naar de volledige organisatie toe. Zo merken we in 2009 een aantal werkpunten rond waarden en principes”, herinnert Dirk zich. “Daarom hebben we vanuit het Auditcomité initiatief genomen om dit op de Raad van Bestuur en de Gemeenschapsraad te brengen. Het resultaat hiervan is een afsprakennota die eind 2010-begin 2011 binnen de hele organisatie uitgebreid bediscussieerd werd en uiteindelijk in 2011 verspreid zal worden. Als remedie op de symptomen die de auditoren vaststelden.”

Financieel Comité

Het Financieel Comité adviseert de Raad van Bestuur over:

- ▶ het thesauriebeleid van de vereniging
- ▶ het investeringsbeleid in onroerend en roerend vermogen
- ▶ het verlenen van kredieten aan entiteiten
- ▶ het aangaan van leningen
- ▶ het budget en de jaarrekeningen

Samenstelling

<i>Geert Maelfait,</i>	gemeenschapspenningmeester (voorzitter)
<i>Hugo Lasat,</i>	deskundige
<i>Gilbert Van Laethem,</i>	bestuurder

Samenkomsten

Het Financieel Comité vergaderde in 2010 op 6 januari, 31 maart, 2 juni, 11 augustus en 12 oktober.

OPERATIONEEL NIVEAU (situatie t.e.m. 15 maart 2011)

Directiecomités

Er zijn twee Directiecomités binnen Rode Kruis-Vlaanderen: één voor de Humanitaire Diensten en één voor Dienst voor het Bloed. De Directiecomités zijn verantwoordelijk voor het dagelijkse en operationele beheer van de organisatie. Ze nemen autonoom beslissingen over operationele kwesties, binnen de objectieven die door hun Raad van Bestuur zijn bepaald. De Directiecomités worden voorgezeten door de gedelegeerd bestuurder.

Directiecomité Humanitaire Diensten

Samenstelling

Stemgerechtigde leden

<i>Philippe Vandekerckhove,</i>	gedelegeerd bestuurder (voorzitter)
<i>Stefan Beerten,</i>	provincievoorzitter Limburg
<i>André Brems,</i>	provincievoorzitter Antwerpen
<i>Pol Casteleyn,</i>	provincievoorzitter Vlaams-Brabant
<i>Roger Mottard,</i>	voorzitter Brussel-Hoofdstad
<i>Frank Sloomans,</i>	provincievoorzitter West-Vlaanderen
<i>Luc Van Hauwenhuysse,</i>	provincievoorzitter Oost-Vlaanderen

Niet-stemgerechtigde leden

<i>Luc Botten,</i>	financieel-administratief directeur
<i>Greet Massart,</i>	directeur HR ad interim
<i>Filip Rylant,</i>	directeur Communicatie & Werving
<i>Katja Verhelst,</i>	directeur Humanitaire Diensten - Vlaanderen

Samenkomsten

Het Directiecomité Humanitaire Diensten vergaderde in 2010 op 7 en 21 januari, 4 en 18 februari, 4, 18 en 26 maart, 1 en 22 april, 6 en 20 mei, 10 en 24 juni, 29 juli, 26 augustus, 9 en 23 september, 7 en 21 oktober, 18 november en 16 december.

Directiecomité Dienst voor het Bloed

Samenstelling

<i>Philippe Vandekerckhove,</i>	gedelegeerd bestuurder (voorzitter)
<i>Jan Ceulemans,</i>	manager QA (vanaf 11 mei 2010)
<i>Veerle Compernelle,</i>	medisch directeur (vanaf 1 januari 2011)
<i>Karin Genoe,</i>	operationeel directeur
<i>Martine Baeten,</i>	medisch directeur (t.e.m. 31 december 2010)
<i>Luc Botten,</i>	financieel-administratief directeur
<i>Greet Massart,</i>	directeur HR ad interim
<i>Filip Rylant,</i>	directeur Communicatie & Werving

Samenkomsten

Het Directiecomité Dienst voor het Bloed vergaderde in 2010 op 5 en 19 januari, 2 en 16 februari, 2 en 30 maart, 12 en 27 april, 11, 25 en 28 mei, 8 en 22 juni, 20 juli, 21 september, 5 en 19 oktober, 16 en 30 november en 14 december.

EXTERNE MANDATEN VAN DE LEDEN VAN DE GEMEENSCHAPSRAAD, RADEN VAN BESTUUR EN DIRECTIECOMITÉS

De bestuurders van Rode Kruis-Vlaanderen maken op transparante wijze hun mandaten in andere organisaties kenbaar.

Dr. Martine Baeten: Bestuurder Wetenschappelijke Vereniging Transfusie Vlaanderen

Prof. dr. Paul Broos: Voorzitter van de Provinciale Raad Brabant van de Orde der Geneesheren; Bestuurder Regionaal Ziekenhuis St. Maria Halle; Bestuurder vzw Vereniging Diestse Ziekenhuizen

Pol Casteleyn: Sociaal rechter arbeidsrechtbank Hasselt; Lid AV Gezinsbond; Lid AV CAW Sonar Limburg; Confrère Sint-Leonardus Zoutleeuw

Karin Genoe: Bestuurder Sint-Godelieveschool Bunsbeek-Wever vzw; Bestuurder Toemeka vzw

Dirk Huyghe: Bestuurder vzw Belgian Senior Consultants, Vlaams gewest (t.e.m. 6 april 2011)

Christ'I Joris: Voorzitter Agoria; Ondervoorzitter De Wolkammerij NV; Voorzitter Raad van Bestuur ETAP nv; Voorzitter Raad van Bestuur Flanders Investment & Trade; Voorzitter Stichting Gillès; Bestuurder GIMV; Bestuurder Group Joos; Voorzitter Raad van Commissarissen Parfibel nv; Lid AV Universitair Ziekenhuis Antwerpen; Lid AV Technopolis; Lid Directiecomité VBO

Geert Maelfait: Bestuurder vzw Alpha Belgium; Bestuurder vzw Identifin

Filip Rylant: Bestuurder vzw Vereniging voor Ethiek in de Fondsenwerving

Yolanda Simons: Voorzitter Beheerraad Openbare Bibliotheek Steenokkerzeel; Lid Welzijnsraad Steenokkerzeel

Freddy Snoeck: Bestuurder vzw Vlaams Communicatie Assistentie Bureau voor Doven (CAB)

Jan Standaert: Zonevoorzitter Lions Clubs International, district 112B, zone 12

Raymond Van Ballaer: Voorzitter Financieel Forum Nationale Bank (Limburg); Lid Directiecomité nv Research Campus Hasselt

Gilbert Van Laethem: Lid AV CAW Delta; Lid Adviesraad vzw Cocom; Bestuurder Jobpunt Vlaanderen; Bestuurder Revalidatiecentrum Land van Halle-Pajottenland; Voorzitter vzw Sociaal Woonkrediet

Philippe Vandekerckhove: Ondervoorzitter European Blood Alliance; Bestuurder AZ Damiaan, Oostende; Bestuurder Instituut voor Tropische Geneeskunde, Antwerpen; Bestuurder AZ Jessa, Hasselt/Herk-de-Stad; Bestuurder AZ Sint-Elizabeth, Herentals; Lid Zorgvernieuwingsplatform, Flanders Care

LIDMAATSCHAPPEN

Rode Kruis-Vlaanderen is lid van tal van organisaties en samenwerkingsverbanden.

Op **internationaal niveau** maken we deel uit van de Internationale Federatie van Rode Kruis- en Rode Halve Maanverenigingen.

Op **Europees niveau** maken we deel uit van het European Red Cross/Red Crescent Network for Psychosocial Support (ENPS), het Red Cross-European Union Office, de European Blood Alliance (EBA) en het First Aid Education European Network.

Op **nationaal niveau** is Rode Kruis-Vlaanderen lid van de Belgian Resuscitation Council, het Belgisch Comité voor Hulp aan vluchtelingen, de Unie van Social Profitondernemingen (Unisoc), de Hoge Raad voor Vrijwilligerswerk, de Nationale Raad voor Dringende Geneeskundige Hulpverlening en de Vereniging voor Ethiek in de Fondsenwerving.

In **Vlaanderen** is Rode Kruis-Vlaanderen lid van Coprogram, Luisterpunt, Steunpunt Jeugd, Verso, het Vlaams Instituut voor Gezondheidspromotie, de Vlaamse Commissie Niet-Dringend

Ziekenvervoer, de Vlaamse Onderwijsraad, het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk, de Wetenschappelijke Vereniging Transfusie Vlaanderen, het Expertisecentrum Valpreventie Vlaanderen en het Platform Gezondheid van het VSKO.

Op **provinciaal en lokaal vlak** is Rode Kruis-Vlaanderen lid van o.m. de provinciale commissies voor Dringende Geneeskundige Hulpverlening en van heel wat gemeentelijke adviesraden op vlak van jeugd, ontwikkelingsamenwerking en cultuur.

Medisch Comité van Dienst voor het Bloed

Samenstelling

Voorzitter: dr. Martine Baeten, medisch directeur (t.e.m. 31 december 2010)

dr. Veerle Compernelle (vanaf 1 januari 2011)

dr. Martine Baeten, adjunct-medisch directeur (vanaf 1 januari 2011)

Jan Ceulemans, manager QA

dr. José Coene, klinisch bioloog, medisch expert bereiding en distributie van bloedproducten

dr. Dominique De Bleser, klinisch bioloog, medisch expert stamcelverwerking (vanaf 22 juni 2010)

Ap. Annie Desmet, klinisch bioloog, medisch expert donorlaboratorium

prof. dr. Marie-Paule Emonds, klinisch bioloog, medisch expert HILA

prof. dr. Philippe Vandekerckhove, gedelegeerd bestuurder

dr. Inge Van Haute, klinisch bioloog, medisch expert immunohematologie (t.e.m. 30 april 2010)

dr. Anne Vanhosebrouck, klinisch bioloog, medisch expert immunohematologie (vanaf 22 juni 2010)

Samenkomsten

Het Medisch Comité van Dienst voor het Bloed vergaderde in 2010 op 12 en 26 januari, 9 februari, 18 en 30 maart, 27 april, 8 en 22 juni, 6 juli, 3 en 31 augustus, 5 oktober, 2, 16 en 30 november en 14 december.

Medische Commissie van de Humanitaire Diensten

Samenstelling

Voorzitter: prof. dr. Paul Broos

dr. Martine Baeten, medisch directeur van Dienst voor het Bloed (vanaf 1 januari 2011 als adjunct-medisch directeur van Dienst voor het Bloed)

dr. Cor Bellanger, medisch expert

dr. Eric De Reu, afgevaardigde van de Minister van Defensie

dr. Thierry Lafullarde, provinciaal hoofdgeneesheer Antwerpen

dr. Luc Schollaert, afgevaardigde van de Minister van Defensie

dr. Karel Vandeveldde, provinciaal hoofdgeneesheer West-Vlaanderen

dr. Marc Van Goethem, provinciaal hoofdgeneesheer Oost-Vlaanderen

dr. Jan Van Heuverswyn, afgevaardigde van de Vlaamse Minister van Volksgezondheid

dr. Marc Vanpoecke, provinciaal hoofdgeneesheer Limburg

dr. Pascal Vranckx, provinciaal hoofdgeneesheer Vlaams-Brabant

Samenkomsten

De Medische Commissie van de Humanitaire Diensten vergaderde in 2010 op 8 januari, 12 maart, 23 april, 7 mei, 9 juli, 29 oktober en 30 november.

Permanente Adviescommissies

Voor iedere discipline binnen Rode Kruis-Vlaanderen bestaat er een permanente Adviescommissie. De Adviescommissies vertegenwoordigen de expertise van de disciplines en geven advies over bestaande problemen en nieuwe opportuniteiten binnen hun werkterrein.

De verschillende Adviescommissies vergaderden in 2010 op volgende data:

Adviescommissie Communicatie & Werving: 23 maart en 30 augustus – voorzitter Diane Solon

Adviescommissie Dringende Sociale Interventie: 5 maart, 5 juni, 1 oktober en 10 december – voorzitter Manu Heyse

Adviescommissie Hulpdienst: 16 april, 25 mei, 24 augustus, 16 september, 28 oktober en 27 november – voorzitter Paul Ragé

Adviescommissie Internationale Samenwerking: 10 maart, 9 juni, 8 september en 8 december – voorzitter Jan Standaert

Adviescommissie Jeugd Rode Kruis: 18 maart, 18 april, 23 mei, 21 augustus, 24 oktober en 12 december – voorzitter Dieter Probst (t.e.m. 31 december 2010) – Leny Sannen (vanaf 1 januari 2011)

Adviescommissie Sociale Hulpverlening: 22 februari, 28 juni, 6 september en 8 november – voorzitter Lut Swennen

Adviescommissie Vorming: 18 januari, 17 en 30 maart, 26 mei, 15 juni en 8 september – voorzitter Vic Valgaeren

Adviescommissie Zorgbib: 28 januari, 23 februari, 25 maart, 18 mei, 16 september en 25 november – voorzitter Yolanda Simons

Tijdelijke adviesgroepen

Naast de bestaande Adviescommissies kunnen de bestuursorganen ook ad hoc commissies of tijdelijke werkgroepen oprichten en belasten met de studie van een bepaald onderwerp.

In 2010 waren volgende ad hoc werkgroepen actief:

- ▶ stuurgroep 'Strategie 2015'* – voorzitter Christ'I Joris
- ▶ denkgroep 'Eerste Hulp'* – voorzitter Guido Knops
- ▶ denkgroep 'Imago en positionering Dienst voor het Bloed'* – voorzitter Kris Verbeeck
- ▶ denkgroep 'Medische Strategie Dienst voor het Bloed'* – voorzitter Wolfgang Mayer
- ▶ denkgroep 'Optimalisatie van de organisatie Dienst voor het Bloed'* – voorzitter Norbert Blanckaert
- ▶ denkgroep 'Rampenparaatheid en Rampenhulpverlening'* – voorzitter John Dejaeger
- ▶ denkgroep 'Zorg'* – voorzitter Bea Cantillon
- ▶ denkgroep 'Provinciale zetels'* – voorzitter Marijke Beel
- ▶ denkgroep 'Vrijwilligersbeleid'* – voorzitter Dirk Huyghe
- ▶ operationele werkgroep 'ziekenvervoer/dispatching' – voorzitter Luc Van Hauwenhuyse
- ▶ werkgroep 'strategie ziekenvervoer/dispatching' – voorzitter Freddy Snoeck
- ▶ werkgroep 'schone kleren' – voorzitter Pedro Vervliet

* In het kader van de voorbereiding van 'Afspraak 2015'; het nieuwe strategisch plan van Rode Kruis-Vlaanderen, zie blz. 94.

ONDERNEMINGSRAAD (situatie t.e.m. 15 maart 2011)

Dienst voor het Bloed

Personeelsafvaardiging

Ignace Amant
Katrien Bultynck
Erik De Meester
Anne Gossye
Chantal Lambert
Wilfried Mertens
Wendy Pellaers
Paul Tamsin
Rita Vanmaele (secretaris)
Thérèse Vanruymbeke

Werkgeversafvaardiging

Philippe Vandekerckhove (voorzitter)
Karin Genoe (ondervoorzitter)
Martine Baeten (t.e.m. 28 februari 2011)
Luc Botten
Veerle Compennolle (vanaf 1 maart 2011)
Tuur Hoste
Greet Massart

Humanitaire Diensten

Personeelsafvaardiging

Anne-Marie Beirnaert
Daniël Cavents (t.e.m. 30 juli 2010)
Marleen De Kegel
Sophie Henau
Herman Jacob
Marian Van Buggenhout
Guido Van Den Spiegel (secretaris)
Laurent Van Rillaer
Tom Verbruggen
Koen Willaert (vanaf 1 augustus 2010)

Werkgeversafvaardiging

Philippe Vandekerckhove (voorzitter)
Katja Verhelst (ondervoorzitter)
Luc Botten
Tuur Hoste
Greet Massart
Hilde Van Gastel

COMITÉ VOOR PREVENTIE EN BESCHERMING OP HET WERK

(situatie t.e.m. 15 maart 2011)

Dienst voor het Bloed

Personeelsafvaardiging

Ignace Amant
Erik De Meester
Ann Gossye
Wilfried Mertens
Paul Tamsin
Marc Van Beethoven
Joseph Van Ermen
Rita Vanmaele
Thérèse Vanruymbeke
Maria Willemsens

Werkgeversafvaardiging

Philippe Vandekerckhove (voorzitter)
Karin Genoe (ondervoorzitter)
Tuur Hoste
Greet Massart

Humanitaire Diensten

Personeelsafvaardiging

Dominique Baron
Anne-Marie Beirnaert
Monique Bertels
Marleen De Kegel
Herman Jacob
Pierre Swales
Roland Ummels
Guido Van Den Spiegel
Tom Verbruggen
Sylvain Zwakhoven

Werkgeversafvaardiging

Philippe Vandekerckhove (voorzitter)
Katja Verhelst (ondervoorzitter)
Tuur Hoste
Greet Massart
Hilde Van Gastel

NIEUWE PARITAIRE COMITÉS VOOR RODE KRUIS-VLAANDEREN

In België speelt het grootste deel van de salarisonderhandelingen voor de privésector zich af in de paritaire comités. Deze comités zijn paritair samengesteld, wat wil zeggen dat er vertegenwoordigers van de werkgevers en de werknemers in zetelen. In de paritaire comités worden de collectieve arbeidsovereenkomsten gesloten die de loon- en arbeidsvoorwaarden in de sector bepalen. Deze sector-CAO's bepalen o.a. de barema's, de eindejaarspremies, de arbeidsduur, wanneer en hoe de index wordt toegepast. Er kunnen gunstige regelingen zijn in verband met klein verlet, brugpensioen of toeslagen voor nacht- of zondagswerk. Het is dus heel belangrijk voor werknemers om te weten in welk paritair comité de werkgever zit omdat een zeer groot deel van de loon- en arbeidsvoorwaarden hierdoor worden bepaald.

Bij de opheffing van paritair comité 305 een paar jaar geleden was het onduidelijk onder welk paritair comité de verschillende departementen van het Rode Kruis ressorteerden. Al snel was er duidelijkheid voor de Diensten voor het Bloed, die een apart subcomité 'PC 330.01 Diensten voor het Bloed van het Belgische Rode Kruis' uitmaken. Voor de Humanitaire Diensten daarentegen lag dit niet zo voor de hand. Normaal is het de werkgever die, op basis van de uitgeoefende activiteiten, bepaalt tot welk paritair comité de organisatie

behoort maar uiteraard volgt de vakbondsafvaardiging dit op de voet want de loon- en arbeidsvoorwaarden van hun aangeslotenen kunnen verschillen naargelang het paritaire comité dat wordt toegekend. Om te vermijden dat werkgevers en de vakbondsafvaardiging hierover in een langdurige discussie zouden verzeilen, heeft de wetgever een procedure vastgelegd. De procedure bestaat erin dat de sociale inspectie de activiteiten van de organisatie bestudeert en een advies uitbrengt bij de Federale Overheidsdienst Arbeid en Tewerkstelling. Deze geeft op haar beurt een advies aan de werkgever.

In 2010 werd het pleit voor de Humanitaire Diensten dan beslecht. De Opvangcentra voor Asielzoekers ressorteren voortaan, samen met de collega's van Croix-Rouge de Belgique - communauté francophone, onder het bicommunautaire PC 319.00 voor de opvoedings- en huisvestingsinrichtingen en -diensten. De vzw Zorgbib Rode Kruis-Vlaanderen, de vzw Rode Kruis-Vlaanderen Internationaal, de vzw Rodekruisvakanties, de vzw Jeugd Rode Kruis en de vzw Vormingsinstituut Rode Kruis-Vlaanderen, behoren voortaan bij PC 329.01, de socio-culturele sector van de Vlaamse Gemeenschap. Rode Kruis-Vlaanderen heeft in 2010 de loon- en arbeidsvoorwaarden van de betrokken medewerkers aangepast aan de nieuwe paritaire comités.

STRATEGISCH PLAN

Van Strategie 2010 naar Afspraak 2015

Van begin 2006 tot eind 2010 evolueerde Rode Kruis-Vlaanderen sterk. De drijfveer? De ambities uit het strategische werkplan 'Strategie 2010'. Gedurende vijf jaar zette de hele organisatie zijn schouders onder dit plan. Een overzicht over de realisaties en een vooruitblik naar het volgende plan...

Strategie 2010 afgerond

Strategie 2010 duwde het Rode Kruis in de richting van een professionele, efficiënte en kwaliteitsgerichte organisatie. Eind 2010 waren 104 van de 129 geplande projecten uit Strategie 2010 gerealiseerd of in uitvoering (zie pagina hiernaast).

Afspraak met 2015

In 2009 herstartten we de strategische oefening. Honderden vrijwilligers, personeelsleden en externe experts gingen in werkgroepen (zie blz. 92) op zoek naar tendensen in de samenleving en onderbouwden die met cijfers. Die analyse vormde het fundament voor het uitschrijven van de concrete doelstellingen.

Het resultaat van de denkoefening is een nieuw strategisch plan dat Afspraak 2015 werd gedoopt. Acht krachtlijnen stippelen uit wat Rode Kruis-Vlaanderen binnen vijf jaar wil bereiken hebben. Ze zijn opgesplitst in 41 doelstellingen en die werden uitgewerkt in 161 concrete projecten en meetbare actiepunten, die minutieus opgevolgd zullen worden.

Het aantal uitleenpunten van Zorgbib, de mobiele Rode Kruisbib in ziekenhuizen en instellingen, is sinds 2006 met 25% gestegen.

DE ACHT KRACHTLIJNEN VAN AFSPRAAK 2015

1. Stimulans voor zelfredzaamheid
2. Paraat bij rampen
3. Uitmuntend in bloedvoorziening
4. Zorgzaam voor kwetsbaren
5. Inspirerend voor vrijwilligers
6. Samenwerkend voor meer impact
7. Performant en kwaliteitsbewust
8. Visibel met een sterk profiel

Meer weten over Afspraak 2015? Surf naar www.afspraak2015.rodekruis.be. U kunt op deze website het magazine Afspraak 2015 aanvragen.

STRATEGIE 2010: VAN AMBITIES NAAR REALISATIES

Strategie 2010 is niet zomaar in de kast blijven liggen. Eind 2010 waren 104 van de 129 projecten gerealiseerd of in de finale uitvoeringsfase. Een overzicht van de realisaties per doelstelling...

1 Een grotere eerstehulpcapaciteit bij de bevolking

We vernieuwden en diversifieerden ons cursusaanbod eerste hulp, leerden meer leerkrachten en leerlingen eerste hulp aan en ontwikkelden uniforme Europese eerstehulpriichtlijnen.

2 Een eigen plaats en stem in de rampenbestrijding

We waren sterk op het terrein aanwezig en stuurden aan de hand van rampeoefeningen onze aanpak bij. We boden internationale hulp met de Benelux-noodhulpploeg.

3 Zorgactiviteiten verdiepen en verbreden

We bereikten meer kwetsbaren met bestaande en nieuwe initiatieven, zoals de aangepaste vakanties. Ook het aantal zorgvrijwilligers nam toe.

4 Voldoende bloed en menselijke weefsels dankzij vrijwillige donoren

Vooraf op het vlak van kwaliteitsgarantie boekten we belangrijke successen. We konden ook meer donoren aantrekken.

5 Meer vrijwilligers en een aantrekkelijke vrijwilligersomgeving

We legden de basis voor een professioneel omkaderd vrijwilligersbeleid. Op gebied van vrijwilligersrekrutering dient er nog heel wat te gebeuren.

6 Acties met impact

We versterkten onder meer onze internationale werking en onze werking in het onderwijs, waardoor onze impact op het terrein toenam.

7 We zijn zichtbaar en geloofwaardig

Zowel onze aanwezigheid op het internet als onze zichtbaarheid in de media nam de voorbije vijf jaar sterk toe.

8 Een referentie als kwaliteitsbewuste humanitaire organisatie

We maakten onze interne organisatie efficiënter en verhoogden de interne en externe financiële transparantie en de interne controle.

9 Een duurzame basis en een gezonde financiële structuur

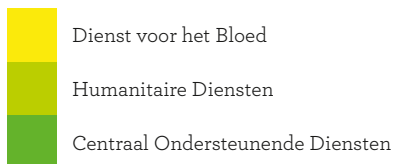
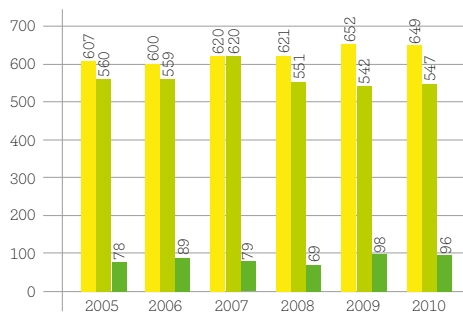
We zamelden meer fondsen in en slaagden erin de kosten te beheersen.

RODE KRUIS-VLAANDEREN ALS WERKGEVER

Kerncijfers personeelsbestand (situatie op 31 december 2010)

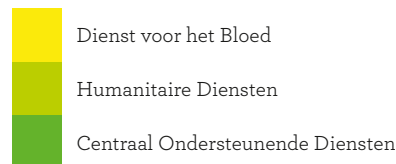
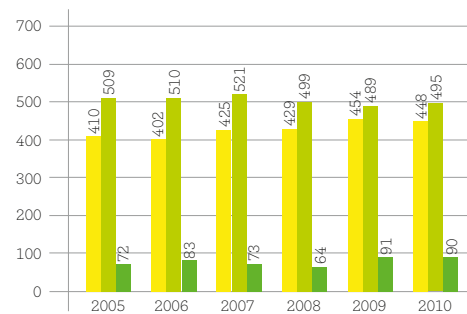
Hoewel Rode Kruis-Vlaanderen een vrijwilligersorganisatie is, zijn er vaste medewerkers nodig die de werking ondersteunen of die taken uitvoeren die niet door vrijwilligers kunnen uitgevoerd worden. Rode Kruis-Vlaanderen telde eind 2010 1.292 personeelsleden, een status-quo ten opzicht van 2009.

Evolutie aantal werknemers

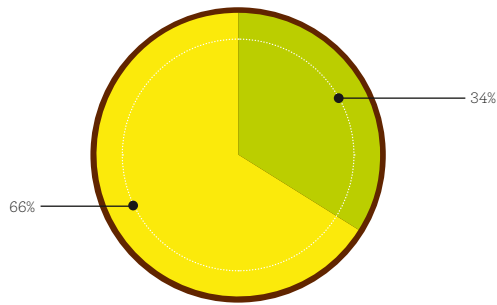
Totaal: 1.292 werknemers

Evolutie aantal VTE's (voltijdse equivalenten)

Totaal: 1.033 VTE's

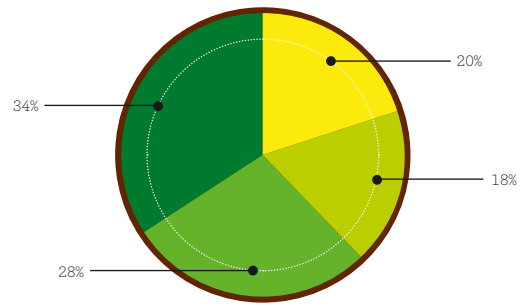
*Aandeel mannen en vrouwen bij werknemers
Rode Kruis-Vlaanderen*

Totaal: 1.292 werknemers

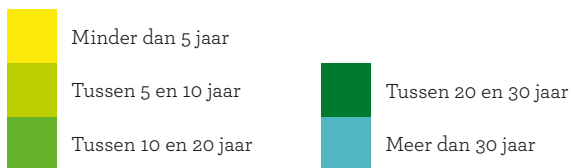
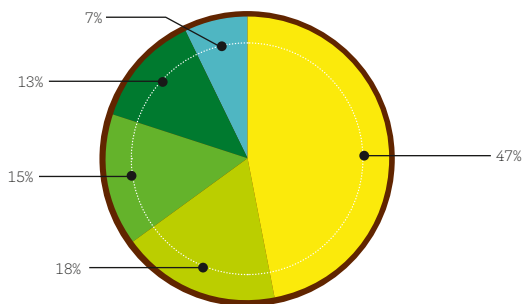
Rode Kruis-Vlaanderen telt meer vrouwelijke werknemers dan mannelijke. Dit is voornamelijk te verklaren door het grote aantal vrouwelijke werknemers (81% vrouwen t.o.v. 19% mannen) bij de Dienst voor het Bloed. Bij de Centraal Ondersteunende Diensten (43% vrouwen - 57% mannen) en de Humanitaire Diensten (53% vrouwen - 47% mannen) is de verdeling evenwichtiger.

Aandeel werknemers per leeftijdscategorie in 2010

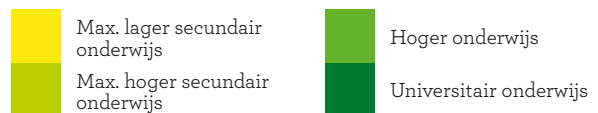
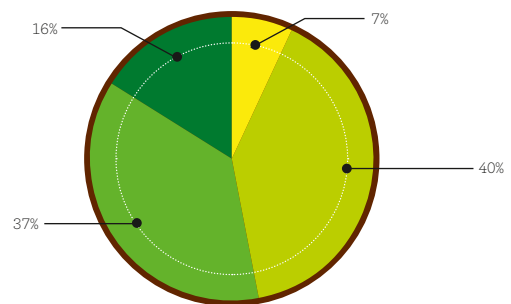
Totaal: 1.292 werknemers

Anciënniteit van werknemers in 2010

Totaal: 1.292 werknemers

Diploma's werknemers

Totaal: 1.292 werknemers

EXPERTISE UITDRAGEN EN DELEN

Publicaties en lezingen

Rode Kruis-Vlaanderen is actief op tal van terreinen: van medische hulpverlening over sociale activiteiten tot eerste hulp cursussen. Uit al deze activiteiten is een hoop expertise en ervaring gegroeid. Omdat die expertise nuttig is voor iedereen, moedigt Rode Kruis-Vlaanderen zijn werknemers en vrijwilligers aan om deze te delen met anderen. Een overzicht...

Wetenschappelijke publicaties

Van de Velde S, Heselmans A, Donceel P, Vandekerckhove P, Ramaekers D, Aertgeerts B; *Rigour of development does not AGREE with recommendations in practice guidelines on the use of ice for acute ankle sprains*; BMJ Quality and Safety; 2011 (Online publicatie vond plaats in 2010).

De Buck, E; *Towards evidence based emergency medicine: best BETs from the Manchester Royal Infirmary. BET 1: Optimal body position in oral poisoning cases*; Emergency Medicine Journal; 2010; 27:952-3.

De Buck E, Van de Velde S; *Towards evidence based emergency medicine: best BETs from the Manchester Royal Infirmary. BET 2: potato peel dressings for burn wounds*; Emergency Medicine Journal; 2010; 27(1):55-56.

Van de Velde S, De Buck E, Dieltjens T, Aertgeerts B; *Medicinal use of potato-derived products: conclusions of a rapid versus full systematic review*; Phytotherapy Research; 2010 (Online publicatie vond plaats in 2010).

Cassan P, Markenson D, Lo G, Bradley R, Caissie R, Chung KL, Epstein J, Garoff F, Gobl G, Halbourni M, Hong

S, Juen B, Lok E, Pellegrino J, Roberts S, Schunder-Tatzber S, Siu B, Van de Velde S, Wiedemann N; *IFRC international first aid and resuscitation guidelines*; 2011.

Baarendse L, Clarysse M; *Eerste hulp*; Techniekengids – alles over het buitenleven, 13:201-221; Gent; FOS Open Scouting.

Piet Waterkeyn (e.a.); *Donor Management Manual*; ed. De Kort W, Veldhuizen I; Nijmegen; 2010

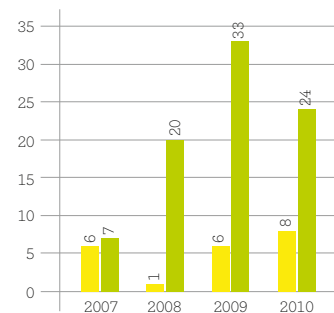
Vranckx P, Hansen D, Broekmans T, Eijnde B, Dendale P, Vandekerckhove P, Broos P; *poster Exploring the impact of physical fitness on the quality of single operator continuous-chest-compression-only cardio pulmonary resuscitation*; ESC (European Society of Cardiology) Congress; Stockholm; 28 augustus-1 september

Studiedagen, voordrachten, congressen, gastdocent...

Humanitaire Diensten-Internationaal

Opleiding *Humanitair Recht en humanitaire hulpverlening*; Belgisch Technische Coöperatie; voor mensen die in de sector van de ontwikkelingsamenwerking willen werken; Brussel; 23 januari, 22 februari, 19 maart, 21 mei, 27 juni, 20 juli, 13 september, 17 september, 15 oktober,

Evolutie aantal publicaties en lezingen

Wetenschappelijke publicaties

Congressen, lezingen, presentaties

26 oktober, 15 november (door A. Vande Veegaete, A. Waldt en R. Neyrinck)

Voordracht *Internationaal Humanitair Recht*; Universiteit Antwerpen; voor studenten journalistiek; Antwerpen; 17 februari (door A. Waldt)

Voordracht *Humanitair Recht en humanitaire hulpverlening*; Centrum voor Intercultureel Management en Internationale Communicatie CIMIC Katholieke Hogeschool Mechelen; Mechelen; 24 februari (door A. Vande Veegaete)

Lessenreeks *Internationaal Humanitair Recht*; Brussel; 24 februari, 3 maart, 17 maart, 24 maart, 31 maart, 7 april, 13 april (door diverse IHR-experts)

Voordracht *Internationaal Humanitair Recht*; Katholieke Hogeschool Mechelen; voor studenten bachelor journalistiek; Mechelen; 8 maart (door R. Neyrinck)

Voordracht *Internationaal Humanitair Recht*; Katholieke Hogeschool Mechelen, voor studenten onderzoeksmaster journalistiek; Mechelen; 9 maart (door A. Waldt)

Voordracht *Internationaal Humanitair Recht*; HUBrussel; voor studenten journalistiek; Brussel; 11 maart (door R. Neyrinck)

Voordracht *Internationaal Humanitair Recht*; Syntra; voor cursisten journalistiek; Brussel; 16 en 23 maart (door A. Waldt)

Voordracht *Tussenpersonen in het Internationaal Humanitair Recht*; Koninklijke Militaire School; voor cursisten Raadgever in het Recht van Gewapende Conflicten; Brussel; 22 maart (door A. Vande Veegaete)

Voordracht *Internationaal Humanitair Recht*; KULeuven; voor studenten journalistiek; Leuven; 22 april (door A. Waldt)

Voordracht *Internationaal Humanitair Recht*; Erasmushogeschool; voor studenten journalistiek; Brussel; 11 mei (door A. Waldt)

Voordracht *Internationaal Humanitair Recht*; Howest; voor studenten journalistiek; Kortrijk; 19 mei (door A. Waldt)

Voordracht *Bescherming aan medisch personeel*; Instituut Tropische Geneeskunde; voor medisch personeel; Antwerpen; 20 mei en 26 november (door A. Waldt)

Voordracht *Internationaal Humanitair Recht*; Vormingsplus; Mechelen; 19 oktober (door A. Waldt)

Voordracht *Actuele uitdagingen van het IHR*; EUROMIL Praesidium; Brussel; 29 oktober (door R. Neyrinck)

Voordracht *Internationaal Humanitair Recht in samenwerking met Rudi Vranckx*; UGent; voor studenten journalistiek; Gent; 10 november (door A. Waldt)

Voordracht *Internationaal Humanitair Recht*; Xios-hogeschool; voor studenten journalistiek; Hasselt; 19 november (door A. Waldt)

Voordracht *Internationaal Humanitair Recht*; Lessius-hogeschool; voor studenten journalistiek; Antwerpen; 23 november (door A. Waldt)

Debatavond *Mothers for peace*; leper; 24 november (door P. Hendrickx)

Humanitaire Diensten-Vlaanderen

Lezing *Spring eens binnen* en deelname panel; VIGEZ; Mechelen; 16 november (door E. Van Camp)

Centraal Ondersteunende Diensten

Lezingen *Successieplanning en duo-legaat*; diverse locaties; 19 en 23 februari, 15, 18 en 24 maart; 29 april; 27 mei; 10, 17 en 24 juni; 11, 13, 20, 21 oktober; 25 november; 9 en 16 december (door M. Dumont)

Dienst voor het Bloed

Lezing *Van antistoffen en antigenen naar moleculaire testen voor veilige bloedproducten*; Focus Conference on Clinical Virology; Anderlecht; 26 januari (door Apr. H. Blanckaert)

Lezing *Red Cross Flanders Processing labs*; symposium EBA-Benchmark; voor operationeel verantwoordelijken van Europese bloedbanken Berlijn; 2 juli (door E. Delaissé)

Lezing *Impact of HLA antibody screening (luminex) in platelet donors as a preventive measure for TRALI*; ISBT (International Society Blood Transfusion-congres); Berlijn; 10 juli (door D. De Clippel)

OOK DIT WAS 2010

SOLIDARITEST

Solidaritest® is een jaarlijkse enquête die op basis van negen parameters meet hoe sterk bedrijven zich inzetten voor 'maatschappelijke solidariteit'. Het Rode Kruis nam hiervoor in 2007 het initiatief en in 2010 vond de vierde editie plaats. De jury geeft scores op basis van objectieve criteria en benchmarks zodat alle ondernemingen - groot of klein, uit welke sector dan ook - op evenwaardige wijze kunnen scoren. Vigeo Belgium voert de enquête op onafhankelijke wijze uit in samenwerking met Forum Ethibel. Accenture, Care en Unilever Lipton Tea ontvingen op 5 mei 2010 de Solidaritest®-award.

Accenture, Care en Unilever Lipton Tea ontvingen op 5 mei 2010 de Solidaritest®-award.

Nieuw in 2010 was de Best Practices award: een award die specifieke projecten voor maatschappelijk zwakkeren in de kijker zet. De winnaars van deze award waren AXA Belgium,

Dexia Bank Belgium, Polygone Group en Schoenen Torfs. Het foto- en videoverslag van de feestelijke uitreiking kunt u bekijken op www.solidaritest.be.

GEKEND DOOR 96% VAN DE VLAMINGEN

'Wat denkt u van het Rode Kruis?' Deze vraag schotelden marktonderzoekers in de zomer van 2010 voor aan 1.000 Vlamingen. Het Rode Kruis laat iedere 5 jaar zo'n onderzoek uitvoeren. Het laatste onderzoek dateerde van 2006.

Uit het onderzoek in 2010 blijkt dat 96% van de Vlamingen het Rode Kruis kennen. Daarmee zitten we stevig in koppositie. Ook op de vraag 'Voor welke organisaties heeft u het meeste sympathie?' eindigt het Rode Kruis in de top 3. De ondervraagde personen omschrijven het Rode Kruis als een goed georganiseerde en deskundige vrijwilligersorganisatie die actief is over de hele wereld. 8 op 10 Vlamingen geeft aan momenteel geen vrijwilligerswerk te doen. 30% van hen overweegt het echter wel, maar weet niet hoe eraan te beginnen.

Marktonderzoek uit juli 2010 toonde aan dat 96% van de Vlamingen het Rode Kruis kent en dat vele Vlamingen het Rode Kruis een warm hart toedragen.

14-DAAGSE STICKER VAN DE HAND VAN DISNEY-PIXAR

De 14-daagse stickeractie 2010 was een feesteditie: het was de 50e keer dat de actie georganiseerd werd. De 50e sticker stond in het teken van de populaire film Toy Story en werd getekend in de Amerikaanse Disney-studio's.

"We voelen ons gevleid dat het Rode Kruis ons benaderde voor de feestelijke 50e editie van hun jaarlijkse stickeractie en zijn dan ook vereerd dat we met deze alom gerespecteerde organisatie kunnen samenwerken", zegt **Gil Van Laer**, algemeen directeur en gedelegeerd bestuurder van de Walt Disney Studios Benelux.

De stickerverkoop werd afgesloten met een opbrengst van 2,75 miljoen euro. Dit bedrag ging integraal naar de plaatselijke Rode Kruisafdelingen.

SAMENWERKING

Tal van organisaties en ondernemingen steunden ook in 2010 de werking van het Rode Kruis of zetten mee hun schouders onder een Rode Kruisproject of activiteit. In 2010 werkten we o.a. samen met Sodexo voor de inzameling van Rode Kruischeques en met het VBO en de Roularta Media Group voor Solidaritest®. Daarnaast ondersteunden Skoda, Park Molenheide, Levis en C&A de 14-daagse stickeractie. Rode Kruis-Vlaanderen kan ook al jaren rekenen op de Nationale Loterij als corporate partner. Hun structurele steun is van onschatbare waarde voor de Rode Kruiswerking.

De opbrengst van de Rode Kruischeque-actie, in samenwerking met Sodexo, ging naar de vakantiecampen om de deelnemertjes gezonde maaltijden aan te bieden.

FINANCIËEL VERSLAG

5 FINANCIËEL VERSLAG

Inkomsten van Rode Kruis-Vlaanderen

105

Kosten van Rode Kruis-Vlaanderen

108

Algemeen overzicht

109

Kosten humanitaire activiteiten

111

Music For Life

112

Kosten opvang voor asielzoekers

113

Kosten Dienst voor het Bloed

Resultatenrekening 2010

114

Na de aardbeving in Haïti begin 2010 trok Rode Kruis-Vlaanderen geld uit voor noodhulp aan de getroffen bevolking. Deze vrouw kreeg een keukenset en voedselhulp, zodat ze haar familie te eten kan geven.

FINANCIËEL VERSLAG

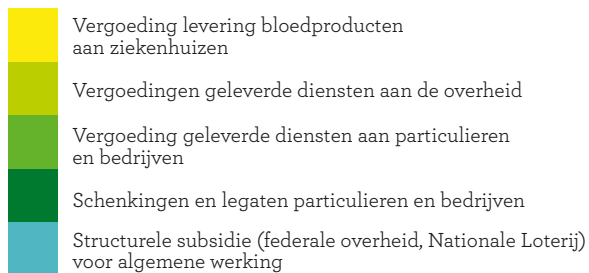
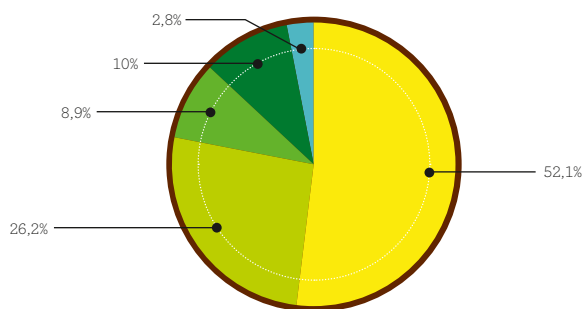
Hoewel donoren hun bloed, plasma en bloedplaatjes vrijwillig afstaan, investeert Rode Kruis-Vlaanderen iedere dag geld in de bloedvoorziening. De rekrutering van donoren, maar ook het afnemen, verwerken en testen van bloedproducten kost veel geld. Dit geldt ook voor de werking van onze humanitaire diensten: heel wat werk wordt uitgevoerd door vrijwilligers, gratis. Maar vrijwilligers opleiden, materiaal en wagens aankopen, onze vrijwilligers verzekeren... het kost heel wat.

Rode Kruis-Vlaanderen is een non-profitorganisatie. We hebben geen 'eigenaars' of aandeelhouders; niemand haalt individueel financieel voordeel uit het werk van de organisatie. Maar zoals alle organisaties, for-profit en non-profit, moet Rode Kruis-Vlaanderen financieel gezond zijn om zijn levensreddende taak te kunnen blijven uitvoeren. Daarom is het voor Rode Kruis-Vlaanderen van groot belang om de organisatie op financieel vlak deskundig te besturen.

In dit financiële verslag krijgt u een overzicht van de inkomsten en kosten van Rode Kruis-Vlaanderen. Achteraan vindt u de resultatenrekening.

INKOMSTEN

Inkomsten Rode Kruis-Vlaanderen

Totaal: 148,2 miljoen euro

In 2010 heeft Rode Kruis-Vlaanderen 148,2 miljoen euro ontvangen. Deze inkomsten kunnen verdeeld worden over volgende activiteiten:

Vergoedingen levering bloedproducten aan ziekenhuizen

52,1% (77,2 miljoen euro) van onze inkomsten zijn vergoedingen die we krijgen van de ziekenhuizen voor de bloedproducten die we leveren, en dit tegen tarieven die vastgelegd zijn door de minister van Volksgezondheid. Deze

tarieven zijn identiek voor alle bloeddiensten in België. Voor een patiënt blijft een bloedtransfusie gratis, want het ziekenhuis ontvangt een vergoeding van de mutualiteit voor elk zakje bloed dat een patiënt toegediend krijgt. ►►

Afgenomen bloedplaatjes kunnen maximaal 5 dagen bewaard worden op voorwaarde dat ze voortdurend in beweging blijven. Daarom worden ze op een trilplaat gelegd.

Vergoedingen geleverde diensten aan de overheid

26,2% (38,8 miljoen euro) bestaat uit vergoedingen voor geleverde diensten aan de overheid.

- ▶ 18,29% (27,1 miljoen euro) van onze inkomsten zijn vergoedingen voor de opvang van asielzoekers. Deze opvang organiseren we in opdracht van Fedasil, het federale agentschap voor de opvang van asielzoekers.
- ▶ 3,92% (5,8 miljoen euro) van onze inkomsten is een bijdrage van diverse overheden voor onze internationale hulpverlening.
- ▶ 1,75% (2,6 miljoen euro) bestaat uit diverse loonsubsidies die we ontvangen.
- ▶ 1,01% (1,5 miljoen euro) van onze inkomsten zijn vergoedingen voor de dienstverlening bij rampen en voor repatriëringen van Belgen uit het buitenland.
- ▶ 0,88% (1,3 miljoen euro) van onze inkomsten zijn subsidies van de Vlaamse overheid. Deze subsidies zijn bestemd voor de Zorgbib, de vakanties voor kwetsbare kinderen, Jeugd Rode Kruis en onze eerstehulpopleidingen.
- ▶ 0,34% (0,5 miljoen euro) van onze inkomsten zijn subsidies van provincies en gemeenten ter ondersteuning van de algemene werking van de provinciale zetels en de plaatselijke afdelingen.

Vergoedingen geleverde diensten aan particulieren en bedrijven

8,9% (13,2 miljoen euro) van onze inkomsten zijn vergoedingen voor geleverde diensten aan particulieren en bedrijven. Hier gaat het voornamelijk om ziekenvervoer, preventieve hulpacties en bedrijfsopleidingen. Een groot deel van de hulpverlening van het Rode Kruis gebeurt gratis (eerstehulpopleidingen voor de bevolking, sociale activiteiten...). Voor andere activiteiten, zoals het 105-ziekenvervoer, bedrijfseerstehulp cursussen en preventieve hulpacties, wordt wel een bijdrage gevraagd.

Schenkingen en legaten particulieren en bedrijven

10,0% (14,8 miljoen euro) van de inkomsten van Rode Kruis-Vlaanderen komen uit schenkingen en legaten van particulieren en bedrijven. Hiervan is 2,75 miljoen euro afkomstig van de ruim 500.000 trouwe kopers van Rode Kruisstickers.

Structurele subsidies voor algemene werking

2,8% (4,2 miljoen euro) van onze inkomsten bestaan uit structurele subsidies van de federale overheid en de Nationale Loterij.

Wie eerste hulp wil leren, kan een opleiding volgen bij zijn plaatselijke Rode Kruisafdeling. Zo'n opleiding is helemaal gratis.

De Rode Kruishulpverleners staan hun uren kosteloos af. Toch vraagt een Rode Kruisafdeling een bijdrage voor een preventieve hulpactie op een evenement. Daarmee wordt eerstehulp materiaal aangekocht.

Rode Kruis-Vlaanderen onderschrijft de Ethische Code van de VEF, de Vereniging voor Ethiek in de Fondsenwerving.

WAT GEBEURT ER MET UW VERMOGEN ALS U ER NIET MEER BENT?

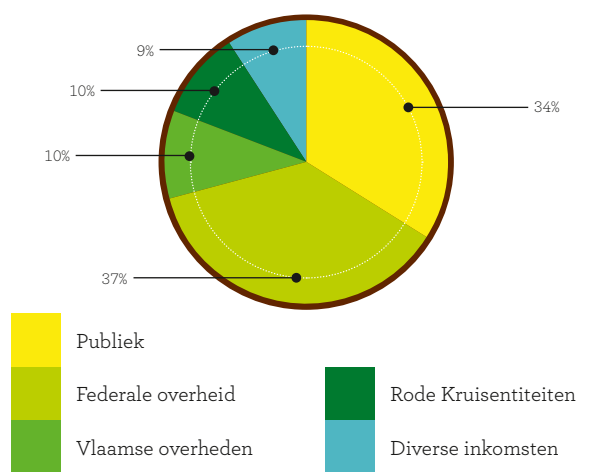
Rode Kruis-Vlaanderen en SeniorenNet.be hebben in de zomer van 2010 medioren en senioren bevroegd over hun kennis over testaments en successieplanning. Uit de bevraging blijkt dat zij wel bezorgd zijn over successieplanning, maar dat ze er weinig actief mee bezig zijn. Nochtans kan een goede planning veel successierechten besparen voor de erfgenamen.

Bijna 9 op 10 ondervraagden vindt het belangrijk om zelf te kunnen bepalen wat er na hun dood gebeurt met hun vermogen. Dit staat echter in schril contrast met het aantal mensen dat ofwel reeds een testament heeft opge-

steld (slechts 22%) of de tarieven voor successierechten kent (26%). Ook de kennis van bestaande technieken voor successieplanning (zoals een duo-legaat) is beperkt bij de respondenten.

Rode Kruis-Vlaanderen informeert het grote publiek al enkele jaren over het duo-legaat via gratis infosessies. Het duo-legaat is een fiscaal interessante techniek waarbij een goed doel de successierechten van de erfgenamen betaalt en tegelijk ook een deel van de erfenis krijgt toegewezen: een win-win voor zowel Rode Kruis-Vlaanderen als voor de erfgenamen.

Detail inkomsten voor internationale werking

Totaal: 12,6 miljoen euro

De inkomsten voor de internationale werking zijn opnieuw gestegen t.o.v. vorig jaar (+ 2,08 miljoen euro). De stijging is voornamelijk te danken aan de hogere inkomsten van het publiek (steun ten voordele van de hulpverlening in Haïti en Pakistan). De inkomsten vanuit de Rode Kruisentiteiten daalden door de lagere eigen bijdrage van Rode Kruis-Vlaanderen aan de internationale werking. De 'diverse inkomsten' stegen doordat er gelden aan het noodhulpfonds werden toegevoegd.

KOSTEN

ALGEMEEN OVERZICHT

De inkomsten van Rode Kruis-Vlaanderen worden aangewend om tal van activiteiten te realiseren. Voor heel wat van die activiteiten kunnen we rekenen op de onbezoldigde inzet van onze vrijwilligers. Ruw geschat presteerden zij in 2010 ruim 800.000 uur: van onschatbare waarde! Daarnaast moet Rode Kruis-Vlaanderen uiteraard zorgen voor degelijke opleidingen, ondersteuning en materiaal. Hieronder vindt u een algemeen overzicht van de operationele kosten per werkdomein. Op de volgende bladzijden krijgt u gedetailleerde informatie.

Humanitaire activiteiten: 41,8 miljoen euro

(werking in Vlaanderen en internationale werking, zonder bloedvoorziening en opvang asielzoekers)

Bloedvoorziening: 77,2 miljoen euro

Opvang asielzoekers: 27,1 miljoen euro

Totaal: 146,1 miljoen euro

TOELICHTING

De inkomsten van Rode Kruis-Vlaanderen werden geconsolideerd. Hierbij werden alleen inkomsten van externe bronnen opgenomen. Doorfacturatie van de ene Rode Kruisentiteit naar een andere Rode Kruisentiteit zit hier niet in vevat. Deze doorfacturatie vindt u echter wel terug in de kosten van Rode Kruis-Vlaanderen. Op deze manier geven we een volledig beeld van de kosten van de verschillende Rode Kruisentiteiten. Hierdoor lijkt het onterecht alsof de kosten groter zijn dan de inkomsten. Het geconsolideerde resultaat bedraagt 4,85 miljoen euro of 3,3% t.o.v. de omzet.

Lees ook blz. 115: hoe besteedt Rode Kruis-Vlaanderen zijn eventuele winsten?

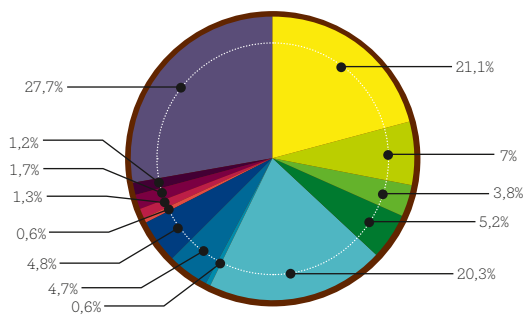
Een ongevallensimulant heeft een kneuzing na een vuistslag nagebootst. Een cursist moet de gepaste eerste hulp toedienen op basis van wat ze in de eerstehulp-cursus geleerd heeft.

KOSTEN HUMANITAIRE ACTIVITEITEN

(werking in Vlaanderen en internationale werking, zonder activiteiten rond bloedvoorziening en opvang van asielzoekers)

Kosten humanitaire activiteiten

Totaal: 41,8 miljoen euro

*In deze cijfers is het aandeel van de kosten gemaakt door de plaatselijke afdelingen gebaseerd op een relevante steekproef bij de populatie van 254 afdelingen.

De uitgaven voor de humanitaire werking van Rode Kruis-Vlaanderen bedroegen 41,8 miljoen euro. Deze kosten kunnen verdeeld worden over volgende activiteiten:

Algemene werking hoofdzetel

Kosten voor de nationale coördinatie van de hulpverleningsactiviteiten (Hulpdienst, Dringende Sociale Interventie, niet-dringend ziekenvervoer 105 en een deel van onze sociale werking).

Algemene werking provinciale zetels

De bevolking, vrijwilligers en personeelsleden kunnen in de provinciale zetels terecht voor informatie, opleidingen en bijscholingen. Zo ondersteunen de provinciale zetels de afdelingswerking. Ze verzorgen ook de administratieve, logistieke en beleidsondersteunende Rode Kruiswerking. De activiteitsgebonden kosten zijn opgenomen bij de verschillende activiteiten. ►►

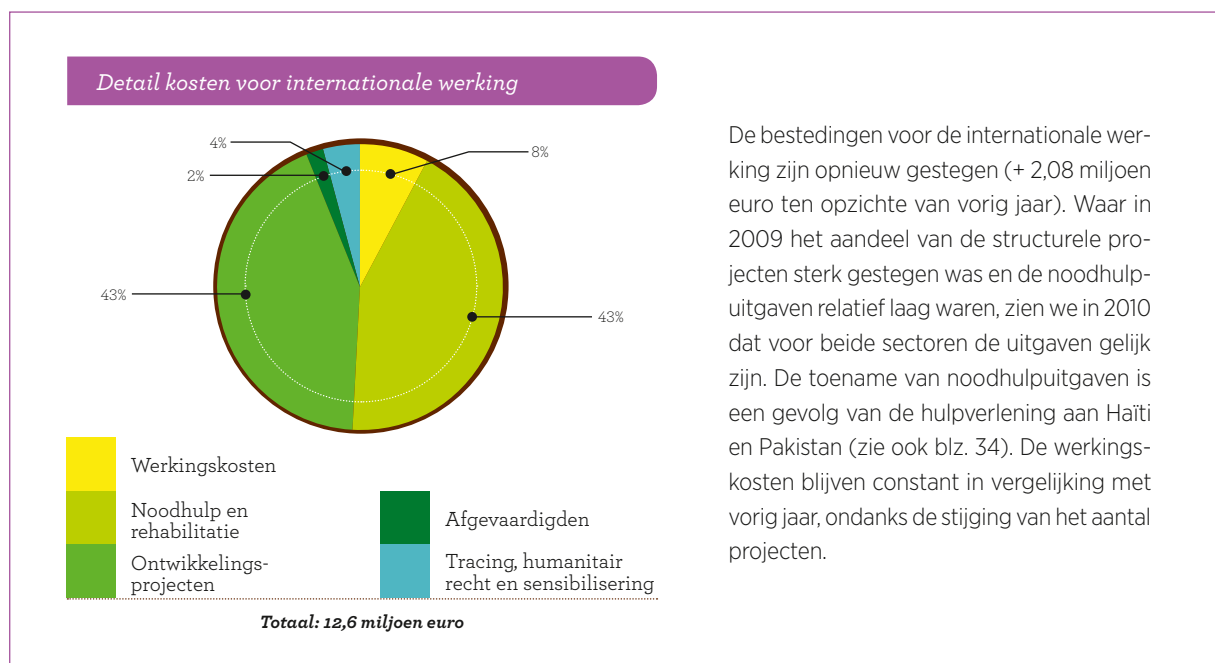
Algemene werking plaatselijke afdelingen

Kosten voor de algemene werking van de afdelingen: verplaatsingskosten, verzekeringen, huur van lokalen... De activiteitsgebonden kosten zijn opgenomen bij de verschillende activiteiten.

Activiteitsgebonden kosten

- ▶ Hulpdienst: kosten die gemaakt worden voor de hulpverlening bij rampen en de preventieve hulpverlening: onkostenvergoedingen, aankoop van medisch materiaal...
- ▶ Ziekenvervoer en dispatching.
- ▶ Dringende Sociale Interventie (DSI): voornamelijk personeelskosten op het niveau van de hoofdzetel en de provinciale zetels.
- ▶ Medisch Centrum Antwerpen-Haven (Kaai 142): dit centrum wordt beheerd door Rode Kruis-Vlaanderen en de werkgevers van de Haven van Antwerpen. Het Centrum biedt 24 uur op 24 dringende medische hulp aan havenarbeiders, zeelui en werknemers van bedrijven in en rond de haven.

- ▶ (Eerstehulp)opleidingen voor bevolking, bedrijven en vrijwilligers: huur van lokalen om cursussen te geven, onkostenvergoedingen, verband- en ander cursusmateriaal.
- ▶ Sociale Hulpverlening: de projecten die niet in een vzw vervat zitten, nl. de uitleendienst, Thuis in m'n tehuis, Spring eens binnen, Brugfigurenproject.
- ▶ Rode Kruisvakanties (vakantiekampen voor kwetsbare kinderen en aangepaste vakanties voor mensen met een handicap): een beperkt deel van de kosten voor de vakantiekampen voor kansarme kinderen wordt gedragen door de ouders van de kinderen. Het grootste deel betaalt Rode Kruis-Vlaanderen zelf. Van de kosten voor de aangepaste vakanties wordt één derde betaald door de Rode Kruisafdeling, één derde door Rode Kruis-Vlaanderen en één derde door de vakantieganger zelf.
- ▶ Zorgbib: o.a. de aankoop van nieuwe boeken, onderhouden van de collectie, huur van opslagruimte.
- ▶ Jeugd Rode Kruis: o.a. aankoop van materiaal, bijdrage aan de kampen vanuit de afdeling en verzekering.
- ▶ Internationale activiteiten: voor details zie kader hieronder.

Music for Life 2009: malaria - inkomsten en uitgaven.

Bron giften		Bedrag
Giften ontvangen van het publiek		€ 2.659.173
Bijdrage van de Federale regering		€ 1.000.000
Bijdrage van de Vlaamse regering		€ 300.000
Totaal		€ 3.959.173

Bron bijdrage	Bestemming fondsen	Toegewezen bedrag
Grote publiek	Aankoop, transport en verdeling van geïmpregneerde muggennetten	€ 2.099.128
	Sociale mobilisatie	
	Hang-up, keep-up en behandeling woningen met insecticides	
Vlaamse regering	Aankoop en transport muggennetten	€ 300.000
Federale regering	Aankoop en transport muggennetten	€ 1.000.000
	Centrale kosten voor fondsenwerving (call centers, software, fiscale attesten...) en organisatie, uitvoering en opvolging van de projecten	€ 560.045
Totaal		€ 3.959.173

Music For Life 2010 (weeskinderen van aidsouders): zie blz. 41.

BIJDRAGEN AAN HET INTERNATIONALE RODE KRUIS

Rode Kruis-Vlaanderen betaalde de verplichte ledenbijdrage van 275.776 euro aan de Internationale Federatie van Rode Kruis- en Rode Halve Maanverenigingen (IFRC).

Het Red Cross/EU Office dat als verbinding functioneert tussen de nationale verenigingen van het Rode Kruis in de landen van de Europese Unie en de Europese Unie zelf, ontving een ledenbijdrage van 16.354 euro.

KOSTEN OPVANG VOOR ASIELZOEKERS

De uitgaven van het departement Opvang Asielzoekers kunnen in drie delen opgesplitst worden.

Kosten volgens opvangconventie

Een eerste deel handelt over de uitgaven die voorzien zijn in de opvangconventie met Fedasil, waar in 2010 een dagprijs voorzien is van maximum 37,72 euro per opvangplaats per dag (gewone opvangplaats). Deze uitgaven omvatten alle kosten voor de basisopvang van asielzoekers: de personeelskosten, de huur van de gebouwen en de investeringen in die gebouwen, de werkingskosten en de overheadkosten (de inzet van de centraal ondersteunende diensten van Rode Kruis-Vlaanderen).

Bijkomende kosten

Een tweede deel handelt over de uitgaven die niet voorzien zijn in deze dagprijs, maar bijkomend door Fedasil of andere instanties voorzien worden. Concreet gaat het hier over:

- ▶ De medische kosten voor asielzoekers die in onze centra verblijven.
- ▶ De kosten voor onze integratieactiviteiten: in 2010 verzorgde Fedasil niet enkel in de financiering van de personeelsleden die voor deze opdracht werden aangetrokken, maar ook in een gedeelte van de middelen om activiteiten te kunnen organiseren.
- ▶ De uitgaven in het kader van een specifiek project van het Europees Vluchtelingenfonds (EVF).
- ▶ De voogdij voor niet-begeleide minderjarige vreemdelingen. De kosten van deze activiteit worden volledig vergoed door het ministerie van Justitie en een toelage van de Sociale Maribel.

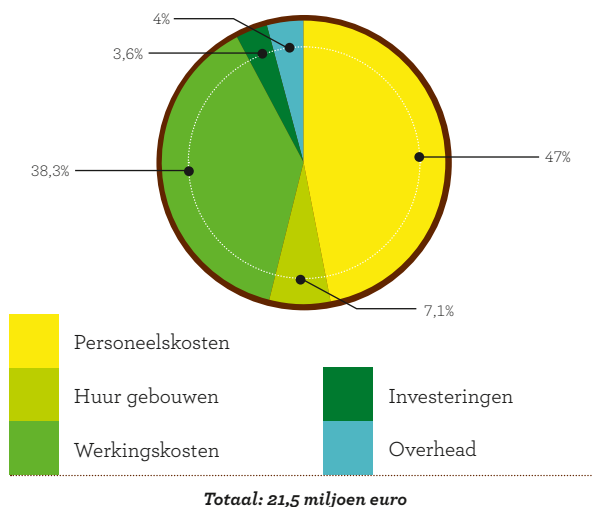
Kosten voor de noodopvangcentra

Een derde deel handelt over de kosten voor de noodopvangcentra. Zoals elders in dit jaarverslag beschreven (zie blz. 47) vroeg de federale overheid het Rode Kruis om vanaf december 2010 in noodopvang voor asielzoekers te voorzien. De kosten die in 2010 gemaakt werden, zijn overwegend installatiekosten voor de centra van Weelde en Houthalen-Helchteren en de kosten voor één maand werking in Houthalen-Helchteren.

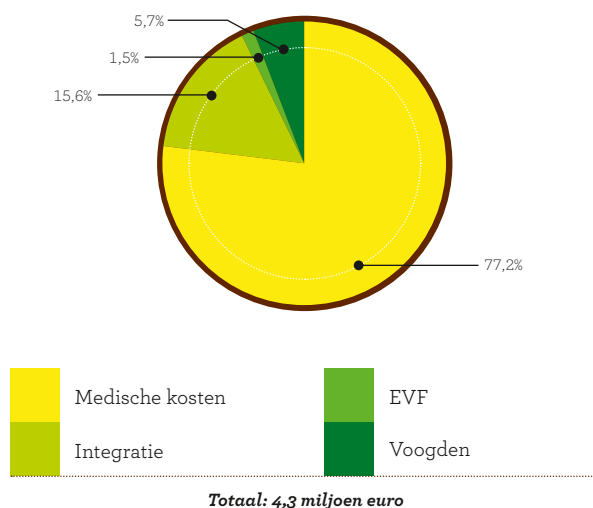
Verhoging financiële middelen

Voor het jaar 2010 kwam er een eerste positief antwoord op de vraag van het Rode Kruis bij Fedasil en de verantwoordelijke minister om een verhoging van de financiële middelen te krijgen om zo een kwaliteitsvolle opvang te kunnen blijven garanderen. Deze verhoging liet ons toe de kloof tussen Fedasil en het Rode Kruis inzake de verloning van medewerkers gedeeltelijk te dichten. Bovendien kunnen we zo een aantal infrastructuurwerken uitvoeren in onze centra.

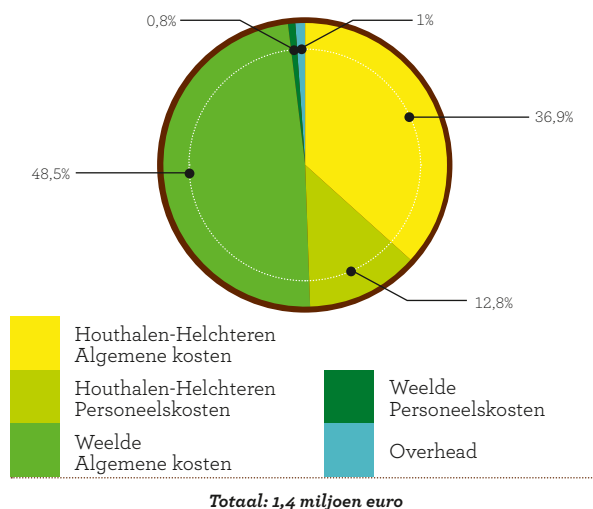
Kosten volgens opvangconventie

Bijkomende kosten

Kosten voor de noodopvangcentra

KOSTEN DIENST VOOR HET BLOED

De inkomsten van Dienst voor het Bloed worden gevormd door de prijs die ziekenhuizen betalen voor de geleverde bloedproducten en door enkele subsidies. Deze inkomsten worden gebruikt om de kosten te dekken die voortvloeien uit de werving van donoren, de afname, de labo-analyses, de verwerking van de bloedproducten en de bedeling ervan aan de ziekenhuizen. Daarnaast wordt geïnvesteerd in nieuwe technieken, de ontwikkeling van transfusie in Vlaanderen en de verbetering van de service aan donoren en ziekenhuizen. Dienst voor het Bloed staat 24/7 paraat over heel Vlaanderen om ervoor te zorgen dat de gevraagde bloedproducten op een veilige manier aan de ziekenhuizen worden geleverd.

Dienst voor het Bloed is een betrouwbare partner voor donoren, ziekenhuizen, patiënten, overheid en partners. Dit vertrouwen is gegroeid doorheen de tijd en is mede gebaseerd op de hulp van talloze donoren die hun gift vrijwillig geven. Jaarlijks levert Dienst voor het Bloed ongeveer 350.000 bloedproducten aan de ziekenhuizen. Patiënten vertrouwen op Dienst voor het Bloed voor de toediening van een veilig bloedproduct.

Operationele efficiëntie maakt samen met het zorgen voor een financieel stabiele situatie binnen Dienst voor het Bloed deel uit van de maatschappelijke opdracht. Dienst voor het Bloed realiseert de kernopdracht, zorgen voor voldoende en veilig bloed, tegen een door de overheid bepaalde prijs. Uit een internationale vergelijking van de kost van een eenheid gedeleukocyteerde rode bloedcellen komt Dienst voor het Bloed naar voren als één van de organisaties met de laagste kost.

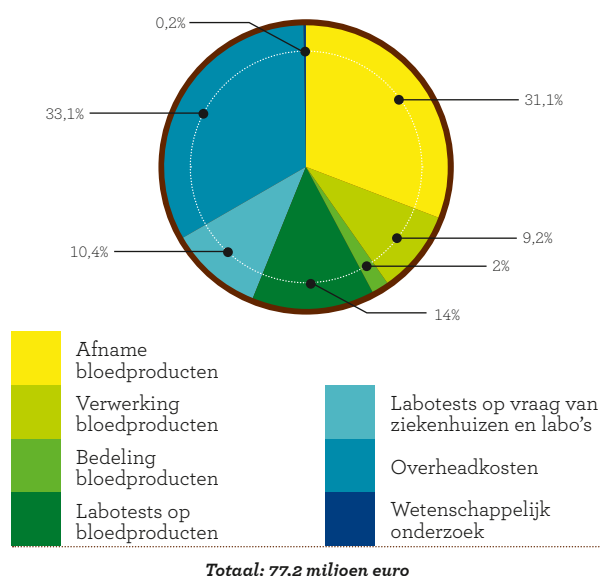
De totale bedrijfskosten van Dienst voor het Bloed bedroegen 77,2 miljoen euro. Deze kosten kunnen verdeeld worden over volgende activiteiten:

Afname van bloedproducten: aankoop van kwalitatief afnamemateriaal, de lonen van artsen en verpleegkundigen die de afnamen veilig en vlot laten verlopen, vergoedingen voor afdelingen.

Verwerking en bedeling van bloedproducten

Als het bloed getest en goedgekeurd is, wordt het verwerkt, opgeslagen en vervoerd. De verwerking en de bedeling van bloedproducten nemen respectievelijk 9,23% en 2,05% van de totale kosten in.

Kosten Dienst voor het Bloed

Labotests op bloed en bloedproducten

In deze uitgavenpost zijn de kosten voor laboratoriummateriaal en personeelskosten inbegrepen. Onze laboratoria voeren ook gespecialiseerde tests uit op vraag van ziekenhuizen en externe labo's (10,43% van de totale uitgaven).

Algemene werkingskosten: uitgaven voor de centraal ondersteunende diensten (HR, Financiën, Communicatie en ICT), voor het aanmaken van publicaties, het administratieve luik van de bloedtransfusiecentra, donorwerving en het departement Kwaliteit. Hieronder brachten we ook de afschrijvingen op investeringen en de kosten met betrekking tot de gebouwen.

Wetenschappelijk onderzoek en ontwikkeling

Dienst voor het Bloed ziet het als zijn plicht om wetenschappelijk onderzoek op zijn werkgebied (bloedbanking en transfusie in het algemeen) te bevorderen en te stimuleren. Wetenschappelijk onderzoek ondersteunt en vergemakkelijkt het opzetten van nieuwe en betere technieken in de dagelijkse werking, waardoor ons bloed steeds veiliger wordt: Rode Kruis-Vlaanderen streeft naar 100% veilig bloed.

RESULTATENREKENING

2009-2010

	2009	2010
Inkomsten	142.183.806	148.190.145
Omzet	80.254.648	79.187.055
Wijziging in de voorraad goederen in bewerking	171.346	222.672
Lidgeld, schenkingen, legaten en subsidies (toel. XII, B)	59.019.364	66.610.027
Andere opbrengsten	2.738.448	2.170.391
Kosten	139.934.459	143.341.887
Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	29.859.208	28.881.044
Diensten en diverse goederen	44.385.365	47.176.654
Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	56.178.505	55.693.891
Afschrijvingen en waardeverminderingen en voorzieningen voor risico's en kosten	7.693.088	9.146.207
Waardeverminderingen op voorraad, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen	492.666	- 69.387
Voorzieningen voor risico's en kosten	272.723	- 214.571
Andere kosten	1.052.904	2.728.049
Resultaat	2.249.347	4.848.258
Financiële opbrengsten	3.273.552	2.074.068

BESTEDING EVENTUELE WINSTEN

Eventuele winsten van Rode Kruis-Vlaanderen worden ingezet voor de verdere uitbouw van verscheidene Rode Kruisfondsen of als bestemde middelen voor grote projecten.

(Activiteits)fondsen

Om de financiering en de uitvoering van het strategische werkplan van Rode Kruis-Vlaanderen te garanderen, hebben we verschillende fondsen gecreëerd. Van alle fondsen (behalve het noodhulpfonds) wordt enkel de rente op het kapitaal gebruikt. Zo zorgen we voor de noodzakelijke langetermijnzekerheid voor de activiteiten: hun financiering is hierdoor minder afhankelijk van jaarlijkse schommelingen in subsidies of het beschikbare geld binnen het Rode Kruis.

Het **sociaal fonds** van Rode Kruis-Vlaanderen verzamelt de nodige financiële middelen om op structurele basis zorgactiviteiten te ontwikkelen en te realiseren zoals vakanties voor kwetsbare kinderen en aangepaste vakanties voor mensen met een handicap.

Het **vormingsfonds** geeft financiële steun aan nieuw op te starten vormingsinitiatieven. Deze kunnen van allerlei aard zijn.

Met het **noodhulpfonds** kan Rode Kruis-Vlaanderen snel reageren op een ramp zonder te hoeven wachten op de fondsenwerving die doorgaans pas enkele dagen na de ramp op gang komt. Als er middelen uit dit fonds worden gebruikt, dan wordt het daarna terug aangezuiverd met geld uit fondsenwerving bij het brede publiek of van de overheid.

Het **ontwikkelingsfonds** verzekert continuïteit en groei in de internationale ontwikkelingsprojecten. Soms gaat het om de financiering van de eigen bijdrage in Rode Kruisprojecten die gedeeltelijk door de overheid worden gefinancierd, waardoor we meer van dergelijke projecten kunnen aanvaarden. Daarnaast kunnen we hiermee moeilijk financierbare projecten (zoals vergeten rampen of de versterking van de Rode Kruisverenigingen in het Zuiden), toch aanpakken.

De **stichting wetenschappelijk onderzoek & ontwikkeling - Dienst voor het Bloed** bevordert het ontwikkelingswerk, de medische praktijk op basis van evidence-based criteria en het wetenschappelijk onderzoek in Dienst voor het Bloed van Rode Kruis-Vlaanderen. Dit gebeurt door steun aan onderzoekers zelf, of aan externe instellingen waarmee Rode Kruis-Vlaanderen wetenschappelijk onderzoek verricht.

In het kader van het nieuwe strategische plan Afspraak 2015 werden er principeafspraken gemaakt om de fondsen sneller uit te bouwen. Dit zal ons toelaten om nog meer projecten die niet via klassieke financiering kunnen worden gesponsord, onafhankelijk op te zetten met eigen middelen.

OVERZICHT FONDSEN

- **Sociaal fonds:** 2,4 miljoen euro
- **Vormingsfonds:** 0,7 miljoen euro
- **Noodhulpfonds:** 2,1 miljoen euro
- **Ontwikkelingsfonds:** 3,8 miljoen euro
- **Stichting wetenschappelijk onderzoek & ontwikkeling - Dienst voor het Bloed:** 16,3 miljoen euro

Bestemde middelen voor grote projecten

Winsten kunnen ook bestemd worden voor grote projecten. De mogelijke bouw van een nieuw zorghotel voor vakanties voor zwaar gehandicapte mensen in Zuienkerke is daar een voorbeeld van. Hiertoe wordt een investering van 6 miljoen euro voorzien. Het zorghotel zal een 45-tal permanent beschikbare plaatsen bieden. Dat is nodig, want de actuele vraag overstijgt ruim het aanbod, zeker voor mensen met een hoge zorgzwaarte. Voor dit project werkt Rode Kruis-Vlaanderen samen met Toerisme Vlaanderen, Pasar en Kompas Camping.

Financieel beheer

Rode Kruis-Vlaanderen belegt, conform het advies van het Financieel Comité aan de Raden van Bestuur, zijn middelen op een ethische wijze en met een defensief beleggingsprofiel. Dit betekent dat Rode Kruis-Vlaanderen niet rechtstreeks in aandelen, derivaten of alternatieve producten

belegt. Alle effecten of hun onderliggende emittenten moeten voldoen aan de ethische criteria zoals bepaald door of opgenomen in de Ethibel Sustainable Index, Social Responsibility Index of analoge erkende indexen. De emittenten met een gekende band met wapenhandel, kinderarbeid, mensenhandel of drugsexploitatie worden dus uitgesloten. Omdat financieel beheer geen kernactiviteit is van de Rode Kruisbeweging, werd het in zijn technische uitwerking uitbesteed aan deskundige instellingen.

WENST U OF UW BEDRIJF TE SCHENKEN?

Met schenkers (zowel individuen als bedrijven), die een donatie doen aan een Rode Kruisfonds, kunnen in detail langetermijnafspraken gemaakt worden over hoe, waar en wanneer hun schenking zal worden gebruikt. Voor grotere schenkingen kan een apart fonds, ook op naam, worden gecreëerd.

Mensen met een handicap hebben het vaak moeilijk om zelfstandig op vakantie te gaan. Dankzij de vakanties die het Rode Kruis in aangepaste hotels en met individuele omkadering organiseert, kan het wel. Rode Kruis-Vlaanderen plant, in samenwerking met enkele partners, de bouw van een eigen zorghotel in Vlaanderen.

EEN ANTWOORD OP AL UW VRAGEN

Met vragen kunt u altijd bij uw plaatselijke Rode Kruisafdeling terecht. Wilt u een preventieve hulppost aanvragen? Wilt u weten of er een Zorgbib in uw buurt actief is? Wilt u een cursus Eerste hulp volgen? De contactgegevens van onze 254 afdelingen vindt u op: www.rodekruis.be > Over Rode Kruis > Rode Kruis in jouw buurt.

Ook de medewerkers van de provinciale zetels van het Rode Kruis helpen u graag verder. Algemene vragen of net heel specifieke vragen: de provinciale medewerkers beantwoorden al uw vragen of kunnen u doorverwijzen naar de geschikte personen.

Rode Kruis-Antwerpen

Belgiëlei 34, 2018 Antwerpen
tel. 03 286 93 00
antwerpen@rodekruis.be

Rode Kruis-Limburg

Boomkensstraat 303, 3500 Hasselt
tel. 011 28 09 20
 [limburg@rodekruis.be](mailto: limburg@rodekruis.be)

Rode Kruis-Oost-Vlaanderen

Ottergemsesteenweg 413, 9000 Gent
tel. 09 225 81 97
oostvlaanderen@rodekruis.be

Rode Kruis-Vlaams-Brabant

Herestraat 49, 3000 Leuven
tel. 016 39 80 70
vlaamsbrabant@rodekruis.be

Rode Kruis-West-Vlaanderen

Dirk Martensstraat 11, 8200 St. Andries-Brugge
tel. 050 45 90 00
westvlaanderen@rodekruis.be

Rode Kruis-Brussel-Hoofdstad

Stallestraat 96, 1180 Ukkel
tel. 02 371 31 63
brusselhoofdstad@rodekruis.be

Met vragen over bloed, plasma of bloedplaatjes geven kunt u terecht bij de medewerkers van de bloedtransfusiecentra van Rode Kruis-Vlaanderen. Ook voor algemene vragen over de Dienst voor het Bloed bent u bij hen aan het juiste adres.

Antwerpen

Wilrijkstraat 8, 2650 Edegem
tel. 03 829 00 00
antwerpen.bloed@rodekruis.be

Oost-Vlaanderen

Ottergemsesteenweg 413, 9000 Gent
tel. 09 244 56 56
oostvlaanderen.bloed@rodekruis.be

Vlaams-Brabant - Limburg

Herestraat 49/BTC, 3000 Leuven
tel. 016 31 61 61
vlaamsbrabant.limburg@rodekruis.be

West-Vlaanderen

Lieven Bauwensstraat 16, 8200 Brugge
tel. 050 32 07 27
westvlaanderen.bloed@rodekruis.be

De centrale diensten van Rode Kruis-Vlaanderen staan ook steeds ter beschikking om vragen te beantwoorden.

Centrale diensten Rode Kruis-Vlaanderen

Motstraat 40, 2800 Mechelen
tel. 015 44 33 22
info@rodekruis.be

Heeft u zeer specifieke vragen, dan vindt u hieronder de contactgegevens van de kaderleden van Rode Kruis-Vlaanderen.

Algemene directie

Philippe Vandekerckhove, gedelegeerd bestuurder:
philippe.vandekerckhove@rodekruis.be

Directie Dienst voor het Bloed

Veerle Compernelle, medisch directeur:
veerle.compernelle@rodekruis.be
Karin Genoe, directeur operationele zaken:
karin.genoe@rodekruis.be

Directie Humanitaire Diensten

Katja Verhelst, directeur Humanitaire Diensten Vlaanderen:
katja.verhelst@rodekruis.be

Centraal ondersteunende diensten

Luc Botten, financieel-administratief directeur:
luc.botten@rodekruis.be
Filip Rylant, directeur Communicatie & Werving:
filip.rylant@rodekruis.be
Greet Massart, directeur HR:
greet.massart@rodekruis.be

WEGWIJS IN RODE KRUIS-VLAANDEREN

		ACTIVITEITSGEBIED					
		Zorg	blz.	Eerstehulp- opleidingen	blz.	Interventie	blz.
BEGUNSTIGDEN/BELANGHEBBENDEN	Onderwijs, vormingscentra	Brugfigurenproject	27	<ul style="list-style-type: none"> Eerstehulpbrugzak voor scholen 20 Eerste hulp in het secundair onderwijs 19 Eerste hulp in de leraren-opleiding 19 Eerste hulp voor leerkrachten 19 Eerste hulp in het kleuter- en basisonderwijs 20 Hartveilige scholen 23 			
	Bedrijven			<ul style="list-style-type: none"> Eerste hulp voor bedrijven 16 Hartveilige bedrijven 22 	Psychosociale hulpverlening bij rampen	9	
	Thuiszorgdiensten, ocmw's, woon- en zorginstellingen	<ul style="list-style-type: none"> Aangepaste vakanties voor mensen met handicap 25 Thuis in m'n tehuis 26 Spring eens binnen 26 Uitleendienst hulpmiddelen 26 Zorgbib 25 Brugfigurenproject 27 Vakantiekampen voor kwetsbare kinderen 27 		<ul style="list-style-type: none"> Eerste hulp voor bedrijven 16 Ongevallenpreventie 17 			
	Medische sector (ziekenhuizen, labo's)	<ul style="list-style-type: none"> Uitleendienst hulpmiddelen 26 Zorgbib 25 Thuis in m'n tehuis 26 			<ul style="list-style-type: none"> Ziekenvervoer 12 Hulpverlening bij rampen 9 		
	Jeugdwerk			<ul style="list-style-type: none"> Eerste hulprugzak voor jeugdwerk 20 Eerste hulp voor jeugdleiders 20 			
	Overheden			Steden en gemeenten Hartveilig	22	<ul style="list-style-type: none"> Hulpverlening bij rampen 9 Noodopvang 10 Psychosociale hulp bij rampen 9 Snelle Interventie Teams 12 Rampoefeningen 9+80 	
	Ngo's						
	Organisatoren evenementen					<ul style="list-style-type: none"> Preventieve hulpposten 8 Hulpverlening bij rampen 9 Psychosociale hulp bij rampen 9 	
	Ouderen, mensen met een handicap, zieken	<ul style="list-style-type: none"> Aangepaste vakanties voor mensen met handicap 25 Thuis in m'n tehuis 26 Spring eens binnen 26 Uitleendienst hulpmiddelen 26 Zorgbib 25 		Ongevallenpreventie	17	Ziekenvervoer	12
	Kinderen en jongeren	<ul style="list-style-type: none"> Brugfigurenproject 27 Vakantiekampen voor kwetsbare kinderen 27 		<ul style="list-style-type: none"> Eerstehulpbrugzak voor scholen 20 Eerste hulp in het secundair onderwijs 19 Eerste hulp in de leraren-opleiding 19 Eerste hulp voor leerkrachten 19 Eerste hulp in het kleuter- en basisonderwijs 20 			
	Grote publiek	Uitleendienst hulpmiddelen	26	Opleidingen eerste hulp en preventie	16	<ul style="list-style-type: none"> Preventieve hulpposten 8 Hulpverlening bij rampen 9 Ziekenvervoer 12 	
	Hulpbehoevenden in het buitenland en asielzoekers	Vakantiekampen voor kwetsbare kinderen	27	AFAM	39	Opvang en repatriëringen	10

ACTIVITEITSGEBIED

Jeugd Rode Kruis	blz.	Internationale hulpverlening	blz.	Opvang asielzoekers	blz.	Bloedvoorziening	blz.
<ul style="list-style-type: none"> • Eerstehulpbrugzak voor scholen 20 • Eerste hulp in het kleuter- en basisonderwijs 20 • Lespakketten voor scholen 29 		<ul style="list-style-type: none"> • AFAM 39 • Verspreiding IHR 46 		Janitor-project 52			
Jaarthema armoede 29							
						<ul style="list-style-type: none"> • Vernieuwingen bij afname 64 • Labo-onderzoeken 6 • Vernieuwingen bij verwerking en testing 66 • Communicatie met ziekenhuizen 69 • Leveringen aan ziekenhuizen 69 • Kwaliteitsprijs 73 	
<ul style="list-style-type: none"> • Eerste hulpbrugzak voor jeugdwerk 20 • Eerste hulp voor jeugdleiders 20 							
		<ul style="list-style-type: none"> • Noodhulp 32+34 • Structurele hulp 32+39 		Opvang voor asielzoekers 47		Inspecties kwaliteit 72	
		<ul style="list-style-type: none"> • Noodhulp 32-34 • Structurele hulp 32+39 					
<ul style="list-style-type: none"> • Eerste hulp voor jeugdleiders 20 • Open aanbod eerste hulp voor kinderen en jongeren 16 							
Open aanbod eerste hulp voor kinderen en jongeren 16		<ul style="list-style-type: none"> • Verspreiding IHR 46 • Music For Life 41 				Donor worden/zijn (bloed, plasma, bloedplaatjes, stamcellen, navelstrengbloed) 56	
Speelweken en vakantiecampen voor kwetsbare kinderen en asielzoekers 53		<ul style="list-style-type: none"> • Noodhulp 32+34 • Structurele hulp 32+39 • Tracing 45 • AFAM 39 		<ul style="list-style-type: none"> • Speelweken en vakantiecampen voor kwetsbare kinderen en asielzoekers 53 • Opvang voor asielzoekers 47 			

COLOFON

Foto's

- © Belga/Olivier Papegnies: cover, blz. 14
- © Valérie Batselaere: cover, blz. 36, 38, 103
- © FAGG: blz. 73
- © FedAsil/Dieter Telemans: blz. 49, 50
- © Bart Goossens: blz. 23
- © Marc Gysens: cover, blz. 7, 20, 25, 28, 55, 68, 77, 83, 84, 100, 101, 105, 106
- © Eugene Hertoghe: blz. 60
- © IFRC/José Manuel Jimenez: blz. 35
- © ICRC/Marko Kokic: blz. 36
- © ICRC/Yoshi Shimizu: blz. 82
- © Inge Naveau: blz. 40
- © Noodopvangcentrum Weelde: blz. 51
- © Opvangcentrum Sint-Niklaas: blz. 52
- © Rode Kruis-Vlaanderen: cover, blz. 11, 26, 43, 44, 51, 56, 57, 58, 65, 77
- © Rode Kruis-Tienen: blz. 56
- © Toon Royackers: blz. 14, 15
- © Shutterstock/J. Helgason: cover, blz. 15
- © Stockxpert: blz. 107
- © Frank Toussaint: cover, blz. 18, 19, 66, 71, 73, 75, 95, 104, 116
- © Lieven Van Assche: blz. 10
- © Bart Van der Moeren: blz. 72
- © Carl Vandervoort: blz. 18
- © Thomas Vanhaute: blz. 12
- © Bob Van Mol: cover, blz. 2, 21, 27, 31, 42, 44, 47, 50, 53, 61, 76, 80, 81, 88, 100, 108
- © Elisabeth Verwaest: blz. 94

Redactie en vormgeving

Rode Kruis-Vlaanderen

Verantwoordelijke uitgever

Philippe Vandekerckhove
Motstraat 40
2800 Mechelen
D/2011/0665/3
2011_006

Het Rode Kruis ontvangt structurele steun van:

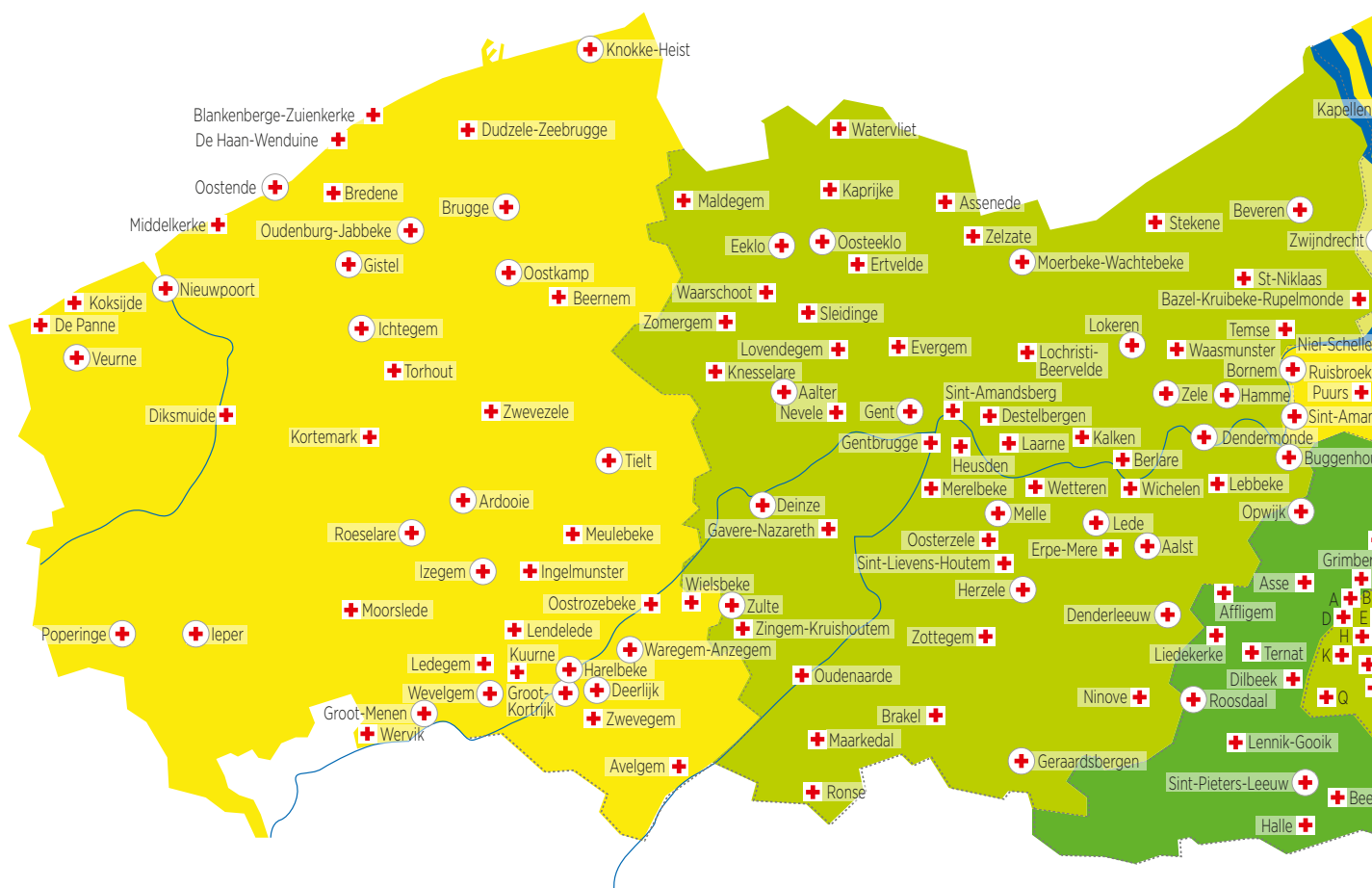

PLAATSELIJKE AFDELINGEN

in Vlaanderen

Rode Kruis-Vlaanderen telt 254 plaatselijke afdelingen. Sommigen hebben als werkgebied een stad, andere een gemeente of fusiegemeente. Nog andere overkoepelen enkele gemeenten. Doordat onze Rode Kruisafdelingen verankerd zijn in heel Vlaanderen, staan ze in nauw contact met de bevolking. Zo kunnen ze hulpnoden opsporen en er een antwoord op geven.

- Afdeling
- Afdeling met JRK-kern

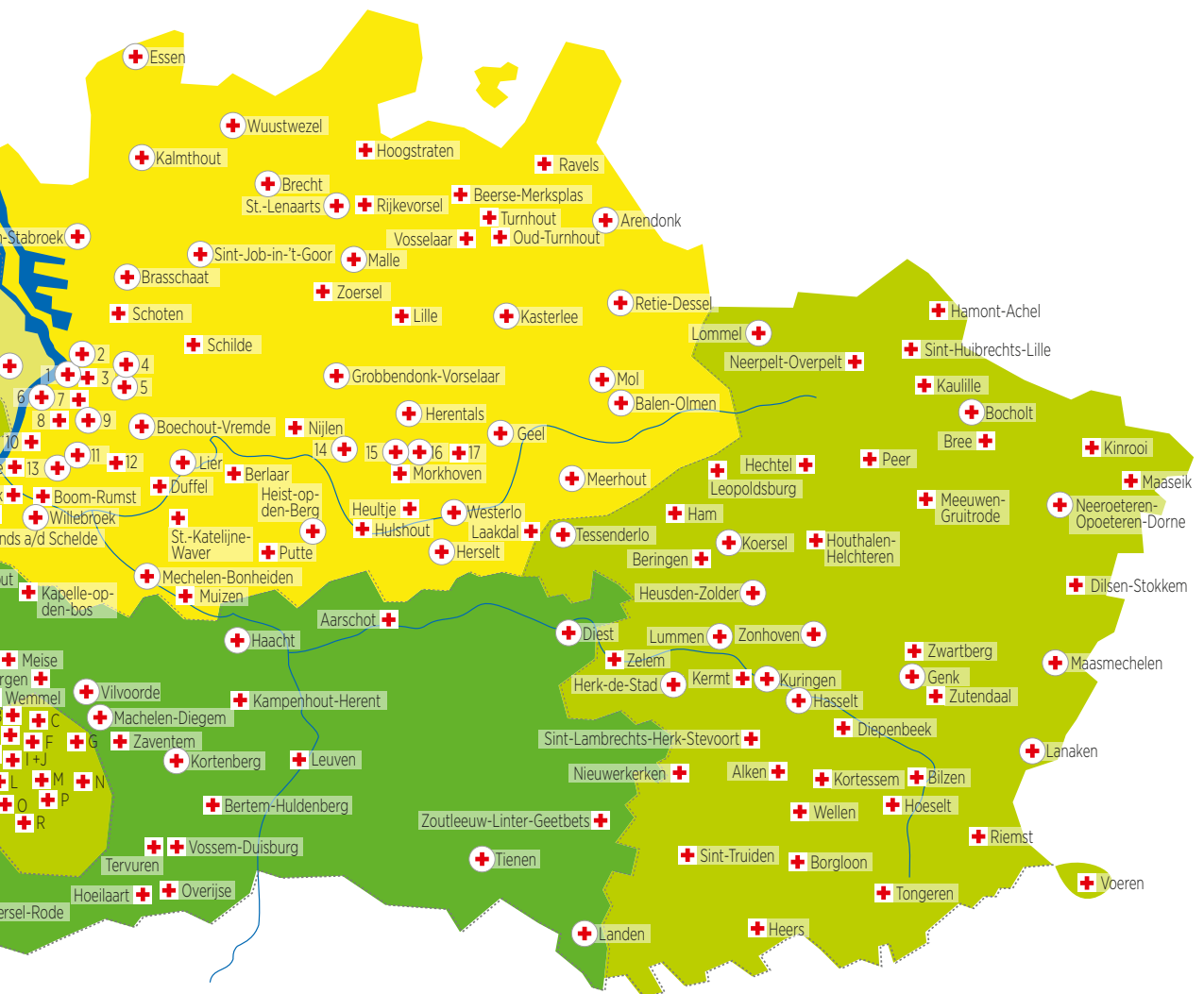
Heeft u een vraag voor de afdeling in uw buurt? Wilt u een beroep doen op de diensten van uw plaatselijke afdeling of wilt u zich graag als vrijwilliger aansluiten bij een afdeling?

De vrijwilligers staan u graag te woord. U vindt alle contactgegevens op www.rodekruis.be > Over Rode Kruis > Rode Kruis in je buurt.

Zin in jeugd Rode Kruisplezier? Neem contact op met uw plaatselijke Jeugd Rode Kruiskern. Alle contactgegevens vindt u op www.jeugdrodekruis.be > Over JRK > Wie is wie.

Heel wat Rode Kruisafdelingen bieden ook activiteiten aan voor het jeugdige volkje. Daarvoor staan de 103 Jeugd Rode Kruiskernen in. Zij organiseren eerstehulpopleidingen voor kinderen en jongeren, maar bieden ook jeugdbewegingsactiviteiten aan.

- 1 Antwerpen Stad
- 2 Merksem
- 3 Borgerhout
- 4 Wijnegem-Deurne
- 5 Borsbeek-Wommelgem
- 6 Hoboken
- 7 Berchem
- 8 Wilrijk
- 9 Mortsel

- 10 Hemiksem
- 11 Edegem-Kontich
- 12 Hove-Lint
- 13 Aartselaar
- 14 Herenthout
- 15 Noorderwijk
- 16 Olen
- 17 Oevel

- A Ganshoren-Koekelberg
- B Jette
- C Evere
- D Sint-Agatha-Berchem
- E Schaarbeek
- F Sint-Joost-ten-Node
- G Sint-Lambrechts-Woluwe
- H Sint-Jans-Molenbeek
- I Brussel

- J Elsenne
- K Anderlecht
- L Sint-Gillis
- M Etterbeek
- N Sint-Pieters-Woluwe
- O Ukkel
- P Oudergem
- Q Vorst
- R Watermaal-Bosvoorde

DIT JAARVERSLAG WERD GEDRUKT OP FSC-PAPIER.

Surf naar jaarverslag.rodekruis.be voor
een digitale versie van dit jaarverslag.

Rode Kruis-Vlaanderen | Motstraat 40 | 2800 Mechelen | www.rodekruis.be

Word fan van Rode Kruis-Vlaanderen op www.facebook.com/rodekruisvl.

Volg ons op www.twitter.com/rodekruisvl.